

Gemeente Winsum
Bestemmingsplan Winsum Dorp

Vastgesteld

Bestemmingsplan Winsum Dorp

Code 05-77-04 / 28-09-10

TOELICHTING

<u>INHOUDSOPGAVE</u>	<u>blz</u>
1. INLEIDING	1
1. 1. Actualisering bestemmingsplannen	1
1. 2. Plangebied	1
1. 3. Indeling van de toelichting	1
2. HUIDIGE SITUATIE	3
2. 1. Plangebied	3
2. 2. Ruimtelijk-historisch ontstaan	3
3. BELEIDSKADER	11
3. 1. Rijksbeleid	11
3. 2. Provinciaal en regionaal beleid	11
3. 3. Gemeentelijk beleid	14
4. UITGANGSPUNTEN	24
4. 1. Kenschets van het gebied	24
4. 2. De gewenste ruimtelijke structuur	24
4. 3. Wonen	29
4. 4. Bedrijvigheid	31
4. 5. Voorzieningen en instellingen	36
4. 6. Verkeer	36
5. WATER, MILIEU EN OMGEVINGSTOETSEN	38
5. 1. Milieu	38
5. 2. Waterparagraaf	45
5. 3. Ecologie	47
5. 4. Archeologie	48
5. 5. Energie/duurzaam bouwen	50
6. TOELICHTING OP DE BESTEMMINGEN	51
6. 1. Opzet van het bestemmingsplan	51
6. 2. Afstemming op de landelijke standaard	51
6. 3. Nieuwe Wet ruimtelijke ordening	52
6. 4. Uitgangspunten	52
6. 5. Beschermd dorpsgezicht en overig dorpsgebied	52
6. 6. Bestemmingen	53
7. UITVOERBAARHEID	63
7. 1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid	63
7. 2. Economische uitvoerbaarheid	63

8. REACTIENOTA INSPRAAK EN OVERLEG	65
8. 1. Insppraak	65
8. 2. Overleg	80
9. RAADSVASTSTELLING	86

BIJLAGE 1 Overzicht rijksmonumenten

BIJLAGE 2 Resultaten onderzoek luchtkwaliteit

BIJLAGE 3 Resultaten akoestisch onderzoek

BIJLAGE 4 Resultaten beoordeling externe veiligheid

BIJLAGE 5 Insppraak- en Overlegreacties

BIJLAGE 6 Stukken raadsvaststelling

1. INLEIDING

1. 1. Actualisering bestemmingsplannen

De gemeente Winsum is voornemens om voor de gelijknamige kern een actueel bestemmingsplan te maken. Tot het van kracht worden van het voorliggende plan, geldt voor het dorpsgebied nog een groot aantal, deels verouderde bestemmingsplannen. Deze moeten worden aangepast aan de huidige inzichten, nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden ingepast en tegelijkertijd moeten plannen zódanig worden gemaakt, dat ze inspelen op de wens van een digitale raadpleegbaarheid.

Door deze actualisering te combineren met een groter plangebied, wordt het aantal bestemmingsplannen voor de kern aanzienlijk teruggebracht. Ook is de inzet gemeentebreed: gelijklopende bestemmingen in vergelijkbare situaties.

Verder is het bestemmingsplan qua systematiek afgestemd op de formele vereisten van de nieuwe *Wet ruimtelijke ordening* en het bijbehorend *Besluit ruimtelijke ordening* (2008).

1. 2. Plangebied

Het plangebied wordt gevormd door de bestaande kernbebouwing van Winsum, zowel in het centrum als in de woonbuurten en bedrijventerreinen daar rondom. Enkele gebieden waar planmatige ontwikkelingen worden voorzien, blijven buiten dit bestemmingsplan:

- het plan voor de nieuwbouw aan de oostzijde van het dorp, zoals voorzien in de *Dorpsvisie Winsum*;
- het Boogplein in het centrum, waarvoor herstructurering en een nieuwe invulling wordt voorzien (inmiddels reeds vastgesteld en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten);
- de locatie Onderdendamsterweg 34 (bedrijf Veldwijk), waarvoor (3 juli 2007) een apart bestemmingsplan is vastgesteld en (gedeeltelijk) goedgekeurd.

Gelet op de aard van die locaties zijn/worden daarvoor aparte bestemmingsplannen gemaakt. Dit bestemmingsplan is dus primair een plan met het karakter van een beheerplan: voor de bestaande functies wordt een actuele planologische regeling getroffen met - voor zover nodig - perceelsgebonden ontwikkelingsruimte. Mochten er zich binnen het plangebied nieuwe of ingrijpende ontwikkelingen voordoen, dan zullen deze apart worden afgewogen en ook apart worden geregeld, hetzij via een (binnenplanse) ontheffings- of wijzigingsprocedure, hetzij via een aparte herziening. Zo zijn worden nieuwe plannen vanuit de *Dorpsvisie Winsum* in aparte bestemmingsplannen geregeld.

1. 3. Indeling van de toelichting

In de nu volgende hoofdstukken worden de diverse relevante aspecten toegelicht:

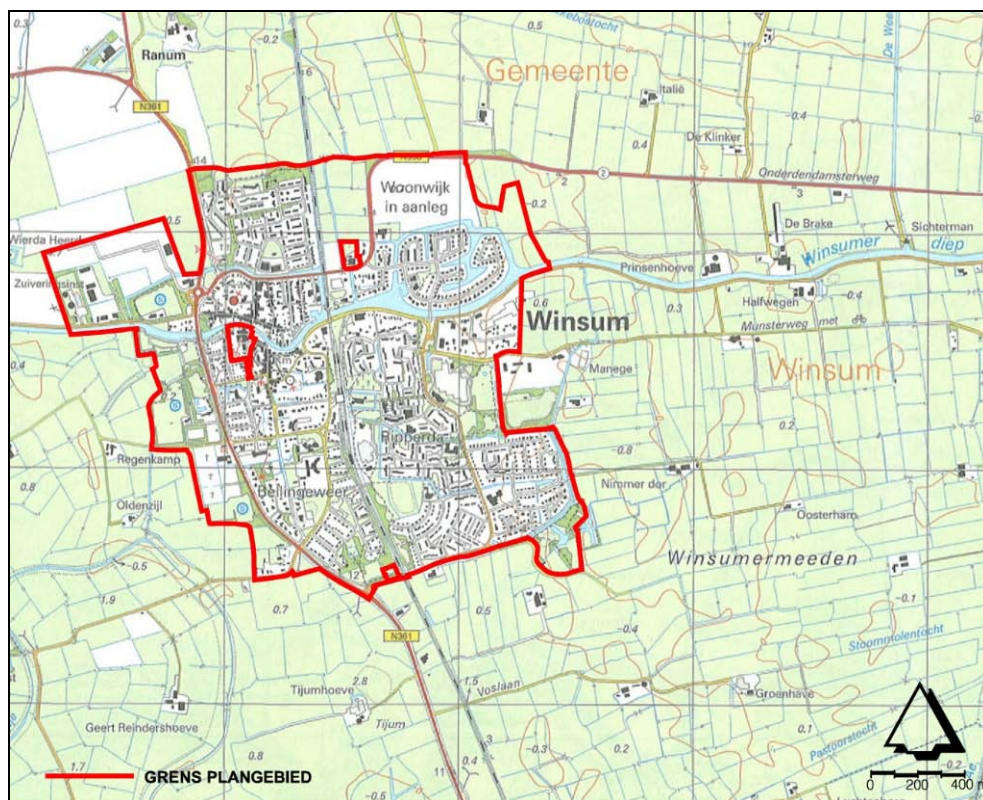
- hoofdstuk 2 beschrijft de huidige situatie met ontwikkelingen en knelpunten daarin;

- hoofdstuk 3 geeft het actuele beleidskader aan, zowel van de hogere overheden als van de gemeente zelf;
- hoofdstuk 4 geeft de uitgangspunten voor het plangebied;
- hoofdstuk 5 plaatst het ruimtelijk beleid in relatie tot het omgevingsbeleid, waaronder het water- en milieubeleid;
- hoofdstuk 6 licht de bestemmingen toe en de mogelijkheden die deze geven;
- hoofdstuk 7 beschrijft de uitvoerbaarheidsaspecten;
- in hoofdstuk 8 is het overleg met de diensten van Rijk, Provincie en maatschappelijke organisaties verantwoord. Tevens is de inspraak, zoals deze over het voorontwerpbestemmingsplan is gehouden, verwerkt.

2. HUIDIGE SITUATIE

2. 1. Plangebied

Het bestemmingsplan heeft betrekking op het merendeel van het bestaande dorpsgebied van de dubbelkern Winsum - Obergum. Het plangebied wordt begrensd door het landelijk gebied van Winsum, terwijl verder enkele delen rond de kern in ontwikkeling zijn voor nieuwe functies (zie figuur 1).

Figuur 1. Ligging van het plangebied (bron ondergrond: Topografische Dienst)

2. 2. Ruimtelijk-historisch ontstaan

In het plangebied zijn globaal de volgende gebieden te onderscheiden:

- *de oorspronkelijke kernbebouwing van Winsum - Obergum*

De oorspronkelijke bebouwing van de dubbelkern Winsum - Obergum is gelegen ter weerszijden van het Winsumerdiep. Er is hier sprake van de oudste ontwikkeling van beide kernen, die zich rond het water van het diep tot een functioneel-ruimtelijk geheel heeft gevormd.

Een belangrijk deel van de oorspronkelijke kernbebouwing is bij besluit van 30 september 1982 door de Minister aangewezen tot beschermd dorpsgezicht.

In het aanwijzingsbesluit worden de ruimtelijke waarden beschreven en worden de kenmerken aangegeven die bepalend zijn voor de aanwijzing tot Beschermd dorpsgezicht.

Hieronder volgt een samenvatting.

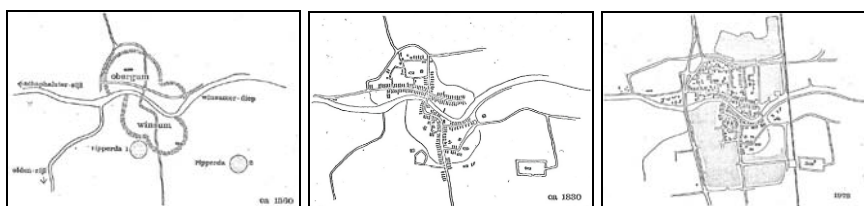
Allereerst is vast te stellen dat de dorpen Winsum en Obergum deel uit maken van een terpen- of wierdenreeks die zich uitstrekt van Adorp bij Groningen tot Ranum, circa 15 km noordelijker. Bepalend voor de ontstaansgeschiedenis van Winsum / Obergum is de aanwezigheid van een afwatering vanuit het noordoostelijk kwelderland op de Hunze geweest. Deze stroom, het tegenwoordige Winsumerdiep, heeft mogelijk als "delf" (gegraven of gekanaliseerde waterloop) een ontwatering-functie gekend in de vroegmiddeleeuwse ontginningen van het zuidoostelijk gelegen Bedumerwold. Dat maakte deel uit van de Groninger laagveen- of woldgordel. Zeker is dat het diep na de aanleg van de zeeborges (dijken) langs de Hunze, dienst is gaan doen als polderboezem en als scheepvaartverbinding tussen Hunze en Dollard.

De kern heeft zich in de middeleeuwen ontwikkeld tot een handelscentrum en hoofdplaats van de Groninger Ommelanden. Kenmerkend is de aanwezigheid van een tweetal hoge wierden, van elkaar gescheiden door het Winsumerdiep. Dit karakteristieke gegeven, alsmede de goeddeels bewaarde gebleven ruimtelijke structuur van de beide wierden, vormen het motief voor een aanwijzing van Winsum / Obergum als Beschermd dorpsgezicht.

In het aanwijzingsbesluit wordt vermoed dat de situering van een ring- of ossenweg uit middeleeuwse plattegronden erop wijst dat de Obergumer wierde zich vanouds heeft ontwikkeld volgens het concentrisch patroon dat kenmerkend is voor veel Friese en Groninger dorpsterpen.

In contrast daarmee staat de structuur van Winsum, waar de kerk zich terzijde van de wierde bevindt. Centraal op de terp ligt hier ook tegenwoordig nog de verbindingsweg tussen de dorpen op de kwelderrug. Aangenomen wordt dat het hart van de Winsumer wierde zich, door uitbreiding of samenvoeging van bestaande woonheuvels, in westelijke richting heeft verplaatst.

Het oudste cartografisch materiaal uit de 16^e en 17^e illustreert dat.

Op kaarten van circa 1680 blijkt de ruimtelijke structuur van Winsum en Obergum in hoofdlijnen al sterk overeen te komen met de tegenwoordige.

In de 17^e en 18^e eeuw blijft Winsum onder het gezag van de stad Groningen. Uit het kadastrale minuutplan van circa 1830 blijkt de dan aanwezige ruimtelijke structuur van Winsum.

In de 19^e eeuw is de functie van Winsum / Obergum overwegend gericht op de agrarische omgeving, met bijbehorende ambachtelijke en verzorgende bedrijvigheid.

In de tweede helft van de 19^e eeuw doet de landbouwcrisis zijn invloed gelden op de ruimtelijke ontwikkeling, zoals blijkt uit de uitleg van Obergum langs de Schoolstraat, de realisering van de molen "De Ster", terwijl eind 19^e eeuw met de opening van de spoorlijn Sauwerd-Rodeschool (later verbonden met de stad Groningen), Winsum een eigen station kreeg.

Na 1910 begint een periode met aanzienlijke uitbreidingen. In Winsum komen deze tot stand in zuidelijke richting tussen de spoordijk en de in 1928 aangelegde provinciale weg Groningen - Lauwersmeer. In Obergum worden vooral het oostelijke en noordelijke buitengebied erbij betrokken.

In de naoorlogse jaren zetten de uitbreidingen zich voort. Winsum en Obergum gaan een geheel vormen, samen met het zuidelijker gelegen wierdedorp Bellingeweer. Ondanks de sterke ruimtelijke ontwikkeling in de naoorlogse decennia, constateert het aanwijzingsbesluit dat de structuur en het ruimtelijk beeld van de beide historische kernen grotendeels bewaard zijn gebleven.

Binnen de begrenzing van het beschermde dorpsgezicht heeft het Ministerie de oudste delen van de tweelingkern opgenomen. Voorts worden de kenmerkende elementen, die bepalend zijn voor het beschermde dorpsgezicht, omschreven.

Begrenzing en bepalende waarden volgens aanwijzingsbesluit:

- de terpring van Obergum;
- de 19^e-eeuwse uitleg van het dorp;
- de bebouwing van Winsum langs Hoofdstraat, Havenstraat, Molenstraat en Kerkstraat met directe omgeving, het kerkterrein met de omgrachting;
- het Winsumerdiep met het zuidoostelijke jaagpad.

Als belangrijkste elementen daarin worden beschreven:

- * de wierde-ring van Obergum gevormd door de straten Wierdaweg (west), Onderdendamsterweg (noord), Hoofdstraat (oost) en Westerstraat (zuid);
- * de aaneengesloten kleine arbeiderswoningen uit de 18e en 19e eeuw, bestaande uit één bouwlaag met een schild- of zadeldak. De nokken liggen evenwijdig aan de voorgevelrooilijn. Voorts is er sprake van een kenmerkende gevelindeling en een evenzo karakteristiek materiaalgebruik;
- * hellende, enigszins bochtig verlopende straatjes met een kenmerkend profiel, in een kleinschalig beeld en een duidelijk steenachtig karakter;
- * een bebouwingskarakteristiek en inrichting van de openbare ruimte langs de Schoolstraat (19^e-eeuwse uitleg), die overeenkomstige kenmerken laat zien van die van het zuidoostelijke deel van de wierde-ring;
- * een contrasterend, want open en landelijk karakter in het gebied rond de Hervormde kerk (klinkerpaden, moestuinen, boompartijen);
- * de bebouwing aan de Onderdendamsterweg met voornamelijk 19^e-eeuwse vrijstaande woonhuizen en enkele boerderijen, zij het dat in dit gebied door herprofilering, asfaltering van wegen en de aangelegde provinciale weg die het oorspronkelijk beloop van de ringweg doorsnijdt, verstoringen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie zijn opgetreden;
- * een meer royaler ruimtelijk beeld (dan de kleinschaligheid in Obergum) wordt aangetroffen in de situatie rond de Hoofdstraat te Winsum:
 - de bebouwing is royaler, terwijl de afwisseling in hoogten, kapvormen en materialen groter is;
 - de ruimten tussen de grotendeels gesloten gevelwanden zijn forser van maat en gevarieerder van inrichting;

- een kenmerkend profiel (hellende klinkerstraat van circa 6 m, aan weerskanten een trottoir en hier en daar een stoep met palen of een klinkerstrook);
- zijstraten (Havenstraat en Molenstraat) met een kleine schaal en Kerkstraat (met een open omgeving rond het kerkterrein en boomsingels langs de gracht).

Het aanwijzingsbesluit merkt als meest karakteristiek aan:

- * de situatie rond het Winsumerdiep, waar de beide wierden worden verbonden door een stenen boogbrug en het houten "jeneverbruggetje". Samen met het laaggelegen bochtige water daartussen levert dit een ruimtelijk beeld op dat voor het Groninger kwelderland uitzonderlijk wordt genoemd. Meer specifiek:
 - de begrenzing van het gebied wordt gevormd door de hooggelegen bebouwing langs de Wester- en Oosterstraat (Obergum) en de Haven- en Hoofdstraat (Winsum);
 - de verschillen in hoogtes, functies en materialen en de afwisseling van tuinen, boomgroepen en bebouwingen met de gemetselde boog als beeldbepalend element;
 - een zestal korte stegen en straten met gedeeltelijk 18e-eeuwse bebouwing die aan de Obergumer zijde afdalen naar het water;
 - een omzoming van het diep door hellende achterterreinen en tuinen.

▪ *dorpsuitlopers*

De eerste bebouwing buiten die op de wierden, vond plaats aan een aantal dorpsuitlopers. Het gaat hier om representatieve bebouwing langs belangrijke ontsluitingswegen zoals de Hoofdstraat en de Stationsweg. Over het algemeen is sprake van een ruime setting van karakteristieke panden.

Daarnaast werd ook langs de overige verbindingswegen (richting Garnwerd en Onderdendam) bebouwing gerealiseerd, hier in meer kleinschalige vorm. In de loop der jaren is bovendien dit bebouwingspatroon verder verdicht. Bijzonder in dit beeld is verder het buurtschap Bellingeweer, die door de ontwikkeling van de villabebouwing in de loop der jaren is gaan aansluiten op het patroon van de historische bebouwing van de kern. Bellingeweer heeft zijn landelijk karakter (boerderijen op ruime percelen, vrijstaande panden) behouden.

▪ *vooroorlogse uitbreidingen*

De vroegste vooroorlogse uitbreidingen zijn op een tweetal locaties nabij de kern te onderscheiden. Zo is er aan de westzijde een woonbuurt aanwezig die uit de jaren dertig dateert. Er is sprake van een karakteristiek rechthoekig stratenpatroon; de buurt kenmerkt zich door een aantal karakteristieke, vrijstaande panden. Deze zijn veelal ontworpen in de Groninger variant van de Amsterdamse school op relatief smalle kavels.

Deze buurt is gelegen tussen de C.P. van Sytzamastraat (westzijde) en de R. Preadiniusstraat. Centraal door de buurt loopt de W. Ripperdastraat alwaar een kenmerkend groen pleintje en een groenstructuur aanwezig is die doorloopt richting het groengebied aan de zuidzijde van de G. Reidersstraat (bij de Rabobank).

Verder is er in het gebied rond de Nieuwstraat en de Tuinbouwstraat sprake van een dicht aaneengesloten bebouwingspatroon aan parallelle straten. Dit gebied heeft zich ontwikkeld nabij de oude dorpskern.

▪ *naoorlogse uitbreidingen*

In de wederopbouwperiode na de Tweede Wereldoorlog zijn de grotere planmatige uitbreidingen ontstaan.

De eerste, nog relatief kleinschalige uitbreidingen, liggen vooral westelijk van de spoorlijn.

Vervolgens zijn de verschillende uitbreidingswijken gerealiseerd vanaf de jaren zestig tot nu. Aan de westzijde van het spoor werd nieuwbouw gerealiseerd in het gebied tussen de oude kern en Bellingeweer.

Eveneens van de jaren zestig dateert de wijk Obergum-Noord, met een sterk accent op rijenbouw. Deze wijk is aan de noordzijde van het dorpscentrum gelegen.

Vanaf de zeventiger jaren werd uitgebreid aan de oostzijde van de spoorlijn op achtereenvolgens de locaties:

- * Ripperda I, II en III (jaren zeventig tot begin jaren negentig);
- * Potmaar (jaren negentig);
- * Lombok, bedrijventerrein (jaren negentig);
- * De Brake I (jaren negentig);
- * De Brake II (vanaf 2000).

De laatste en momenteel in ontwikkeling zijnde uitbreiding De Brake II ligt aan de noordzijde van het dorp, in het gebied tot aan de Onderdendammerweg.

De situatie aangaande het wonen is enkele jaren geleden in beeld gebracht in het *Woonplan Winsum* (KAW, 2002). Bijzondere knelpunten op buurtniveau doen zich niet voor, uitgezonderd een aantal verouderde complexen in het woongebied Obergum-Noord, noordwestelijk van het winkelcentrum waar inmiddels sloop heeft plaatsgehad. Hier wordt middels herstructurering vernieuwing van de buurt voorzien. Deze buurtvernieuwing valt buiten het kader van dit bestemmingsplan en wordt in een apart bestemmingsplan geregeld.

▪ *groen en water*

Winsum kenmerkt zich door een karakteristieke groen- en waterstructuur die een belangrijke rol speelt in de historische kern en daarnaast de verschillende buurten scheidt.

De daarvoor bepalende elementen - in beeld gebracht in het *Groenbeleidsplan Wonen op waardevolle wierden* (Heidemij Advies, 1995) en de *Dorpsvisie Winsum* (De Zwarte Hond, 2004) - dienen ook in het kader van het bestemmingsplan te worden veiliggesteld.

De water- en groenstructuur blijkt uit figuur 2.

Figuur 2. Groen- en waterstructuur (Dorpsvisie, 2004)

Het *Groenbeleidsplan* geeft aan dat de wierden in de historische kern worden gekenmerkt door een stenige omgeving, waarbij groen alleen voorkomt rond de kerken. Rondom de historische kern is het groen in geconcentreerde vorm zowel te vinden als scheidend element rond de buurten, langs belangrijke verbindingen én rond bijzondere gebouwen.

In de waterstructuur vervult het Winsumerdiep een centrale rol: in het beschermde dorpsgezicht alsook daarbuiten. Naast een ruimtelijke en cultuurhistorische betekenis, heeft het Winsumerdiep een recreatieve functie (kleinschalige vaarrecreatie, schaatsen). De betekenis voor de bedrijvigheid is in de loop der jaren sterk afgenomen.

Voorts speelt in de waterstructuur mee de aanwezigheid van historische waterlopen (als de Potmaar) en het water rond historische terreinen als de Ripperdaborg. Verder wordt gewezen op het water in het profiel van oorspronkelijke verbindingen (Borgweg). Gekoppeld aan het groen speelt het water een rol als scheidend element in de woonbuurten.

Wat dat laatste betreft, is - naast het water in de bestaande buurten - de uitbreiding De Brake met name opgezet als een woongebied waarin het water een opvallende een plaats inneemt.

▪ *Verkeer*

Binnen de verkeersafwikkeling is van belang dat het Winsumerdiep het dorp in een noordelijk en een zuidelijk deel verdeelt. De interne verkeersafwikkeling in het zuidelijke deel vindt plaats via De Meeden en de Borgweg, die op hun beurt weer aangesloten zijn op de huidige provinciale weg (N361). Ook de Schilligehamsterweg en de G. Reindersstraat hebben een ontsluitingsfunctie binnen het zuidelijk deel van het dorp, de laatste vooral voor het zuidelijke deel van het dorpscentrum.

De verkeersafwikkeling in het deel van Winsum ten noorden van het Winsumerdiep vindt via de Onderdendamsterweg plaats, een doorgaande weg die ook aantakt op de N361. Binnen de interne verkeersstructuur zijn er twee verbindingen over het Winsumerdiep: een brug in de provinciale weg en een brug ter hoogte van de woonwijk De Brake. Daarnaast zijn er nog twee bruggen voor langzaam verkeer en wordt ook de spoorbrug geflankeerd door een voetgangersbrug.

In het verkeersstructuur van het wegverkeer speelt derhalve de huidige N361 een centrale rol. Deze weg loopt vanaf Groningen naar Lauwersoog en ligt aan de westzijde van Winsum. De weg wordt als 'gebiedsontsluitingsweg A' beschouwd, een weg met een belangrijke regionale ontsluitingsfunctie. De N361 is in hoofdzaak een provinciale weg, behalve vanaf de aftakking naar het dorp tot het einde van de bebouwde kom; daar betreft het een gemeentelijke weg.

In het *POP Groningen* wordt voor het wegvak Groningen - Mensingeweer gewezen op de gewenste verbetering. De provincie Groningen en de gezamenlijke gemeenten hebben een studie naar de ontsluitingsstructuur van Noordwest-Groningen uitgevoerd. De oplossing van de verkeersonveiligheid, het verminderen van de barrièrewerking in een aantal dorpen en het weren van het sluipverkeer, zijn belangrijke doelen.

Inmiddels heeft de provincie Groningen bij besluit van 11 maart 2008 een voorkeurstracé vastgesteld (het zogenoemde tracé 4b+), nadat eerder de procedure van een milieueffectrapportage was gevolgd. Voor de kern Winsum wordt in deze variant rekening gehouden met een oostelijke c.q. noordelijke omleiding van de provinciale weg, met wegaansluitingen voor het dorp aan de zuidoostzijde en de oostzijde.

Over het voorkeurstracé dient nog een planologische procedure te worden gevolgd.

Aan de noordwestzijde van de kern takt vanaf de N361 de N966 af, de weg naar Onderdendam - Bedum. Het betreft hier eveneens een provinciale weg, maar met een beperktere verkeersfunctie. De weg loopt ten noorden van de oude kern en scheidt de wijk Obergum-Noord van de rest van Winsum. Als zodanig vormt het een knelpunt in de dorpskern, mede vanwege de doorsnijding van het centrumgebied. Aan het wegvak tussen Winsum en Onderdendam zijn recent verbeteringen uitgevoerd.

Als lokale ontsluitingswegen kunnen verder nog genoemd worden de Trekweg naar Onderdendam en de Garnwerderweg.

Binnen het dorp zelf vervullen De Meeden en de Borgweg de belangrijkste functie als wijkontsluitingswegen.

Van belang voor de infrastructuur is verder de spoorverbinding Groningen - Rodeschool. Bij het NS-station is tevens het busstation aanwezig, alsmede een transferium met overstapmogelijkheden. In het kader van de functie van Winsum als schakelkern in de *Regiovisie Groningen - Assen* worden de mogelijkheden voor een functieversterking van het transferium onderzocht.

Van wezenlijk belang is voorts de aanwezigheid van een aantal langzaam-verkeersverbindingen naar het station, met onder meer een tunnel voor fietsers / voetgangers onder het spoor door.

3. BELEIDSKADER

3. 1. Rijksbeleid

In april 2004 is de *Nota Ruimte* uitgebracht. De Minister wil daarin onder andere meer ruimte geven aan ontwikkelingen in het landelijk gebied. Er moet in elk geval ten behoeve van opvang van de “natuurlijke aanwas” gebouwd kunnen worden. De wijze waarop dat moet gebeuren, dient door de provincies en de gemeenten te worden vormgegeven. De *Nota Ruimte* is op 17 januari 2005 door de Tweede Kamer behandeld, een aantal wijzigingsvoorstellen op 8 maart daaropvolgend. Daarmee verwoordt de *Nota Ruimte* het huidige rijksbeleid.

3. 2. Provinciaal en regionaal beleid

3.2.1 Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013

Het provinciale ruimtelijke beleid is verwoord in het *Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013* dat op 17 juni 2009 is vastgesteld.

Tegelijk met het POP is de *Omgevingsverordening Provincie Groningen 2009* uitgebracht. De provinciale verordening is een nieuw instrument, zoals opgenomen in de nieuwe Wro - 2008. Hiermee wordt beoogd de in het POP opgenomen doelstellingen de komende jaren te verwezenlijken en regulerend optreden ten aanzien van onderwerpen die van provinciaal belang worden geacht.

In het Provinciaal Omgevingsplan is op hoofdlijnen het omgevingsbeleid van de provincie aangegeven. Het waterhuishoudingsplan, het milieubeleidsplan en het mobiliteitsplan zijn hierin geïntegreerd. Verhoging van de ruimtelijke kwaliteit staat in het POP centraal. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de karakteristieken van de omgeving.

In de lijn van de vorige POP's blijft de provincie kiezen voor ontwikkeling van de stedelijke centra en de overige centrumkernen, maar daarnaast ook voor een 'vitaal platteland'.

Winsum ligt als schakelkern binnen de regio Groningen-Assen, een gebied waar nog steeds, zij het in mindere mate dan een aantal jaren geleden verondersteld, met een groei rekening wordt gehouden. Deze groei hangt samen met de sterke economische ontwikkeling die hier wordt verwacht.

Het POP-3 merkt op dat de regio Groningen-Assen en het Westerkwartier een bevolkingsgroei kennen in relatie tot een sterke economische ontwikkeling. Ook het aantal huishoudens zal hier nog groeien. Concentratie van wonen blijft een belangrijk uitgangspunt. De provincie pleit dan ook voor een versnelling van de woningproductie in het regiovisiegebied Groningen-Assen.

Met de gemeenten in de regio Groningen-Assen, willen Gedeputeerde Staten afspraken maken over nieuwbouw- en sloopopgave op basis van de woningbehoefte. Dit is overigens overeenkomstig de aanwezige praktijk.

Ook hecht de provincie aan voortgang van de transformatie en herstructurering.

Bedrijvigheid buiten economische kernzones wordt alleen toegestaan op lokale bedrijventerreinen bij grotere plaatsen. Ook in het POP 3 wordt lokale bedrijvigheid gebundeld. Er is aan toegevoegd dat in bebouwingskernen en -linten beperkte uitbreiding van bedrijvigheid mogelijk is, mits dit ruimtelijk en milieutechnisch inpasbaar is en dit qua aard, schaal en beeldkwaliteit past in de omgeving past.

Het POP hecht aan het behoud van het eigen karakter en wil dat concretiseren door het benoemen van een aantal kernkarakteristieken per gebied.

Op de functiekaart van het POP komen ter plaatse van Winsum de aanduidingen "bestaand stedelijk gebruik" (voor de dorpsbebouwing) en "bestaand bedrijventerrein" (voor Het Aanleg) voor. Binnen dergelijke gebieden is het beleid in hoofdzaak gericht op respectievelijk behoud, herstel en ontwikkeling van de gewenste kwaliteit van woongebieden en andere stedelijke functies. Voorts gaat het om het realiseren van het handhaven van de gewenste omstandigheden voor de vestiging van bedrijven.

Voor de gemeente Winsum geeft de Omgevingsverordening de nieuwbouwuimte per gemeente nader aan. De gemeente heeft de (resterende) bouwmogelijkheden in dit bestemmingsplan ingepast in het woningbouwprogramma. In hoofdstuk 4 wordt daarop nader teruggekomen.

▪ *Gebiedsuitwerking en Regioprogramma's*

Ter uitwerking van de Provinciale Omgevingsplannen worden periodiek gebiedsuitwerkingen en regioprogramma's vastgesteld.

De acht Noord-Groninger gemeenten, het waterschap Noorderzijlvest, de Regioraad Noord-Groningen en de provincie, verenigd in de stuurgroep Noord, hebben op 2 februari 2004 het *Bestuursakkoord Noord-Groningen* ondertekend. Hierin is afgesproken dat gezamenlijk de voorstellen uit het Provinciaal Omgevingsplan worden uitgevoerd.

Het meest recente regioprogramma is het Regioprogramma Noord 2009/2010.

Het voorliggende bestemmingsplan past binnen de gebiedsuitwerking.

▪ *Regiovisie Groningen - Assen 2030 (1998)*

Winsum is in het regiobeleid, zoals sinds een aantal jaren wordt gevoerd, als schakelkern aangeduid. De stad Groningen functioneert, in tegenstelling tot veel andere grote steden, mede door een groot achterland. Omgekeerd is het zo dat de regio graag wil profiteren van een sterke stad. Samenwerking is in dat geval onvermijdelijk. Om aan die samenwerking vorm en inhoud te geven, is de *Regiovisie Groningen - Assen 2030* opgesteld. In deze globale ruimtelijke visie hebben twaalf gemeenten en twee provincies de bestuurlijke samenwerking bekrachtigd.

Deze visie is vervolgens geconcretiseerd op gemeentelijk niveau. Winsum, Bedum, Ten Boer en Zuidhorn hebben de functie van *schakelgemeente* gekregen.

Deze functie richt zich onder andere op:

- de opvang van de groeiende vervoersstromen van het gebied naar de stad en de inzet van collectieve vervoersvoorzieningen;
- concentratie op woningbouw voor voornamelijk de eigen, gemeentelijke bevolking;
- concentratie van lokale bedrijvigheid en werkgelegenheid.

De schakelfunctie vraagt concentratie van voorzieningen en woningbouw in de hoofdkernen, waarbij bijzondere aandacht moet worden besteed aan de verbetering van de kwaliteit van de voorzieningen. Het inwoneraantal in de schakelkernen moet minimaal op peil blijven. De woningbouw zal zich vooral moeten richten op midden en lagere inkomens.

De verbindingen met de stad Groningen zijn wezenlijk om de schakelfunctie goed te kunnen vervullen. De regiovisie stelt dan ook dat verbetering van het ringwegenstelsel rond en de aanvoerwegen naar Groningen van groot belang is, naast behoud en verbetering van de spoorlijnen en busverbindingen en het voorzien in goede overstapmogelijkheden.

▪ *Regiovisie Groningen - Assen 2030 (2004)*

In 2002 is een actualisatie van de eerdere regiovisie opgesteld, in het bijzonder vanwege de aanwijzing van de regio als "nationaal stedelijk netwerk". In deze visie zijn de gezamenlijke overheden "een nieuwe forse uitdaging aangegaan". Dat komt onder meer tot uiting in de beleidsvoornemens aangaande wonen, werken, infrastructuur en groene ruimte. Ook de schakelgemeenten, waaronder Winsum, hebben tot 2020, een aanzienlijke woningbouwopgave gekregen, met daarnaast ook een behoorlijke vernieuwingsopgave. De nieuwbouwopgave voor Winsum krijgt zijn beslag buiten dit plangebied.

▪ *Regiovisie Groningen - Assen Actualisering (2008)*

In het kader van de *Regiovisie Groningen - Assen 2008 - 2019* zijn actuele afspraken voor de periode 2008 - 2019 gemaakt, die leiden tot een iets gematigder groei. De gemeente Winsum wil rekening houden met deze actuele afspraken, die neerkomen op een woningbehoefte in de regio die gemiddeld zo'n 25% lager ligt dan volgens de eerdere visie. In opdracht van de stuurgroep van de regio (waarin provinciale en gemeentebesturen zijn vertegenwoordigd) is vervolgens gekeken naar de mogelijke gevolgen voor de regionale woningbouwprogrammering, zoals die in 2004 was afgesproken. Vervolgens zijn begin 2008 nieuwe afspraken gemaakt voor de periode 2008 - 2019. Deze zijn door de stuurgroep op 11 januari 2008 vastgesteld. Gedeputeerde Staten van Groningen hebben met de conclusies van de stuurgroep ingestemd (5 februari 2008).

Algemeen wil de stuurgroep vasthouden aan het ingezette beleid waar het gaat om concentratie van wonen, werken en mobiliteit in het stedelijk netwerk. In het kader van de evaluatie zijn ook de gevolgen van de lagere prognose in beeld gebracht. Dat geldt voor het regiovisiegebied als geheel, maar ook voor de gemeenten afzonderlijk.

Voor de gemeente Winsum wordt weliswaar rekening gehouden met een lagere taakstelling, maar er wordt nog steeds met een flinke woningbouw-opgave rekening gehouden: voor de periode 2008 - 2019 bedraagt de voorgestelde opnamecapaciteit circa 60 woningen per jaar.

Met de *Actualisatie Regiovisie Groningen - Assen* en de daaruit voortvloeiende bouwopgave is door het college ingestemd. In de opiniërende raadsvergadering van 21 februari 2008 is de actualisatie aan de orde gesteld

▪ *Landschapsontwikkelingsplan Noord-Groningen*

Op 21 maart 2006 is door het college van Gedeputeerde Staten het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) Noord-Groningen vastgesteld. Het LOP is samen met de regio opgesteld. Het geeft aanbevelingen voor de versterking van de hoofdstructuur van het landschap en vormt de basis voor een verdere uitvoering. Het LOP is primair op het buitengebied gericht; er zijn geen directe richtlijnen voor dit plangebied aan te ontleen.

▪ *Regionale archeologienota*

De gemeenten in Noord-Groningen ontwikkelen gezamenlijk archeologiebeleid, hetgeen is uitgemond in een regionale archeologienota. In hoofdstuk 4.2. wordt daarop nader ingegaan.

3. 3. Gemeentelijk beleid

Met betrekking tot het plangebied is een aantal gemeentelijke beleidsstukken van belang die van invloed zijn op de ruimtelijke inrichting in het plangebied. Het volgende valt daarover chronologisch op te merken.

- *Toekomstvisie Winsum (2003)*

De gemeenteraad besloot in 2002 tot het maken van een integrale toekomstvisie voor de kern.

In de gemeentelijke toekomstvisie "Schatkamer van het Noorden"¹⁾ is de ambitie voor 2020 geschetst, alsmede de koers die daar naar toe moet leiden. Daarbij wordt de positie van Winsum beschreven als een centrumkern in Noord-Groningen.

Ook de samenwerking met andere plattelandsgemeenten is daarbij van veel belang. Te denken valt aan het gezamenlijk wapenen tegen economische bedreigingen en instandhouding van "grote" voorzieningen, zoals vormen van voortgezet onderwijs en ambulancevervoer.

In relatie tot dit bestemmingsplan dienen de volgende zaken planologisch door te werken:

- het concentreren van detailhandel in de dorpskern ten behoeve van een aantrekkelijk koopcentrum;
- in het overige gebied geen detailhandel toelaten, met uitzondering van de aanwezige mogelijkheden op de beide bedrijventerreinen Het Aanleg en Lombok;

¹⁾ Schatkamer van het Noorden, Toekomstvisie gemeente Winsum, Advies Nederland, Winsum 2003.

- versterking van de niet-dagelijkse detailhandel en de daghoreca in de Hoofdstraat;
 - versterking van de ontmoetingsfunctie van het dorpsplein middels herinrichting;
 - herinrichting van de Onderdendamsterweg, gelegen in de bebouwde kom, in combinatie met een te verbeteren detailhandelsuitstraling van het Obergoncomplex richting de Hoofdstraat;
 - voldoende parkeervoorzieningen rond het centrum;
- en:
- het bestemmingsplan voor de kom van Winsum inrichten op de mogelijkheid voor wijziging en omzetting van de bestemming van panden. Genoemd wordt de mogelijkheden van leegkomende panden te benutten voor de versteviging van de detailhandel (verplaatsing of vestiging van nieuwe detailhandel).

Ter uitwerking noemt de toekomstvisie een aantal maatschappelijk projecten, de uitgangspunten voor het te voeren beleid en een aantal strategische projecten:

- uitvoering van het Woonplan, met accenten op het bouwen voor doelgroepen (o.a. senioren) en geconcentreerd in Winsum;
- spreiding en kwaliteit in een breed aanbod van de onderwijsvoorzieningen;
- in het centrum van Winsum geen gelegenheden voor nachthoreca opnemen, indien nodig verplaatsen naar de periferie van het dorp;
- ruimte voor een combinatie van wonen en werken;
- pro-actief centrumlocatie verder ontwikkelen (met name rond het Boogplein, overigens buiten dit bestemmingsplan gelegen);
- opwaardering van Winsum als koopcentrum, maar ook vestiging van kleinschalige kantoren en zakelijke dienstverlening mogelijk maken;
- verbetering infrastructuur koppelen aan regionale projecten.

- Dorpsvisie Winsum (2004)

Met als doel op ruimtelijk structuurniveau kaders en randvoorwaarden aan te geven voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, is in september 2004 door de gemeenteraad de *Dorpsvisie Winsum* vastgesteld. De visie geeft een inventarisatie en analyse, een ontwikkelingsvisie en een uitwerking op diverse onderdelen. Het plangebied geplaatst in de visiekaart, is weergegeven in figuur 3. Voor het plangebied geeft de Dorpsvisie onder meer aan:

- in de (toekomstige) infrastructuur houdt de Dorpsvisie rekening met een nieuw tracé van de provinciale weg, ruim langs de oost- en noordzijde van het dorp en met aansluitmogelijkheden vanaf een oostelijk tracé.

Bij de vaststelling van het bestemmingsplan Winsum-Oost, fase 2 (2007) heeft de raad voorts overwogen:

“ De gemeente zet met dit bestemmingsplan in op een ontwikkeling conform de Dorpsvisie. Daaruit blijkt reeds een ruime afstand tot een mogelijk tracé aan de oostkant. Voorts wordt geopteerd voor:

- de ruimte open houden voor een provinciale weg aan de oostkant;
- voor een ruime omleiding conform ook de Dorpsvisie, waarbij een ‘korte boog’ voor de gemeente niet de voorkeur heeft;

de ruimte open houden om (in elk geval voorshands) rekening te houden met een verlenging van de Onderdendamsterweg in westelijke richting en deze dan te laten aansluiten op het bestaande tracé van de N361 “.

- er wordt geopteerd voor een nieuwe ontsluiting vanaf de provinciale weg. Deze insteekweg wordt parallel aan het spoor voorzien, naar het stationsgebied;
- de huidige provinciale weg kan dan worden 'gedegradeerd' tot een wijkontsluitingsweg.

Figuur 3. Ontwikkelingskaart Dorpsvisie met de ligging van het plangebied

Voor dit plangebied zijn er vanuit deze punten geen directe gevolgen. Een nieuwe provinciale weg zal naar verwachting pas op langere termijn realiseerbaar kunnen zijn, een definitief tracé moet nog planologisch worden geregeld. Voor een insteekweg langs het spoor met een brug volgt nog apart onderzoek en een planologische regeling. In dit bestemmingsplan moet voorkomen worden dat (nieuwbouw)situaties ontstaan die toekomstige ontwikkelingen langs het spoor zouden bemoeilijken.

Verder zegt de Dorpsvisie:

- de groen- en waterstructuur wordt als 'raamwerk' gezien waarbinnen ruimtelijke ontwikkelingen zich afspelen; deze zorgt voor een blijvende identiteit. Plaatselijk kan de relatie met het omliggende landschap worden versterkt.

Voorts wordt een aantal doelstellingen genoemd ten aanzien van de (woon)-buurten:

- voor de buurten het onderscheiden karakter behouden of versterken;
- de interne structuur handhaven of verbeteren en waar mogelijk sterker naar buiten richten;
- buurten nooit aan elkaar breien;

- kwaliteiten van de openbare ruimte, die de buurten onderling scheiden, beter benutten;
- bescherming van een aantal cultuurhistorisch waardevolle gebieden en elementen;
- een (verdere) ontwikkeling van de woon-/werklocatie aan de westzijde van het dorp.

Voor het plangebied betekent dat op het niveau van de hoofdstructuur een duidelijke scheiding tussen buurten enerzijds, en groen water en verkeersbestemmingen anderzijds. De Dorpsvisie noemt een aantal uitwerkingen (bedrijventerrein Het Aanleg, het PWS-terrein, de interne ontsluiting en de locatie De Twaalf Hoven).

- Detailhandelsbeleid: Nota Winsum Winkelplaats (2003)

Omdat vrijwel het hele centrumgebied van Winsum deel uit maakt van dit bestemmingsplan, is het van belang in te gaan op het detailhandelsbeleid. Het gemeentelijk beleid is eerst opgenomen in de nota *Winsum, winkelplaats* (2003)²⁾. In deze, samen met de Ondernemersvereniging en het Hoofdbedrijfsschap Detailhandel, gemaakte nota, is daarop enkele jaren geleden reeds ingegaan. Gewenste doelen zijn:

- de aantrekkingskracht van de detailhandel en de daghoreca substantieel verhogen ten behoeve van de regionaal verzorgende functie met uitbreidingsruimte voor de supermarkten;
- voor winkels in de niet-dagelijkse producten doen zich tekorten voor die óf door uitbreiding, óf door functieverandering kunnen worden opgevangen;
- bestaande speciaalzaken zijn voldoende aanwezig.

Basis van het beleid is de keuze voor de ruimtelijke structuur. De nota doelt op afbakeningen die daarvoor in ruimtelijke plannen worden gekozen. Zo moet het kernwinkelgebied afgebakend zijn om aan te geven waar de functies detailhandel dan wel wonen de overhand hebben. Zo moet detailhandel in beginsel in de historische dorpskern worden geconcentreerd.

Daarmee wordt tevens de aantrekkingskracht van Winsum uitgebuit: hoofdconcentraties in de winkelvoorzieningen liggen op de locatie Obergon in Obergum en rond het Dorpsplein/Hoofdstraat. Daarbij vormt de Hoofdstraat Obergum de verbinding tussen de hoofdconcentraties.

Voor het overige gebied wordt in principe geen detailhandel toegestaan, met uitzondering van bestaande vestigingen, die veelal in volumineuze producten handelen en op bedrijfslocaties zijn gevestigd. Verder wordt het beleid ondersteund door een aantal verkeers- en parkeermaatregelen, alsmede ook door een aantal inrichtingsmaatregelen in de openbare ruimte.

Consequenties bestemmingsplan:

- rekening houden met het concentratiegebied voor winkels; met daarbinnen veranderingsmogelijkheden en ook vormen van (dag)horeca opnemen;
- daarbuiten geen winkels toestaan;
- een uitzondering geldt voor vormen van volumineuze detailhandelsbedrijven op specifieke (bedrijfs)locaties.

²⁾ Winsum Winkelplaats, Detailhandel met toekomst in de regionale kern Winsum, Werkgroep detailhandel, Winsum, februari 2003.

- *Ruimtelijk-economische visie centrum (2005)*

Voor de ontwikkeling van de centrumvoorzieningen, met name de winkelvoorzieningen, werd in 2005 de *Ruimtelijk-economische visie centrum* gemaakt ³⁾. Gelet op de voorgenomen groei van Winsum als schakelkern, wordt een flinke uitbreiding van het winkelaanbod reëel geacht, zowel in de voedings- en genotmiddelen, als in duurzame en overige goederen. Het onderzoek brengt in beeld wat voor oppervlaktes mogelijk zijn. Wel tekent de centrumvisie aan, dat de uiteindelijke omvang van het winkelaanbod sterk afhankelijk zal zijn van de kwaliteit en de omvang van het totale centrum en van de toevoeging van 'trekkers', zoals een discountsupermarkt en een HEMA. De ruimtelijk-economische visie onderscheidt een concentratiegebied en een aanloopgebied. Deze worden hieronder toegelicht. Zie ook figuur 4.

In het **concentratiegebied** moet volgens de visie vooral de nieuwvestiging van structuurbepalende winkels plaatsvinden, met een substantiële uitbreiding van het winkeloppervlak.

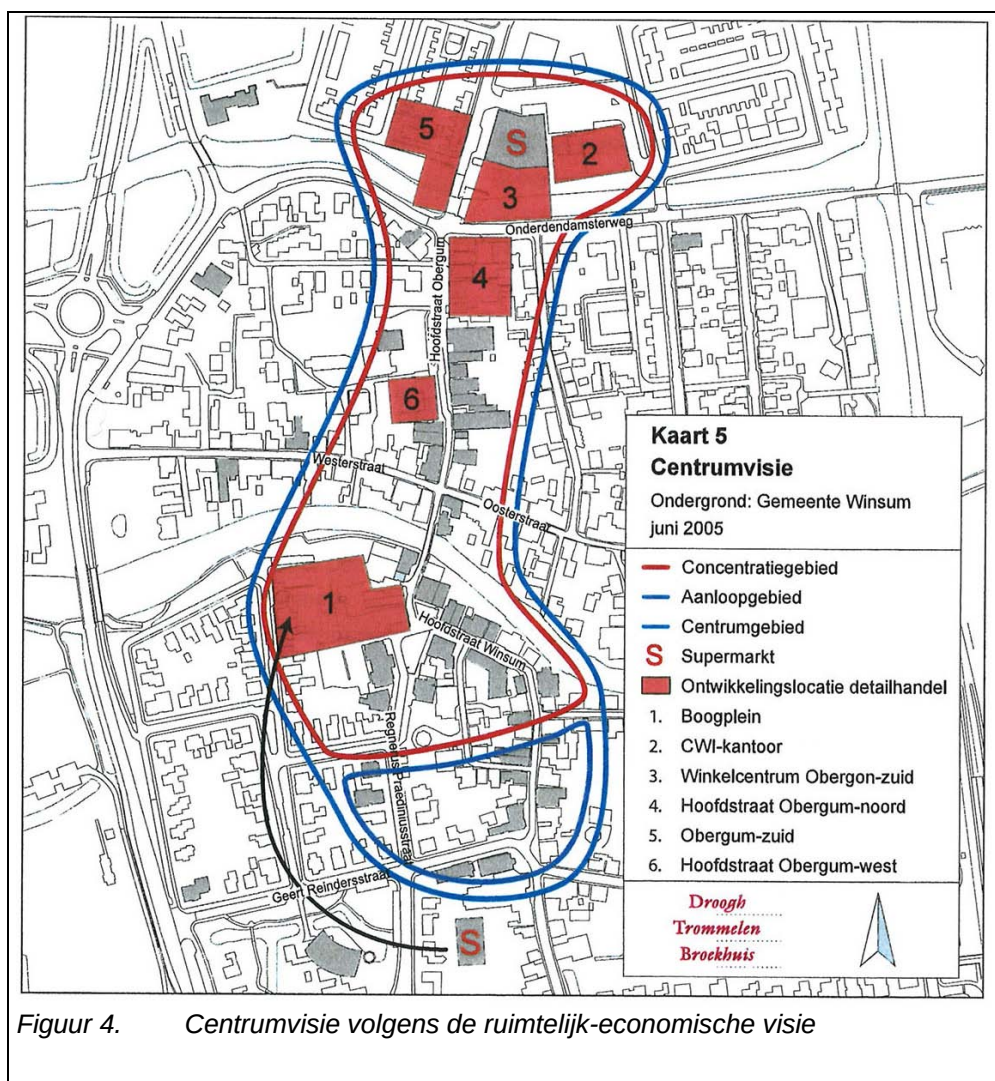
Het concentratiegebied sluit in hoofdzaak aan op de zones vanaf Obergum via de Hoofdstraat - Obergum en de Hoofdstraat - Winsum met een concentratiepunt rond het plein. Met name in het noordelijk deel van dit gebied is ruimte voor uitbreiding van winkels aanwezig. Zo geeft de visie meer in het bijzonder aan:

- de vestiging van een discountsupermarkt in het CWI-kantoor zal de trekkracht van het winkelcentrum Obergum versterken;
- vestiging van trekkers in de recreatieve branches wordt vooral voorzien tussen het winkelcentrum Obergum en de Hoofdstraat Obergum-Noord, waarmee ook de relatie tussen de beide delen sterk kan worden verbeterd;
- de bereikbaarheid van het centrum wordt verbeterd door de aanleg van een heldere parkeerrouting en door centruminwaarts eenrichtingsverkeer in de Hoofdstraat - Obergum te realiseren;
- bij uitbreiding van het winkelaanbod met trekkers, is een groot aantal parkeerplaatsen, gekoppeld aan de vestigingslocaties, noodzakelijk.

Daarnaast constateert de visie dat het verblijfsklimaat in het centrum aangenaam is, terwijl de inrichting bovendien passend is bij het historische karakter van de kern.

Het **aanloopgebied** biedt vooral ruimte aan dienstverlening. Deze zones liggen direct rond het concentratiegebied en dan vooral aan de zuidzijde, zoals in het gebied rond de R. Praediniusstraat en de G.Reindersstraat. Daar zijn ook nu al diverse dienstverlenende instellingen en bedrijven gevestigd (als de Fortis-bank, de drukkerij, etc).

³⁾ Droogh, Trommelen, Broekhuis, Nijmegen, juli 2005.

- Actualisatie detailhandelsvisie (2008/2009)

Vanwege stagnatie in de realisering van het detailhandelsbeleid, is dit in 2009 geactualiseerd ⁴⁾. Overwogen is dat een snellere ontwikkeling van het ingezette beleid mogelijk moet zijn, zonder dat de gemeente zelf (overal) als trekker optreedt. De vraag hoe al dan niet binnen het concentratiegebied een locatie voor een discountsupermarkt zou kunnen ontwikkeld, is in de actualisatie aan de orde geweest. Het onderzoek constateert, dat ondanks de naar beneden bijgestelde ambities van de *Regiovisie Groningen-Assen* er in Winsum nog steeds ruimte is voor een structuur van twee full service supermarkten en één discountsupermarkt.

4) Actualisatie Winsum detailhandelsvisie centrum, Broekhuis-Rijs advisering, 2009.

Voor de komende jaren stelt het onderzoek de volgende uitgangspunten voor:

- de realisatie van een supermarktstructuur met twee full service supermarkten (schaalgrootte: 1100-1800m²) en één discountsupermarkt (schaalgrootte 1000-1200 m²) is nog steeds mogelijk, omdat de markt daarvoor nog ruimte biedt;
- de realisatie van het Boogplein fungeert als 'bronpunt' voor het centrum, met een trekker in de dagelijkse en de niet-dagelijkse sector.
- een versterking is nodig van de relatie tussen het bronpunt winkelcentrum Obergum-Zuid (C1000, Bentex) en de Hoofdstraat-Obergum;
- ingezet moet worden op het doorgroeien naar een volwaardig 'boodschappen-centrum-plus' met versterking van de niet-dagelijkse sector. Daarmee wordt Winsum ook aantrekkelijker voor recreatieve consumenten en overige bezoekers;
- uitgaande van een rondweg ⁵⁾, moet de Onderdendamsterweg zodanig worden uitgevoerd, dat de centrumdelen meer een eenheid vormen.
- langparkeerders moeten in het centrum geweerd worden, er moet een volwaardig alternatief voor worden geboden.

Voor een supermarktvestiging is in het onderzoek overwogen:

- de C1000 in Obergum-Noord wil zijn vestiging vergroten;
- de Spar aan de zuidzijde van het centrum is klein en gaat sluiten als de Plus Markt op het Boogplein gerealiseerd wordt;
- de gewenste toevoeging met een discount moet zoveel mogelijk aan het winkelcentrum gekoppeld worden.

Omdat de C1000 de gewenste uitbreiding niet goed kan realiseren op de huidige locatie, geeft het onderzoek aan, dat het logischer is dáár de discounter te realiseren en vervolgens voor de C1000 een locatie buiten het directe centrum te zoeken. Voor deze laatste locatie komen in het onderzoek als mogelijke locaties naar voren:

- de locatie van het garagebedrijf "Mazda-Terpstra" aan de Onderdendamsterweg;
- tegenover de locatie Terpstra (volkstuintencomplex);
- de PWS-locatie aan de Trekweg naar Onderdendam.

Het gemeentebestuur heeft de locatie 'volkstuintencomplex' niet overgenomen en heeft besloten om in eerste instantie aan te koersen op een onderzoek naar de mogelijkheden op de locatie van het garagebedrijf "Mazda-Terpstra". Voorts is het onderzoek door ontwikkelingen op de markt ingehaald, waarbij de locatie van het genoemde garagebedrijf door juist een discountsupermarkt verworven is.

De gemeente heeft dit opgevat als een teken vanuit de markt en acht de locatie op zichzelf geschikt voor een solitaire vestiging van een supermarkt. Ten opzichte van het in de eerdere detailhandelsvisie onderscheiden 'haltermodel' zou een winkelvestiging op de locatie Mazda Terpstra niet veel afbreuk doen aan de concentratiegedachte.

Dit in het licht van de groei van het aantal winkels aan de Onderdendamsterweg tussen de Hoofdstraat-O en de locatie van het betreffende garagebedrijf. Dat maakt het wel nodig dat het karakter van de Onderdendamsterweg verandert naar een verblijfsgebied.

⁵⁾ Hierbij doelt het onderzoek op een nieuw tracé van de provinciale weg.

Naast het beleid aangaande de supermarkten gaat de *Actualisering Detailhandelsvisie* ook in op de volgende zaken:

-- *kwalitatieve verbetering detailhandelsstructuur*

Voorgesteld wordt om de detailhandelsstructuur te verbeteren met een aantal, thans nog niet aanwezige branches.

-- *bereikbaarheid centrum*

Het centrum is goed bereikbaar, zo wordt vastgesteld, en deze bereikbaarheid kan verbeteren na aanleg van de nieuwe rondweg en de functiewijziging van de Onderdendamsterweg. Het winkelcentrum heeft thans een autoluw karakter. De Actualisatie van de detailhandelsvisie geeft in overweging om op bijvoorbeeld koopavonden en zaterdag een autoverbod op te nemen, mits een voldoende bereikbaarheid en parkeercapaciteit aanwezig zijn. Wat dat laatste betreft wordt geadviseerd het aantal parkeerplaatsen niet te laten toenemen, maar deze wel optimaler te benutten.

Consequenties bestemmingsplan:

- de voorstellen vanuit de *Actualisatie detailhandelsbeleid*, zoals de benutting van een locatie bij de Onderdendamsterweg voor een supermarkt, worden nader onderzocht;
- voor dit bestemmingsplan wordt vooralsnog de bestaande situatie bestemd;
- definitieve besluitvorming leidt tot een (partiële) bestemmingsplanherziening;
- verkeersmaatregelen kunnen via het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt, maar worden via het verkeersbeleid geëffectueerd.

- *Sportnota: Winsum beweegt! (2003)*

Het sportbeleid voor de langere termijn is in de Sportnota "Winsum beweegt" ⁶⁾ aangegeven. Aanleidingen zijn de toenemende maatschappelijke betekenis van de sport, de signalen uit de Winsumer samenleving over de sportbeoefening en de financiële aspecten rond het accommodatiebeleid. Belangrijke items zijn: kwaliteit, rekening houden met geldende (landelijke) normstellingen en vernieuwing waar nodig.

Voor de zaalsportaccommodaties is, naast een aantal beheersmaatregelen, ingezet op behoud van de huidige voorzieningen met - waar ruimtelijk en financieel mogelijk - vervanging van verouderde accommodaties.

Voor de buitensportaccommodaties zijn maatregelen genoemd, die te maken hebben met beheer, onderhoud, kwaliteitsverbetering en de financiering. In ruimtelijke zin wordt uitgegaan van een concentratie van sportvoorzieningen in een nieuw vorm te geven sportpark in Winsum.

- *Woonplan Winsum (2001)*

Het gemeentelijk beleid aangaande de toekomstige woningbouw, inclusief de programmatische aspecten, is in het *Woonplan Winsum* (vastgesteld: december 2002) aan de orde gekomen.

⁶⁾ Winsum beweegt!, Sportnota Gemeente Winsum 2003-2015, Grontmij, Marktplan Adviesgroep, Winsum, 2003.

Ook is ingegaan op het beleid ten aanzien van de bestaande woningvoorraad en de kwalitatieve aspecten daarvan, waaronder de herstructureringsopgave. Volgend op het Woonplan zijn enkele woonprogramma's gemaakt. In het kader van het nieuwe *POP-Groningen* en de *Omgevingsverordening Groningen* vindt een actualisatie van het woonprogramma plaats.

- *Het Boogplein*

In het woonplan is deze locatie als een herontwikkelingslocatie aangegeven. Het betreft hier een verplaatsing van een doe-het-zelfcentrum naar het bedrijventerrein Het Aanleg en het herontwikkelen met wonen en centrumfuncties. Gelet op de complexiteit van dit voornemen is dit project planologisch apart geregeld. Een bestemmingsplan voor het Boogplein is inmiddels goedgekeurd.

- *Welstandsnota Winsum*

In de gewijzigde Woningwet 2003 is een structureel andere opzet gegeven aan het welstandstoezicht.

Gemeenten dienen hun welstandsbeleid inzichtelijk te maken en vast te leggen in een gemeentelijke welstandsnota. De welstandsnota voor de gemeente Winsum is in 2004 vastgesteld. Een belangrijke peiler van de nota vormen de gebiedsgerichte welstandscriteria. Onderlegger van de gebiedsindeling vormen de diverse landschappelijke en cultuurhistorische waarden in de gemeente. Dit betekent dat "aansluiting bij de historische context" een essentieel uitgangspunt vormt bij nieuw- en verbouw.

De Welstandsnota onderscheidt in het welstandsbeleid een groot aantal deelgebieden en geeft per deelgebied bijbehorende gebiedscriteria.

- *Woonschepenbeleid*

Winsum is een gemeente met veel en vaak ook karakteristiek water. Dat is tevens aantrekkelijk voor het hebben van een ligplaats. De gemeente heeft hiervoor beleid vastgesteld in de *nota Wonen op het Water*. Daarin is een regulering van plaats en aantallen woonboten opgenomen. Een deel van het Winsumerdiep (aan de Schouwerzijlsterweg) is als locatie voor een achttal woonschepen aangegeven.

- *Wegenplan / wegcategorisering*

Uit de wegcategorisering (indeling van wegen naar hun verkeersfunctie) blijkt dat binnen het plangebied de provinciale wegen (N361 en de Onderdendamsterweg, voor zover gelegen ten noorden van het gebied De Brake) als gebiedsontsluitingswegen moeten worden aangemerkt. Het zijn wegen met een regionale ontsluitingsfunctie.

- *Visie recreatie en toerisme: Koersen op karakter*

Een integrale visie op recreatie en toerisme is in de tweede helft jaren negentig gemaakt ⁷⁾.

⁷⁾ Koersen op karakter, Integrale visie: Recreatie en Toerisme in Winsum, Stichting Welzijn Westerkwartier, 1997

De conclusies zijn verwerkt in de *Dorpsvisie Winsum* (2004):

- uitbreidingsruimte voor kleinschalige recreatie en vestigingsruimte voor hotel-/appartementenaccommodaties;
- een goede ontsluiting van de kom met voldoende parkeren en een wandelroute naar het centrum om meer toeristen te trekken.

- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

Het rioleringsbeleid is opgenomen in het *Gemeentelijk Rioleringsplan 2004-2008* (Grontmij, 2004). Het complete beleid aangaande het rioleringsstelsel in diverse delen van de gemeente is daarin weergegeven.

In relatie tot het ruimtelijk beleid zijn van belang:

- in het GRP zijn gelden gereserveerd voor afkoppeling van afvoerende oppervlaktes. Daar waar onvoldoende opvangmogelijkheden zijn, worden in overleg met het waterschap de (extra) mogelijkheden voor afvoer en berging onderzocht;
- voor knelpunten zijn in het GRP verbeteringsplannen opgesteld. Voor nieuwe situaties wordt bij wegreconstructies, herinrichtingsplannen en rioolvervangingen gekeken naar vermindering van afvoercapaciteit;
- een aantal overstortlocaties is aangepast, andere zijn voorzien van emissiereducerende maatregelen.

- Het Groenbeleidsplan

Enige jaren geleden heeft de gemeente voor de vier grotere kernen in de gemeente een Groenbeleidsplan vastgesteld ⁸⁾. Het plan had een beleidsmatig doel (hoe kan de kwaliteit van het groen worden versterkt) en was gericht op doelmatig beheer:

- de hoofdgroenstructuur die langs de oude verbindingen ligt (N361, Onderdendamsterweg, spoorlijn en oude watergangen). Ook de Bellingeweer als historische structuurlijn is binnen de groenstructuur van belang;
- daarnaast is De Meeden als eigentijdse structuurlijn (wijkontsluitingsweg) toegevoegd;
- rond de wierden met vooral een stenig karakter, wordt het groen, zoals dat met name rond de kerken voorkomt, gehandhaafd;
- binnen de woonbuurten is de combinatie met een aantal historische en tegelijkertijd ook groene elementen van belang: de Ripperdaborg, de boomgaard, de oude begraafplaats en de wierde in het park.

- Geluidniveaukaart

Ter uitvoering van het beleid op grond van de *Wet geluidhinder*, is enige jaren geleden een gemeentelijke niveaukaart vastgesteld. Deze brengt op grond van verkeersprognoses de relevante contourlijnen langs zoneplichtige wegen in beeld. De consequenties uit de geluidsniveaukaart zijn randvoorwaardenstellend voor bestemmingsplannen.

⁸⁾ Wonen op waardevolle wierden, Groenbeleidsplan voor 4 kernen in de Gemeente Winsum, Heidemij Advies, nr. 634-50098, 1995.

4. UITGANGSPUNTEN

4. 1. Kenschets van het gebied

Het plangebied heeft betrekking op het merendeel van de bestaande dorpsbebouwing van Winsum. Naar ruimtelijk-functionele kenmerken gaat het zowel om het centrumgebied, waar sprake is van een veelheid aan functies in een cultuurhistorisch waardevol gebied, als om gebieden waar sprake is van meer enkelvoudige bestemmingen, zoals woongebieden en bedrijfsterreinen.

In algemene zin vormt het behoud van de aanwezige ruimtelijke structuur een belangrijk uitgangspunt. In het bijzonder geldt dit voor het beschermde dorpsgezicht.

Met het oog op de leefbaarheid is daarnaast ook behoud en versterking van de functionele structuur van belang. Het gaat hierbij enerzijds om het behoud en de versterking van de aanwezige woon-, werk- en verzorgende functie, anderzijds om het bieden van ruimte aan ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande functies.

Met beide zaken is het bestemmingsplan met name gericht op het beheer van de aanwezige ruimtelijk-functionele structuur.

Nieuwe ontwikkelingen zijn - afgezien van perceelsgebonden ontwikkelingen - in dit plan niet meegenomen. Voor zover deze aan de orde zijn, worden deze in aparte bestemmingsplannen geregeld.

4. 2. De gewenste ruimtelijke structuur

Wat betreft het bestaande dorpsgebied ligt het accent op behoud en kwaliteitsverbetering binnen de kenmerkende ruimtelijke structuur van het dorp. Met name in de oorspronkelijke delen zijn de kenmerken van Winsum - Obergum als typische (en van oorsprong verschillende) wierdedorpen nog goed herkenbaar. Zie de beschrijving in hoofdstuk 2.

Binnen het plangebied neemt het beschermde dorpsgezicht een aparte plaats in. De bepalende waarden van het beschermde dorpsgezicht dienen met het bestemmingsplan te worden beschermd. Het gaat in het bijzonder om de aspecten die in hoofdstuk 2.2. zijn beschreven.

Figuur 5 laat de ligging van het beschermde dorpsgezicht zien ⁹⁾.

Bij de bescherming van de ruimtelijke structuur spelen vooral de planregels en de plankaart een belangrijke rol. Via de bouwvlakken op de plankaart en de bebouwingsbepalingen in de planregels, is de situering en hoofdvorm van de bestaande bebouwing in het dorp vastgelegd. Voor het beschermd dorpsgezicht geldt bovendien een beschermende bestemmingsregeling. Deze is zowel gericht op de structurele als op de individuele kenmerken.

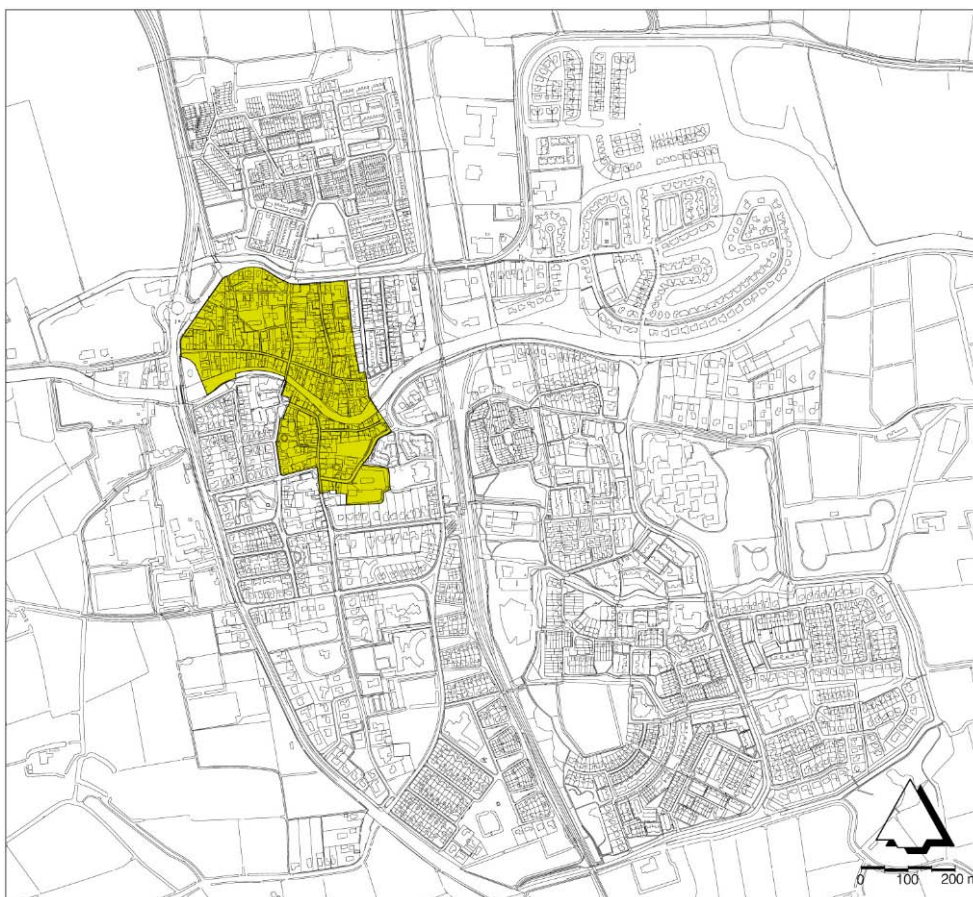
Bij de bescherming van de bebouwde ruimtelijke structuur, speelt ook de gemeentelijke Welstandsnota (2004) een belangrijke rol.

Bij wijzigingen in de bebouwing moet rekening gehouden worden met hetgeen in de welstandsnota is vastgelegd.

⁹⁾ Het beschermde dorpsgezicht loopt deels door in het gebied van de dorpsvernieuwing rond het Boogplein; dit gebied is in een apart bestemmingsplan geregeld.

Zo houdt de Welstandsnota reeds rekening met aanwezige karakteristieke waarden van panden en hun plaats in een beeldbepalende structuur. Verder geldt op grond van de Monumentenwet 1988 onder meer een verbod voor het slopen van monumentale bebouwing en een vergunningsplicht voor het veranderen/vernieuwen van een beschermd monument.

De gemeente en ook de kern Winsum telt een groot aantal rijksmonumenten. In de kern gaat het om woonhuizen, een aantal voormalige boerderijen en een aantal panden met een bijzondere functie (zoals de twee kerken, de twee molens, en enkele panden met oorspronkelijk een bijzondere functie, zoals het voormalige gemeentehuis, het armenhuis en een voormalig schoolgebouw. In bijlage 1 bij de toelichting is een overzicht van de rijksmonumenten in dit plangebied opgenomen.

Figuur 5. Ligging van het beschermd dorpsgezicht Winsum - Obergum

Voor de ruimtelijke structuur van het plangebied, voor zover gelegen buiten het beschermde dorpsgezicht, gelden als uitgangspunten:

- bescherming van het karakteristieke nederzettingsspatroon van Bellingeweer (bebouwing, kenmerkend profiel openbare ruimte);
- terreinen met een cultuurhistorische en veelal ook landschappelijke waarde planologisch vastleggen: wierden nabij Bellingeweer (met tevens ommuurde begraafplaats) en westelijk van streekschool De Wierde, alsmede restanten Ripperdaborg en Tammingaborg.

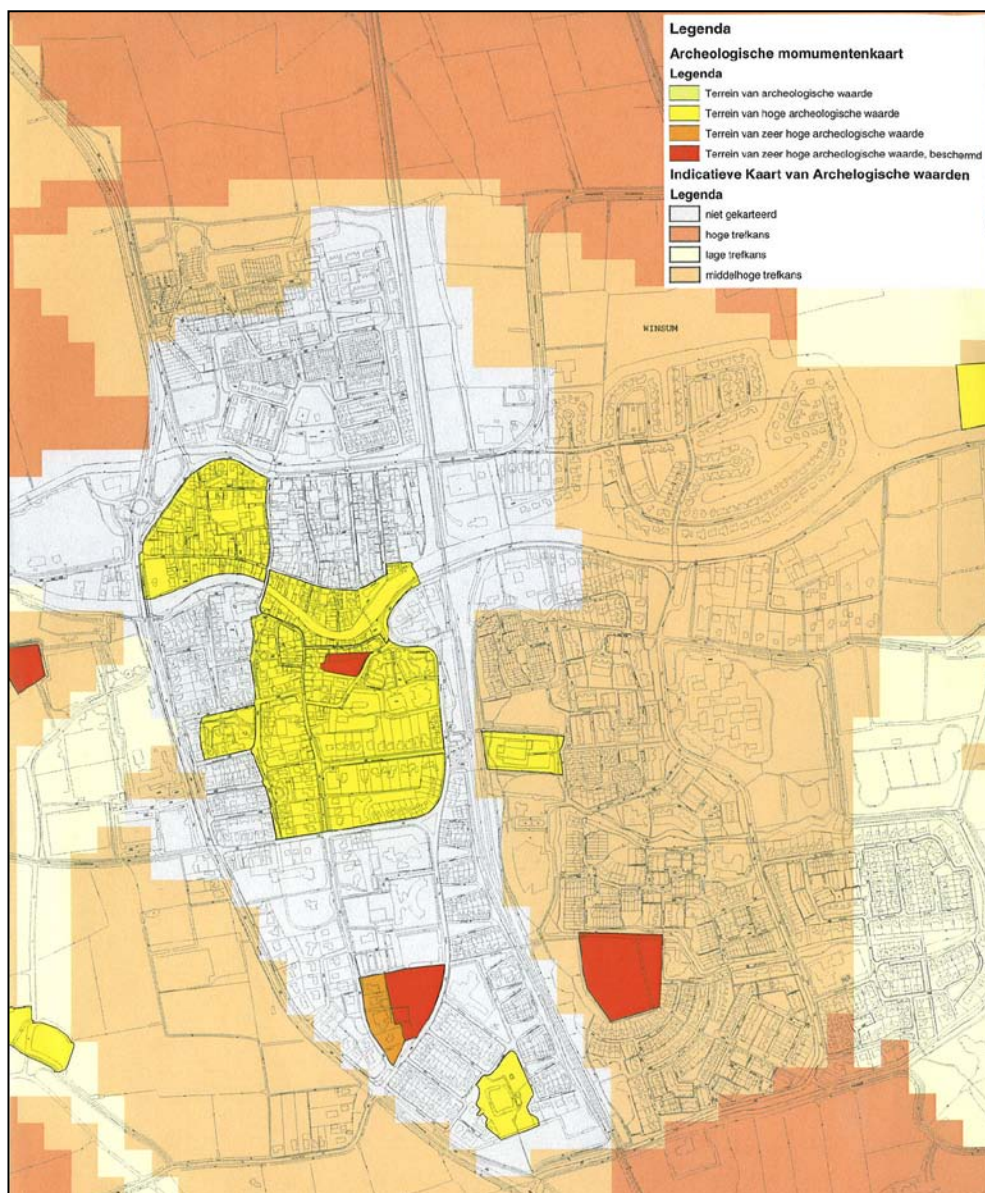
In het beleid aangaande archeologisch waardevolle terreinen wordt aangesloten bij de *Nota Archeologiebeleid regio Noord-Groningen*;

- karakteristieke, vooroorlogse woonbuurt in Winsum-West op maat bestemmen;
- de waardevolle groen- en waterstructuur tussen de woonbuurten beschermen. Het groen is een belangrijk verbindend element en is gerelateerd aan de omvang van de buurten ('wijken in het groen').

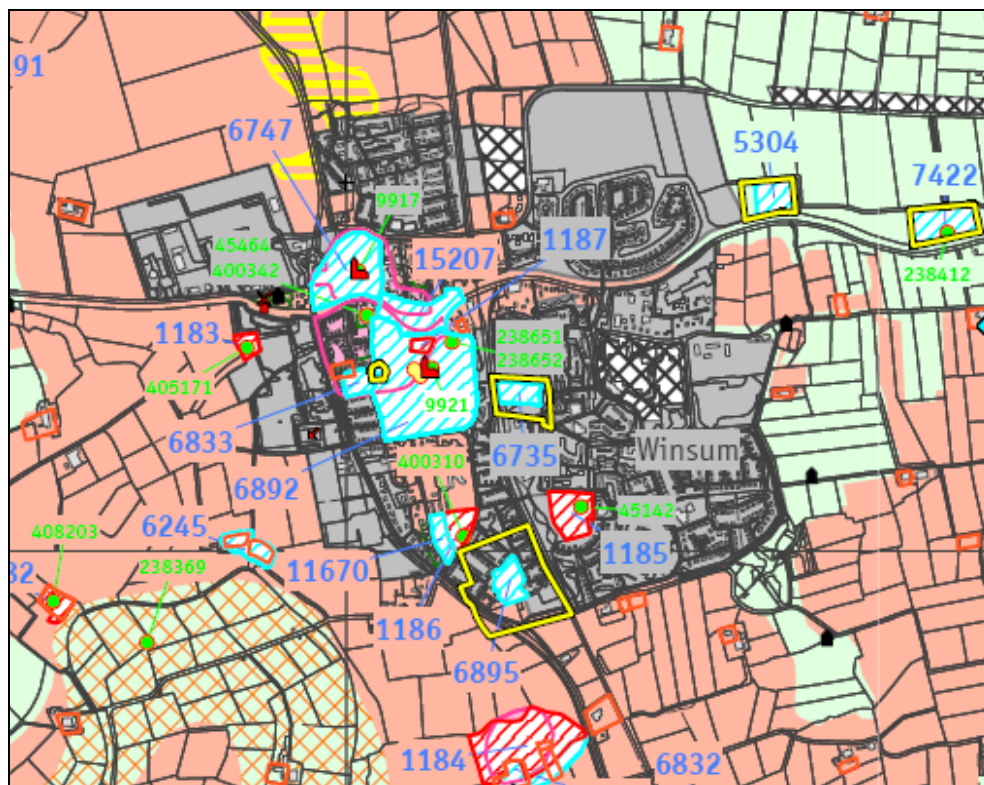
Figuur 6 ¹⁰⁾ geeft op basis van de *Archeologische Monumentenkaart* aan waar de terreinen van (grote) cultuurhistorische waarden liggen. Tevens zijn de archeologische monumenten weergegeven.

Eveneens is een fragment van de Regionale Archeologienota toegevoegd, Deze kaart volgt de AMK op. Ten aanzien van de waardevolle gebieden is de lijn uit de AMK voortgezet. Daarnaast is informatie over de verwachtingswaarden opgenomen. Zie hiervoor figuur 7.

¹⁰⁾ Op enkele onderdelen is de exacte grens van de archeologische monumenten later aangepast. In de juridische regeling van dit bestemmingsplan is daarmee rekening gehouden.

Figuur 6. Ligging van terreinen van (hoge) archeologische waarden

	historische kernen	onderzoek bij ingrepen groter dan 100 m ²
	begrenzing geregistreerd AMK-terrein: beschermd	Rijks beschermd terrein
	begrenzing geregistreerd AMK-terrein: overige status	streven naar behoud
	monumentnummer	
	begrenzing wierden op basis van bodemkaart en/of Klingenborg	streven naar behoud
overig		
	middelhoe/hoge verwachting	onderzoek bij ingrepen groter dan 200 m ²
	lage verwachting	geen onderzoek
	middelhoe/hoge verwachting steentijd binnen 3 meter - Mv	onderzoek bij ingrepen groter dan 200 m ²
	beek- en rivierdalen, cultuurlandschappelijk waardevol	bij grootschalige ingrepen bureauonderzoek
	reeds onderzocht gebied groter dan 1 hectare	geen vervolgonderzoek
	moderne woonwijken en industrieën	geen vervolgonderzoek
	gemeentegrens	

Figuur 7. Fragment Winsum Regionale Archeologienota

4. 3. Wonen

4.3.1. Algemeen

Het beleid omtrent het wonen is enkele jaren geleden in het *Woonplan Winsum* en aansluitende woonprogramma's weergegeven. In het plan is ingegaan op het woningbouwprogramma voor de periode 2002 t/m 2008, het spreidingsbeleid over de kernen, terwijl projecten zijn aangekondigd voor verdere uitwerking.

Voor de uitvoering van het Woonplan is een convenant afgesloten tussen de gemeente en de betrokken Woningstichting Wierden en Borgen. Daarin is het programma voor de toekomstige woningbouw en herstructurering vastgelegd voor allereerst de periode 2002-2006/2008 met een doorkijk naar de aansluitende programmaperiode 2007-2010. Overigens is het algemeen aangegeven programma voor nieuwbouw en herstructurering niet per locatie weergegeven. Dat gebeurt feitelijk per project c.q. via de regeling in het betreffende bestemmingsplan.

Mede in het licht van de *Regiovisie Assen - Groningen* heeft het gemeentebestuur in het *Collegeprogramma Gemeente Winsum 2006 - 2010* aangegeven het Woonplan te willen actualiseren en dat aan de gemeenteraad ter vaststelling te willen voorleggen.

Hierbij zal tevens de betrokken worden het nieuwe POP-Groningen en de het *Uitvoeringsbesluit nieuwbouwuimte* zoals opgenomen in de Omgevingsverordening Provincie Groningen 2009.

4.3.2. Bestaande bebouwing

In de bestaande woonbuurten staat behoud van de woonfunctie en van de huidige kwaliteit van het wonen voorop. Het plan biedt ruimte voor kwaliteitsverbetering en aanpassing van woningen aan de eisen van de tijd. Daarmee wordt ruimte geboden om in te spelen op veranderende behoeftespatronen, getoetst aan het algemeen belang. Dat betekent dat een zekere uitbreiding van woningen mogelijk is, mits passend in het bebouwingspatroon en mits de bewoningssituatie ten opzichte van de aangrenzende panden dat toelaat.

In de bestaande woonbuurten liggen geen gebieden waarvoor concrete herstructureringsmaatregelen bekend zijn. Een uitzondering geldt een deel van het naoorlogse woongebied Obergum in het noorden van de kern, dat voor vernieuwing in aanmerking komt. De woningen in het betreffende gebied (noordwestelijk van de C1000), zijn inmiddels gesloopt.

Voor het gebied wordt een programma van eisen opgesteld en een stedenbouwkundig plan gemaakt, waarna voor te vernieuwen delen een aparte planologische regeling wordt opgesteld.

Ten slotte wordt opgemerkt, dat voor reguliere bouwplannen er een welstandstoetsing plaatsvindt aan de hand van de *Welstandsnota Woonkernen Winsum (2004)*.

4.3.3. Inbreidingslocaties / veranderingsgebieden

Binnen het dorp komen enkele inbreidingslocaties voor waar een nieuwe ontwikkeling wordt voorzien. Voor zover het gaat om locaties waar de invulling reeds duidelijk is, is hiermee in het bestemmingsplan rekening gehouden. Voor zover dat nog niet het geval is, kan dat leiden tot een aparte planherziening. De volgende locaties verdienen aandacht:

▪ **De Twaalf Hoven**

Het verpleeghuis De Twaalf Hoven is gevestigd aan De Meeden 1.

Dit centrum bezint zich op toekomstige ontwikkelingen in de zorgsector die kunnen leiden tot een vernieuwd concept; dit tegen de achtergrond van:

- * de algemeen maatschappelijke trend om ouderen of mensen met een handicap zo lang als mogelijk zelfstandig te laten wonen (scheiden van wonen en zorg);
- * waar dat niet mogelijk is, moeten mensen in een intramuraal verblijf ook zoveel mogelijk bij de samenleving worden betrokken;
- * en wordt rekening gehouden met een toenemende zorgvraag en een vermaatschappelijking van de zorg;
- * De Twaalf Hoven streeft in de nieuwe situatie zowel de huisvesting van beschermd en verzorgd wonen na, alsook 'reguliere' zelfstandige woonruimtes. De precieze invulling van het programma van eisen vindt thans plaats.

Ook in ruimtelijk zin kan dat aanzienlijke consequenties hebben waar het gaat om (vervangende) nieuwbouw.

De zorginstelling heeft momenteel het initiatief voor de planontwikkeling. Gemeentelijk worden de planologische randvoorwaarden in dit bestemmingsplan aangegeven. Daarbij wordt in beginsel aangesloten bij de vigerende bouwmogelijkheden die De Twaalf Hoven op grond van het geldende bestemmingsplan heeft.

Randvoorwaarden volgens Dorpsvisie

De Dorpsvisie Winsum geeft in eerste instantie de stedenbouwkundige randvoorwaarden voor de ontwikkelingsruimte van De Twaalf Hoven. Deze kunnen bij de invulling van de bestemming worden benut.

Ook de Dorpsvisie onderstreept het belang van een "gewoon woonbuurtje waarin wonen wordt gecombineerd met zorg in verschillende gradaties". Daarbij worden als stedenbouwkundige randvoorwaarden gegeven:

- * inzetten op een blauw / groen raamwerk: voorzieningen in het groen en of woonbuurtje met een groen / blauwe uitstraling en een eigen identiteit;
- * creëren van een park/tuin met verschillende blauwe en groene woonmilieus;
- * hoofdtoegangen laten aansluiten op De Meeden en de Oude Munsterweg;
- * langzaamverkeersverbindingen koppelen aan het groen/blauwe raamwerk.

In combinatie met het hiervoor genoemde bouwrecht uit het vigerende plan, biedt dit bestemmingsplan een bouwblok dat in de lijn van de Dorpsvisie voor maximaal 50% mag worden bebouwd. Nieuwe planvorming voor De Twaalf Hoven is in ontwikkeling.

- NOVO-locatie

Westelijk van basisschool “De Negen Wieken” zijn plannen uitgewerkt voor de huisvesting van een kleinschalig woongebouw met negentien appartementen voor verstandelijk gehandicapten. Het complex wordt voorzien in twee elementen, in twee bouwlagen met een kap.

Vooruitlopend op dit bestemmingsplan is voor dit bouwplan reeds een artikel 19-procedure gevolgd. De regeling in het bestemmingsplan is op deze procedure afgestemd.

- Nieuwstraat / Schoolstraat

Op de locatie van de voormalige sportschool Veldwijk is enige tijd geleden vrijstelling verleend voor de bouw van acht woningen (patiowoningen).

Het betrof een project van een private ontwikkelaar waartoe met de gemeente een exploitatieovereenkomst is afgesloten.

De woningbouw heeft initiatiefnemer feitelijk nog niet kunnen realiseren.

De haalbaarheid blijft nog punt van onderzoek.

4. 4. Bedrijvigheid

4.4.1. Algemeen

Wat betreft de bedrijvigheid is er sprake van een aantal verspreid voorkomende bedrijfslocaties, met een accent in het centrum en langs het Winsumerdiep.

Het beleid is er met dit bestemmingsplan op gericht deze bedrijven een positieve bestemming te geven. Dit gelet op hun economische betekenis en de bijdrage ervan aan de functiemenging in de dorpskom. Alleen voor zover er op de huidige locatie overwegende ruimte- of milieuproblemen ontstaan, zou verplaatsing aan de orde kunnen komen.

Omdat het in de huidige situatie vooral om relatief kleinschalige bedrijvigheid gaat, ligt het accent op een zo goed mogelijke ruimtelijke en milieuhygiënische inpassing. Ruimtelijk door de bestemming en de bebouwingsbepalingen, milieuhygiënisch door een combinatie van het bestemmingsplan en de *Wet milieubeheer*.

In het bestemmingsplan is de aard van de toelaatbare bedrijvigheid beperkt tot de bedrijven die binnen de woonomgeving aanvaardbaar zijn. Dit zijn bedrijven uit de milieucategorieën 1 en 2. Bedrijven uit een hogere milieucategorie zijn, waar zij voorkomen binnen de bestaande woonbebouwing, specifiek bestemd. Op grond van de *Wet milieubeheer* kunnen via de milieuevergunning waar nodig specifieke voorwaarden worden gesteld.

4.4.2. Bedrijventerreinen

Binnen het plangebied valt een tweetal bedrijventerreinen: *Het Aanleg* aan de noordwestzijde van Winsum en *Lombok* aan de oostzijde van de kern.

Het eerstgenoemde terrein heeft een gemengd karakter met bedrijvigheid die in de dorpskom niet is in te passen, de locatie Lombok heeft meer het karakter van een woon-/werklocatie.

In dit bestemmingsplan is voor de bedrijfslocaties een conserverende regeling getroffen, afgestemd op de thans aanwezige situatie. Deze regeling laat zich als volgt beschrijven.

Het bestemmingsplan bevat een (globale) milieuzonering, gebaseerd op de brochure Bedrijven en milieuzonering (2009).

Deze milieuzonering wordt gehanteerd bij het opstellen van bestemmingsplannen met als doel voldoende afstand tussen gevoelige functies (zoals wonen) en hinderlijke functies (zoals bedrijven) planologisch te garanderen. Algemeen geldt voorts dat risicovolle inrichtingen en ook geluidszoneringsinrichtingen op voorhand worden uitgesloten binnen de reguliere bedrijfsbestemmingen.

Bedrijfsactiviteiten zijn in de door de VNG gehanteerde lijst gerangschikt aan de hand van hun SBI-code (Standaard Bedrijfs Indeling). Per bedrijfscategorie zijn de mogelijke hinderaspecten gerangschikt en per aspect van een grootste in acht te nemen afstand voorzien. Denk daarbij aan hinder door geluid, stof, geur of gevaar of hinder in verband met verkeer of visuele hinder. Aan de hand van hun invloed op de omgeving en de daarmee corresponderende afstanden, zijn de bedrijven in zes categorieën verdeeld, te weten:

categorie 1:	grootste afstand 10 m;
categorie 2:	grootste afstand 30 m;
categorie 3.1:	grootste afstand 50 m;
categorie 3.2:	grootste afstand 100 m;
categorie 4.1:	grootste afstand 200 m;
categorie 4.2:	grootste afstand 300 m;
categorie 5:	grootste afstand 500, 700 of 1000 m;
categorie 6:	grootste afstand 1500 m.

Deze categorie-indeling wordt bij het toelaatbaarheid van bedrijvigheid gehanteerd. Niettemin kan het voorkomen dat bedrijfsactiviteiten van een bepaald type minder milieubelastend zijn dan op grond van de lijst mag worden aangenomen. Het kan gaan om betrekkelijk kleinschalige activiteiten, doordat bepaalde milieubelastende onderdelen niet worden uitgeoefend óf doordat maatregelen ter beperking of voorkoming van specifieke hinderaspecten zijn getroffen. In dat geval bestaat de mogelijkheid om bedrijfsactiviteiten als een minder milieubelastende activiteit aan te merken.

Voor het bedrijventerrein Het Aanleg betekent één en ander dat langs de planranden, vanwege de relatie met omliggende (milieugevoelige) functies wordt ingezet op de toelaatbaarheid van bedrijven uit de milieucategorieën 1 en 2, terwijl op de centralere delen bedrijventerrein ook bedrijven uit milieucategorieën 1 t/m 3 zijn toegestaan.

Gelet op zijn specifieke functie en relatie tot de omgeving, is de rioolwaterzuiveringsinstallatie (milieucategorie 4) specifiek aangeduid.

Voorts is een specifieke regeling voor volumineuze detailhandel opgenomen. Het betreft hier vormen van detailhandel die vanwege hun aard en omvang niet in het dorpscentrum zijn in te passen, maar die wel bij de verzorgingsfunctie van Winsum passen. Voor dergelijke detailhandel is een groot oppervlak nodig.

Groepen die daaronder worden gerekend zijn: auto's, boten, caravans, tuininrichtingsartikelen, bouwmaterialen, keukens en sanitair, alsmede woninginrichtingsartikelen (zoals meubels).

Daarnaast is als specifieke vorm van detailhandel op het bedrijventerrein een tweetal branches toegevoegd, waarvoor de huidige planologische regeling geen ruimte biedt, maar die thans gewenst zijn:

- fietsen en fietsbenodigdheden: maatschappelijke ontwikkelingen leiden tot een divers aanbod aan fietsen en aanverwante artikelen. Niet alleen het aanbod is toegenomen, ook de samenstelling ervan is veranderd en vergroot: zo worden naast fietsen, ook steeds meer lichte motorfietsen, elektrische fietsen, e.d. verkocht. Ook treedt een ontwikkeling op waarbij er tevens invalidenwagentjes, rollators, etc. worden verkocht. Deze verruiming en toenemende variatie in het assortiment in de branche vraagt steeds meer ruimte.

Als gevolg van de aanvoer van dergelijke goederen brengt dat (zwaar) vrachtverkeer met zich mee met overlast voor de omgeving. Ook de parkeeroverlast kan toenemen. In een dergelijke vorm is inpassing binnen het bestaande, meer kleinschalige dorpscentrum, ruimtelijk steeds moeilijker inpasbaar. Functioneel kan er overlast op woonomgeving ontstaan. Toch dient in het planologisch beleid een antwoord te worden gegeven op een dergelijke ontwikkeling. Gemeentelijk is overwogen dat de bedrijventerreinen hiervoor een passend alternatief kunnen zijn. De druk op kwetsbare gebieden kan daarmee worden afgewend. Bovendien kunnen deze bedrijfstvormen door het toenemend ruimtebeslag meer en meer gelijk worden gesteld aan de eerder genoemde volumieuze producten;

- computers en computerbenodigdheden: met de vlucht van de handel in computers is tevens een tendens opgetreden, waarbij reparatie en onderhoud steeds meer verweven zijn geraakt met verkoop, zowel van onderdelen als van computers zelf. Veelal ging dat samen met een grotere ruimtevraag. In een dergelijke vorm, dus met een sterke ruimtebehoefte, geldt evenzo dat vestiging op een bedrijventerrein een geschikte mogelijkheid is. Ruimtelijke problemen in meer kwetsbare gebieden worden zo voorkomen.

Gemeentelijk is overwogen deze vormen van detailhandel op het bedrijventerreinen in dit bestemmingsplan mee te nemen. Mede gelet op de inmiddels gerealiseerde situatie van Het Aanleg, is thans een regeling bij recht opgenomen.

Verder is (bij ontheffing) een regeling opgenomen die productiegebonden detailhandel mogelijk maakt (detailhandel dus die is verbonden met plaatselijk geproduceerde goederen), zij het onder voorwaarden.

Zo mag de hiervoor benodigde verkoopvloeroppervlak ten hoogste 20% zijn, moet het parkeren op eigen terrein plaatsvinden en mag het niet gaan om detailhandel in voedings- en genotmiddelen.

Dienstwoningen zijn conform de aanwezige situatie bestemd. Een nieuwe dienstwoning is bij ontheffing mogelijk, waarbij met name gelet zal worden op de noodzaak ten behoeve van de bedrijfsvoering ter plaatse.

Een toekomstige uitbreiding van het bedrijventerrein Het Aanleg - de *Dorpsvisie Winsum* doet voorstellen voor een nieuwe dorpsrand - wordt niet met dit bestemmingsplan geregeld, maar zal te zijner tijd apart planologisch worden afgewogen.

Voor het bedrijventerrein Lombok gaat het om een combinatie van wonen en werken. Deze combinatie moet gehandhaafd blijven. Een verdere intensivering richting de bedrijfsfunctie is mede ongewenst vanwege de beoogde woningbouw op Winsum-Oost, dat op relatief korte afstand van de locatie Lombok is geprojecteerd. Daarom zijn op dit terrein ook bedrijven met een sterke milieubelasting alsmede risicovolle inrichtingen uitgesloten. Net als voor het bedrijventerrein lenen deze locaties werken-wonen zich voor vormen van detailhandel gericht op computers met accessoires enerzijds en fietsen, fietsbenodigdheden anderzijds. Eerder in deze paragraaf zijn hiervoor de motieven aangegeven.

4.4.3. Winkels en aanverwante centrumvoorzieningen

Ten aanzien van winkels en aanverwante centrumvoorzieningen gelden de volgende uitgangspunten:

- de detailhandel dient geconcentreerd te blijven in een afgebakend centrumgebied, overeenkomstig de *Ruimtelijk-economische visie centrum*. Daar waar sprake is van mogelijk nieuwe locatie(s) in het aangrenzende gebied, vindt in het kader van de actualisering van de detailhandelsvisie een standpuntbepaling plaats (zie hoofdstuk 3.3.). Zo nodig wordt een afzonderlijk bestemmingsplan opgesteld;
- de bestaande winkels dienen in het centrumgebied ontwikkelingsruimte, te krijgen, voor zover passend binnen de cultuurhistorisch waardevolle structuur;
- vestiging van aan detailhandel verwante centrumfuncties (bank, horeca, reisbureau, VVV-kantoor, kapper) dient binnen het afgebakende centrumgebied plaats te vinden;
- de Westerstraat en de Oosterstraat liggen buiten het afgebakende centrum en zijn primair bedoeld voor de woonfunctie. Aanwezige centrumfuncties kunnen in de huidige omvang worden geaccepteerd. Eventuele wensen voor nieuwvestiging worden terughoudend benaderd en planologisch afzonderlijk afgewogen;
- dienstverlening / werken-aan-huis dient in het centrumgebied, dan wel het direct daaraan grenzende gebied, mogelijk te zijn. Dit wanneer het gaat om een voldoende ruim perceel, met voldoende ontsluiting en parkeergelegenheid op eigen terrein. Percelen aan de Borgweg en de Stationsstraat kunnen zich daar goed voor lenen. Met een ontheffings- dan wel wijzigingsprocedure wordt dat nader afgewogen.

4.4.4. Bedrijvigheid in woongebieden

In de bestaande nieuwbouwbuurtten worden nieuwe bedrijfsmatige functies vanwege ruimtegebrek en te verwachten verkeersoverlast afgewezen. In het bestemmingsplan wordt rekening gehouden met het gemeentelijk beleid voor aan-huis-verbonden beroepen / werken-aan-huis.

Hieromtrent wordt verwezen naar de criteria uit het *Handboek Ruimtelijke ordening & Bouw, 2006* dat de gemeente voor dit soort situaties hanteert.

In dit bestemmingsplan wordt een regeling opgenomen die bij recht mogelijkheden biedt voor de uitoefening van beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten bij een woning. De volgende criteria worden daarbij gehanteerd:

- de woonfunctie moet in overwegende mate gehandhaafd blijven. Dat betekent:
 1. de woning moet blijven voldoen aan het Bouwbesluit en de bouwverordening;
 2. de woonfunctie moet primair blijven;
 3. de gebruiker van de woning moet ook degene zijn die het aan-huis-verbonden beroep of bedrijf uitoefent;
 4. afhankelijk van de omvang van de woning, wordt uitgegaan van maximaal 40% van de begane grondoppervlakte, met een maximum van 45 m².
- het gebruik mag geen ernstige hinder voor het woonmilieu opleveren c.q. geen afbreuk doen aan het woonkarakter van de wijk of de buurt. Dit betekent dat:
 1. er wordt geen medewerking verleend aan bedrijven die volgens de milieuwetgeving (*Wet milieubeheer*) milieuvergunningsplichtig zijn, tenzij het gebruik de woonfunctie niet zal aantasten;
 2. activiteiten die in de regel worden uitgeoefend op het industrieterrein of vormen van detailhandel (winkelpanden);
 3. de gebruiker van de woning moet ook degene zijn die het aan-huis-verbonden beroep of bedrijf uitoefent;
 4. behoudens een beperkte verkoop in het klein in direct verband met het aan huis gebonden beroep/bedrijf, mag geen detailhandel plaatsvinden;
 5. het gebruik mag geen nadelige invloed op de verkeersafwikkeling en op de parkeerbalans hebben.

4.4.5. Zone wonen-/werken

Aan de westzijde van Winsum onderscheidt de Dorpsvisie een gebied voor wonen-/werken, gelegen tussen het Winsumerdiep en het Omsnijdingskanaal. Het gaat daarbij om een gebied waar ook nu al een aantal bedrijfsmatige activiteiten aanwezig zijn, vooral kleinschalig en in een relatief op zichzelf gelegen gebied dat direct via de N361 ontsloten wordt.

Het bestemmingsplan concretiseert dit beleid door een toegesneden bestemmingsregeling: wonen in combinatie met lichte bedrijvigheid (milieucategorieën 1 en 2) is toegestaan, met enige extra bouwmogelijkheden.

4.4.6. Horecabedrijven

Wat betreft de horecabedrijven wordt een genuanceerd beleid voorgestaan: in het centrumgebied, gevormd door de Hoofdstraat - Obergum en de Hoofdstraat - Winsum, worden lichte vormen van horeca mogelijk gemaakt. Het gaat hier om zo te noemen vormen van daghoreca, die qua uitstraling en openingstijden gelijk zijn te schakelen met winkels.

Daarentegen zijn 'zware' horecabedrijven (bar-/dancings, discotheken), getoet op hun uitstraling op de omgeving, op hun huidige plek vastgelegd. Daarvan moet een toename voorkomen worden.

4. 5. Voorzieningen en instellingen

4.5.1. Bestaande voorzieningen

Wat betreft de bestaande voorzieningen is het beleid erop gericht om voorzieningen zoals de kerken, de scholen, sociaal-culturele voorzieningen en de sportvoorzieningen te behouden en planologisch de nodige ruimte te geven voor ontwikkeling. Wél geldt dat bij een mogelijke uitbreiding wordt gekeken naar de invloed ervan op de omgeving. Met name bij voorzieningen met een sterkere publieksaantrekkende werking geldt dat. In voorkomend geval zal (nieuwe) parkeerruimte zoveel mogelijk op eigen terrein moeten plaatsvinden. Voorts moet rekening worden gehouden met de wens voor functieverandering en functieverbreding binnen maatschappelijke voorzieningen.

4.5.2. Nieuwe voorzieningen

Concrete plannen voor vestiging van nieuwe maatschappelijke voorzieningen zijn voor het plangebied in ontwikkeling waar het gaat om het complex De Twaalf Hoven; eerder is reeds op deze functie ingegaan. Gecombineerd met het wonen, zijn ook zorggerelateerde voorzieningen in onderzoek. Voor het overige zal het plan ruimte moeten bieden voor situaties waarin bestaande functies veranderen / verbreden, dan wel zich oriënteren op andere functies. Het bestemmingsplan biedt daarvoor de ruimte.

Daarnaast zijn er plannen in ontwikkeling met betrekking tot de sportvoorzieningen in Winsum-West. Het gaat zowel om een concentratie voor sport en recreatie, als uitbreiding ervan. Kwalitatieve verbetering is een belangrijk doel.

Omdat de planvorming in ontwikkeling is, wordt in dit plan vooralsnog van de huidige situatie uitgegaan. Toekomstige wijzigingen zullen planologisch apart worden geregeld. Wel wordt in dit bestemmingsplan al meegenomen de reeds uitgekristalliseerde ontsluitingsweg vanaf de Schilligehamsterweg ten behoeve van de bereikbaarheid van het kunstgrasveld, alsmede een ruimtereservering voor een accommodatiegebouw in dit deel van het sportcomplex van Winsum.

4. 6. Verkeer

Ten aanzien van de verkeerssituatie zijn er in de toekomst een aantal belangrijke ontwikkelingen te verwachten. Met de *Dorpsvisie Winsum*, dan wel met de verschillende bestemmingsplannen wordt daarop ingespeeld. Zo wordt er in het kader van de verbetering van de verkeerssituatie in de hele regio Noordwest-Groningen onder meer geopteerd voor een oostelijke omlegging van het doorgaande tracé van de N361 om Winsum. Daarmee zal ook sprake zijn van een afname van de verkeersdruk op het bestaande tracé. Vooralsnog dient evenwel situatie rekening te worden gehouden met het aanwezige tracé, omdat een dergelijke omlegging pas op lange(re) termijn gerealiseerd kan worden.

Voorts is de regionale weg tussen Winsum en Onderdendam verbeterd.

Binnen het dorp gaan de gedachten uit om het doorgaande tracé zódanig te kiezen dat dit niet meer het dorpscentrum Obergum-Winsum doorsnijdt maar er een route benoorden Obergum ontstaat. In dat geval kan het huidige tracé door het dorp een verblijfsfunctie krijgen.

Binnen de woonwijken worden in de verkeersstructuur geen bijzondere veranderingen verwacht. De bestaande verkeersstructuur is uitgangspunt van het bestemmingsplan. Het dorp wordt door een stelsel van wijkontsluitingswegen verbonden met de provinciale weg. Het zijn:

- de Borgweg, die met name het zuidwestelijke deel van de kern ontsluit, waaronder de bebouwing van Bellingeweer;
- De Meeden die de zuidoostelijke woonbuurten ontsluit (Ripperda, Potmaar, De Twaalf Hoven);
- de Onderdendamsterweg, die de wijk Obergum ontsluit en voorts verbinding geeft met het woongebied De Brake. Dit woongebied wordt via de Winsumer Til aangesloten op het doorlopende tracé van de Trekweg naar Onderdendam - De Meeden.

Het NS-station en het busstation liggen centraal in het dorp en zijn via de Borgweg opgenomen in dit net van op elkaar aansluitende wijk- en buurtontsluitingswegen. Binnen de woonbuurten is de inrichting in hoofdzaak gericht op bestemmingsverkeer. Daar waar straten in het kader van het in ontwikkeling zijnde Duurzaam Veilig-beleid van de gemeente vallen in een 30 km-gebied, is de inrichting van de straten hierop aangepast. Het bestemmingsplan biedt hiervoor de ruimte. Het betreft hier de verschillende woonbuurten.

Met betrekking tot het fietsverkeer is uitgangspunt planologisch ruimte te bieden voor verbetering en uitbreiding. Meer specifiek kan gewezen worden op de wenselijkheid om ruimte te reserveren voor een vrijliggend fietspad langs De Meeden. De verbindingen tussen de verschillende buurten en de daarin gelegen voorzieningen worden daarmee verbeterd en de veiligheid verhoogd.

Aangaande het parkeren wordt bij een verdere ontwikkeling van de schakelfunctie van Winsum een toenemende behoefte aan parkeerruimte verwacht.

Er zijn weliswaar een aantal verspreid rond de kern liggende parkeergelegenheden, maar - zeker bij een toenemende uitbreiding van winkels - zijn extra parkeerplaatsen nodig.

Waar het gaat om het centrumgebied, worden de mogelijkheden nagegaan voor extra parkeervoorzieningen op geschikte locaties aan (belangrijke) wegen naar het winkelgebied. Het bestemmingsplan reserveert er binnen de bestemming "Verkeer- Verblijf" de ruimte voor. In het kader van het verkeers- en parkeerbeleid wordt dat nader geconcretiseerd. Een verkeerscirculatieplan is in voorbereiding.

5. WATER, MILIEU EN OMGEVINGSTOETSEN

5. 1. Milieu

5.1.1. Geluidhinder

Ten aanzien van het aspect geluidhinder, is de gelijknamige wet bepalend. De *Wet geluidhinder* heeft als belangrijkste doel het bestrijden en voorkomen van geluidhinder. Op grond van de wet zijn verschillende vormen van geluidhinder te onderscheiden die directe raakvlakken hebben met de ruimtelijke ordening. In het geval van Winsum is zowel het aspect wegverkeerslawaaï van belang, als dat van het spoorweglawaaï.

- *Wegverkeerslawaaï*

Op grond van de Wet geluidhinder, zoals die per 1 januari 2007 geldt, hebben alle wegen een wettelijke geluidzone, behalve woonerven en wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km/uur geldt. Uitgangspunt binnen een zone is de geluidsbelasting op een aanvaardbaar niveau te houden. Voor dat aanvaardbare niveau geeft de wet normen. De voorkeursgrenswaarde bedraagt 48 dB. Uit de Wgh vloeit voort dat akoestisch onderzoek noodzakelijk is ten behoeve van nieuwe situaties bij geluidgevoelige functies.

Het grootste deel van het dorp ligt binnen de 30 km-zone, waar geluidzonerings niet aan de orde is. Het zijn de verblijfsgebieden die in het kader van het beleid aangaande "Duurzaam veilig" zijn aangewezen tot wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km per uur geldt. In de regel betreft het woonstraten met een functie voor bestemmingsverkeer. Hiervoor is geen nader onderzoek nodig.

- *Geluidniveaukaart Winsum en actuele ontwikkelingen*

Uit de *Geluidniveaukaart* en de *Dorpsvisie Winsum* blijken de aanwezige en verwachte intensiteiten (2010) voor de wegen met een geluidzone. In deze situatie is nog geen rekening gehouden met nieuwe verkeersmaatregelen, die samenhangen met een nieuw tracé van de N361.

Voor dit bestemmingsplan wordt, gelet ook op de planperiode, uitgegaan van de aanwezige hoofdinfrastructuur en de te verwachten intensiteiten daarop.

Recente ontwikkelingen zijn:

- de N361 / omleiding N361

Voor het plangebied is zowel de situatie aangaande bestaande wegen van belang, als die met betrekking tot ontworpen wegen; dat laatste met name waar het gaat om een toekomstige oostelijke omleiding om Winsum van de N361.

Voor het toekomstig tracé van de N361 heeft de provincie in 2008 een voorkeurstracé vastgesteld. Het *Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013* reserveert een tracé voor een nieuwe wegverbinding aan de noord- en oostzijde. Na definitieve besluitvorming dient nog een planologische procedure te worden gevolgd.

Het voorkeurstracé waar de gemeente in de Dorpsvisie van uitgaat, ligt eveneens aan deze zijde van de kern, namelijk ruim langs de noord- en oostzijde van het dorp en daarmee ook op ruime afstand van het plangebied.

Bij aanleg van een oostelijke en omleiding zal de geluidssituatie op/rond het huidige tracé aanmerkelijk verbeteren.

Het MER-rapport dat voor de provinciale weg is gemaakt, gaat ervan uit, dat in de nieuwe situatie aan de wettelijke voorkeursgrenswaarde aangaande de geluidsbelasting kan worden voldaan. Voor zover nodig is de wegbeheerder (hier de provincie) verantwoordelijk voor het kunnen voldoen aan de wettelijke normstelling; eventueel kunnen maatregelen (aan de bron, in het overdrachtsgebied) noodzakelijk zijn;

- de Onderdendamsterweg;

De Onderdendamsterweg is recent gereconstrueerd en wel zódanig dat de weg het verkeersaanbod nu en in de toekomst kan verwerken.

Bij een autonome ontwikkeling moet rekening worden gehouden met een voorkeursgrenswaarde voor nieuwe situaties, gelegen op een afstand van 58,05 m (zie eveneens bijlage 3).

De resultaten van het akoestisch onderzoek zijn in bijlage 3 opgenomen.

- Uitgangssituatie plangebied

De aanleg van een omleiding rond Winsum is nog niet op korte termijn aan de orde. Vooralsnog dient dan ook rekening te worden gehouden met de aanwezige N361 en de situatie van de geluidsbelasting op die weg.

Uit de *Wet geluidhinder* volgt dat binnen de geluidcontour van 48 dB in principe geen nieuwe geluidgevoelige functies kunnen worden toegestaan. Voor geluidgevoelige functies die reeds aanwezig zijn, wordt in de Wet uitgegaan van het criterium "bestaande situatie". Wat bouwactiviteiten betreft, zijn alleen dié activiteiten toegestaan die akoestisch geen ongunstiger situatie veroorzaken. Overschrijding van de voorkeursgrenswaarden door geluidgevoelige functies is in principe niet toegestaan, uitgezonderd de situaties waarvoor een ontheffing is of wordt verleend.

In dit bestemmingsplan worden de bestaande geluidgevoelige functies (als het wonen) naar de wegzijde van de zoneplichtige wegen op de huidige situatie vastgelegd. Binnen de gekozen plansystematiek is gewerkt met individuele, op de aanwezige situatie en rooilijnen afgestemde bouwvlakken.

Bij nieuwe geluidgevoelige functies moet rekening worden gehouden met de voorwaarden uit de *Wet geluidhinder*.

Er worden in het onderhavige plan geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen voorzien in zones langs wegen, met uitzondering van de mogelijke nieuwe invulling bij De Twaalf Hoven. Bij de invulling van het thans nog globaal aangegeven gebied, is de ligging van de 48 dB-contour randvoorwaardenstellend.

- Spoorwegverkeerslawaaï

Noord-zuid door het plangebied loopt de spoorlijn Groningen - Roodeschool.

Ten aanzien van het spoorweglawaai geldt een voorkeursgrenswaarde van 55 dB. Volgens het *Besluit Geluidhinder Spoorwegen* kent het traject een zone van 100 m, gerekend vanaf de buitenste spoorstaaf. In deze zone is in het bestemmingsplan geen nieuwbouw van geluidgevoelige bebouwing voorzien. Binnen de 55 dB-contour mogen zonder ontheffing geen geluidgevoelige gebouwen worden gerealiseerd. Dit bestemmingsplan Winsum-Dorp voorziet daar ook niet in.

- Industrielawaai -

Op het bedrijventerrein Het Aanleg komen geen zoneringsplichtige inrichtingen volgens de Wet geluidhinder voor. Dat geldt evenmin voor het bedrijventerrein Lombok. Ook elders in het dorp komen dergelijke inrichtingen niet voor. Het bestemmingsplan sluit nieuwvestiging uit.

5.1.2. Bodem / water

Het plan voorziet op enkele locaties in zowel herstructurering (sloop gevolgd door nieuwbouw), als inbreiding (op passende open plekken, dan wel op locaties die anderszins van functie veranderen). Daarmee zijn er mogelijkheden om nieuwe woningen te realiseren. De invulling van de locaties is in het vorige hoofdstuk beschreven.

In milieuhygiënisch opzicht is de situatie van bodem en grondwater van belang. Uit de *Bodemkwaliteitskaart Winsum* blijkt voor enkele locaties de hypothese 'verdacht'. Het zijn met name enkele locaties rond het Winsumerdiep. De concreet bekende invul- of herstructureringslocaties vallen niet hieronder. Uit nader bodemonderzoek zal bij nieuwe ontwikkelingen de kwaliteit van de bodem nog bevestigd moeten worden. In voorkomend geval vindt functiegerichte sanering plaats.

Verder wordt in het kader van het bodembeleid voorafgaand aan (enig) bodemverzet de bodemkwaliteit bepaald. Bij benutting van eventueel vrijkomende grond, bijvoorbeeld bij nieuwe ontwikkelingen, wordt in beginsel nagegaan hoe met een gesloten grondbalans kan worden gewerkt (hergebruik binnen het plangebied). Wel onder de voorwaarde, dat de vrijkomende grond daarvoor milieuhygiënisch en technisch gebruikt moet kunnen worden.

5.1.3. Bedrijvigheid

- Incidentele bedrijvigheid

Wat betreft de bestaande niet-agrarische bedrijvigheid binnen het plangebied kan worden vastgesteld, dat het merendeels om relatief kleinschalige, lichte bedrijven betreft, die geen milieuproblemen veroorzaken.

Waar het gaat om zwaardere bedrijven, is de milieucategorie in het bestemmingsplan op de aanwezige situatie vastgelegd. Daarnaast voorziet de *Wet milieubeheer* op individueel niveau in een regeling ter beperking van eventuele milieuhinder.

- Relatie agrarische bedrijvigheid - plangebied

Aangaande de agrarische bedrijvigheid is tussen de Trekweg naar Onderdendam en de Munsterweg een kleinschalig agrarisch bedrijf gevestigd.

Het gaat hier om een gegroeide situatie met thans nog enkele bedrijfsgebouwen. In het bestemmingsplan wordt de aanwezige situatie vastgelegd; het gebied leent zich na functieverandering voor een herinvulling. Een partiële herziening zal daarin moeten voorzien.

Voor agrarische bedrijven in het aangrenzende buitengebied verschaft het *Bestemmingsplan Buitengebied* het planologisch kader. De milieuvergunning geeft op individueel niveau een regeling ter voorkoming van milieuhinder op gevoelige functies in de dorpsbebouwing. Er zijn geen directe conflicten met het plangebied. De dichtstbijzijnde agrarische bedrijven liggen op meer dan 100 m van de dorpsbebouwing.

- *Relatie bedrijvenlocaties Het Aanleg en Lombok*

Aandachtspunt is daarnaast de ligging ten opzichte van het bedrijventerrein Het Aanleg. Op dit terrein mogen bedrijven worden gevestigd uit de milieucategorieën 1 t/m 3. Aansluitend op dit bedrijventerrein ligt verder het terrein van de rioolwaterzuiveringsinstallatie.

Het Aanleg ligt op 100 m (en verder) van de meest nabijgelegen woonbebouwing. Gelet op de toelaatbare bedrijven (*Bestemmingsplan Bedrijventerrein Het Aanleg*, 1997) is deze afstand voldoende ten opzichte van de meest nabij gelegen woonbebouwing.

De afstand tot de rioolwaterzuiveringsinstallatie (categorie 4-inrichting) bedraagt meer dan 450 m tot de nabijgelegen woonbebouwing ten oosten van de N361, hetgeen voldoende wordt geacht. Daarbij wordt tevens overwogen, dat dit bestemmingsplan bestaande situaties regelt en geen nieuwe 'gevoelige' functies richting het Aanleg projecteert.

Wat betreft het bedrijventerrein Lombok gaat het om een bedrijventerrein voor lichte bedrijven, meestal in de vorm van werk-aan-huis. Het gemeentelijk beleid is erop gericht om het milieuhygiënisch 'lichte' karakter van dit terrein te handhaven. Bovendien vindt op het terrein van de voormalige steenfabriek geen milieuhinderlijke bedrijvigheid plaats en is dat ook voor de nieuwe situatie geen uitgangspunt. Gelet daarop dient voor gebieden met een woonfunctie in elk geval 30 m in acht te worden genomen.

In dit plangebied is de woonbebouwing van het gebied De Brake 1 op voldoende afstand gelegen en wordt voor de locatie De Twaalf Hoven met een dergelijke afstand rekening gehouden. Ook bij de nieuwe ontwikkelingen wordt met de milieucontour rekening gehouden.

5.1.4. Externe veiligheid

Op 27 oktober 2004 is het *Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen* ingegaan. In het externe veiligheidsbeleid staat de bescherming van individuen tegen de kans op overlijden als gevolg van een ongeluk met gevaarlijke stoffen centraal.

Het plaatsgebonden risico (PR) van een bepaalde activiteit is de kans per jaar, op een bepaalde plaats, dat een continu daar aanwezig gedacht persoon, komt te overlijden als gevolg van een mogelijk ongeluk tijdens c.q. tengevolge van die activiteit.

Daarnaast wordt het begrip 'groepsrisico' onderscheiden: de kans per jaar dat in één keer een groep mensen komt te overlijden als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Op grond van het besluit moeten gemeenten in hun ruimtelijk en milieubeleid rekening houden met de veiligheidsnormen.

Over de aanwezigheid van risicovolle inrichtingen geeft eerst de *Risicokaart Groningen* informatie. Daarop zijn voor de omgeving van het plangebied geen risicovolle inrichtingen aangegeven, met uitzondering van het LPG-station aan de Garnwerderweg.

- LPG-station Garnwerderweg

In dit plangebied ligt aan de Garnwerderweg, aan de zuidwestzijde van het plangebied, een LPG-vulpunt en tank. De 10^{-6} -contour ligt op 45 m ten opzichte van het vulpunt bij dit station. Gelet op het aspect externe veiligheid is het vulpunt verplaatst, waardoor het probleem rond het plaatsgebonden risico is opgelost.

Daarnaast is sprake van een invloedsgebied van 150 m. Daarbinnen is geen nieuwe activiteit mogelijk die mensen aantrekt. In het besluit wordt hiervoor als grens een 13-tal mensen per hectare genoemd. De bestaande buurten met geconcentreerde woonbebouwing liggen op voldoende afstand. Langs de Garnwerderweg is van verspreide bebouwing sprake, maar voorziet dit bestemmingsplan niet in een toename.

- Transport gevaarlijke stoffen: wegen

Voor wat betreft het transport van gevaarlijke stoffen en de externe veiligheidsrisico's die dit met zich mee brengt, is de circulaire *Risicobenadering vervoer gevaarlijke stoffen* ¹¹⁾ van belang. Op de risicokaart van de provincie Groningen is de N361 aangeduid als 'route gevaarlijke stoffen'.

Op het gebied van de externe veiligheid ten aanzien van de N361, is het noodzakelijk om te kijken naar het wegtransport van gevaarlijke stoffen.

De *Risicoatlas wegtransport gevaarlijk stoffen (2003)* geeft onder andere aan waar in Nederland de meeste gevaarlijke stoffen langs gaan. De N361 is daarin niet meegenomen.

Meer in het bijzonder tekent de provincie in de *MER Tracéstudie Mensingeweer - Winsum - Groningen* aan, dat voor deze weg een zódanig lage intensiteit voor het vervoer van gevaarlijke stoffen wordt verwacht, dat deze verwaarloosbaar is. Genoemd wordt met name het bestemmingsverkeer voor LPG-stations. De door het plan lopende Onderdendamsterweg is niet aangewezen als route voor gevaarlijke stoffen. Er hoeft voor deze weg dan ook geen rekening te worden gehouden met de bebouwingsafstand of de toetsingsafstand. Ook de Trekweg naar Onderdendam is niet als zodanig aangewezen.

- Provinciaal basisnet

Zowel het beleid als de wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid laat een trend zien waarbij een koppeling gelegd wordt tussen risicobron, risicocontour en ruimtelijke ordening.

¹¹⁾ Deze circulaire vervangt de 'Nota risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' uit 1996.

Voor inrichtingen is dit via het *Besluit externe veiligheid inrichtingen* (Bevi) vormgegeven. Voor transport is het *Besluit transportroutes externe veiligheid*. Het Bevi wordt voor rijkswegen, spoor en waterwegen vormgegeven middels drie basisnetten (spoor, weg en water). Voor lokale wegen kan het bevoegde gezag (provincie of gemeente) ook een basisnet vaststellen. Bij de start van het project omtrent transport van gevaarlijke stoffen en externe veiligheid is daarom gekozen om aan te sluiten bij deze landelijke trend door het provinciaal basisnet Groningen te ontwikkelen. Gedeputeerde Staten van Groningen hebben dit tevens in het beleidskader 'Veilig op weg, veiligheid rondom de weg' en het POP 2009-2013 aangegeven.

Dit is opgenomen in het beleidskader *Veilig op weg: veiligheid rondom de weg* (2007). Het beleidskader wordt momenteel uitgewerkt en een ontwerp van deze uitwerkingsnota ligt momenteel als ontwerp ter inzage. De belangrijkste uitgangspunten zijn. Binnen 30 m. rondom alle rijks-, provinciale en spoorwegen (met uitzondering van de spoorlijn Groningen-Leeuwarden) zijn geen nieuwe objecten ten behoeve van minder zelfredzame personen toegestaan.

- Spoorweg

Aangaande het aspect "*Externe veiligheid*" vanwege de spoorweg kan eerst verwezen worden naar de provinciale *MER Tracéstudie Mensingeveer - Winsum - Groningen*. Daaruit blijkt dat er geen 10^{-6} -contour voor het plaatsgebonden risico is. In een onderzoek van het Steunpunt Externe Veiligheid¹²⁾ wordt deze conclusie genuanceerd door het aan te geven dat het plaatsgebonden risico niet buiten het baanvak valt. Uit berekeningen van het Steunpunt Externe Veiligheid blijkt verder dat de 10^{-8} -contour op 8,00 m buiten het baanvak valt. In planologische zin valt deze afstand binnen de bestemming "Verkeersdoeleinden railverkeer". Zie ook bijlage 4.

In de eerder genoemde provinciale MER-studie is voorts gekeken naar het groepsrisico; ten aanzien daarvan wordt aangegeven dat er geen groepsrisico is gevonden als gevolg van het vervoer van gevaarlijke stoffen.

- Buisleidingen

Binnen het plangebied komen geen hogedruk-transportleidingen voor met gevolgen voor het aspect van de externe veiligheid.

- Overleg

Het aspect "externe veiligheid" is ook in het kader van de milieuvergunning beoordeeld door de Hulpverleningsdienst Groningen. Daarbij is in het kader van de revisievergunning *Wet Milieubeheer* het verzoek beoordeeld in het kader van de externe veiligheid, specifiek het groepsrisico.

De Hulpverleningsdienst komt in zijn beoordeling (16-12-2008) tot de conclusie dat zowel bij de risicobron, als in de omgeving (de risico-ontvangers) geen veranderingen optreden. De doorzet van LPG beslaat maximaal 1000 m³ per jaar en wordt in de vergunning vastgelegd. Verder bevindt het LPG-station zich in een omgeving waar zich geen (beperkt) kwetsbare objecten bevinden of zijn geprojecteerd.

¹²⁾ Advies Steunpunt Externe Veiligheid voor het bestemmingsplan Winsum - Ondernemingswet 34, 2007.

Zie in dit verband ook de bestemmingsplankaart, waarbij is uitgegaan van de bestaande situatie en geen nieuwe kwetsbare bestemmingen zijn geprojecteerd. De omgeving levert hierdoor geen beperking op voor de doorzet van LPG. In afstemming met de brandweer Winsum is gebleken, dat ook voor de bereikbaarheid en bluswatervoorziening er met het LPG-tankstation geen knelpunten zijn.

5.1.5. Luchtkwaliteit

Sinds 15 november 2007 zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen in de *Wet milieubeheer* (hoofdstuk 5, titel 5.2 Wm). Hiermee is het Besluit luchtkwaliteit 2005 vervallen. Op 15 november 2007 is deze *Wet* in werking getreden; (hoofdstuk 5, titel 5.2 van de *Wet milieubeheer* wordt daarom ook wel de *Wet Luchtkwaliteit* genoemd.

De wet is enerzijds bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid aan te pakken als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging; anderzijds heeft de wet tot doel binnen zekere randvoorwaarden mogelijkheden te creëren voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Op grond van de wetgeving gelden grenswaarden ten aanzien van zwaveldioxide, stikstofdioxide, zwevende deeltjes, lood, koolmonoxide en benzeen. Deze geven het kwaliteitsniveau van de buitenlucht aan dat op een bepaald tijdstip bereikt moet zijn. De *Wet Luchtkwaliteit* verplicht bij het maken van ruimtelijke plannen de gevolgen voor de luchtkwaliteit mee te wegen. Luchtkwaliteitseisen vormen onder de *Wet luchtkwaliteit* geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkeling als een project "niet in betekenende mate" bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Tot projecten die in betekenende mate aan de luchtverontreiniging bijdragen, worden in elk geval gerekend:

- woningbouwlocaties met niet meer dan 500 nieuwe woningen bij één ontsluitingsweg en 1000 nieuwe woningen bij twee ontsluitingswegen;
- kantoorlocaties met een bruto vloeroppervlak van niet meer dan 33.333 m² bij één ontsluitingsweg en 66.667 m² bij twee ontsluitingswegen.

In dit bestemmingsplan komen dergelijke projecten niet voor.

Westelijk van het plangebied ligt de provinciale weg N361 als meest belangrijke verkeersverbinding. Deze heeft blijkens de gemeentelijke *Geluid-niveaukaart* en Dorpsvisie een verkeersintensiteit van (meer van) 7500 in 2010, bij een maximumsnelheid van 50 km per uur.

De provincie Groningen wijst er in haar brief van 16 juni 2005 aan de gemeentebesturen op, dat met name drukke wegen in de grotere stedelijke gebieden met een verkeersintensiteit van meer dan 5000 motorvoertuigen per etmaal te maken kunnen hebben met overschrijdingen van de grenswaarden. Winsum is niet in zo'n stedelijk gebied gelegen.

Wat provinciale wegen betreft, zijn Gedeputeerde Staten verplicht te inventariseren waar mogelijk de grenswaarden worden overschreden.

Door de provincie wordt de luchtkwaliteit van de provinciale wegen onderzocht ¹³⁾.

¹³⁾ Rapport luchtkwaliteit 2001, Provincie Groningen, augustus 2001.

Een aantal drukke (provinciale) wegen bij de stedelijke centra is geïnventariseerd (de N361 is niet als zodanig getypeerd).

De provincie gaat ervan uit, dat indien voor deze wegen geen sprake is van overschrijdingen van luchtkwaliteitseisen, ook voor de andere provinciale wegen geen overschrijding wordt verwacht.

Problemen aangaande de luchtkwaliteit, zoals overschrijdingen van een grenswaarde, worden, gelet op de intensiteit, dan ook niet verwacht.

Om deze verwachting nader te onderbouwen heeft een verkennend onderzoek naar de luchtkwaliteit plaatsgehad (bijlage 2; berekening volgens het CAR II-model, versie 6.1.1./2007). De resultaten van het onderzoek laten zien, dat géén overschrijding van de normen optreedt.

5. 2. Waterparagraaf

5.2.1. Algemeen

De watertoets vormt een onderdeel van de startovereenkomst Waterbeleid in de 21e eeuw, een gezamenlijk stuk van de VNG, de provincies, het Rijk en de Unie van Waterschappen.

In het kader daarvan dient in de totstandkoming van ruimtelijke plannen rekening te worden gehouden met de belangen van het water.

5.2.2. Wetgeving en beleid

Uit de nota *Anders omgaan met water; waterbeheer in de 21e eeuw* (2000) blijkt dat water steeds belangrijker wordt. Water zou in principe ordenend moeten zijn bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ook in het provinciaal beleid is water steeds belangrijker geworden.

De *Wet op de waterhuishouding* geeft aan dat de provincie een waterhuishoudingsplan dient vast te stellen waarin de hoofdlijnen van het waterhuishoudkundig beleid zijn opgenomen.

Op 17 juni 2009 is het derde *Provinciaal Omgevingsplan Groningen* vastgesteld. In dit Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013 is ook het *Provinciaal Waterhuishoudingsplan* opgenomen. Het POP Groningen bevat een functie-toekenning aan het grond- en oppervlaktewater. Voor de verschillende toegekende functies zijn in het POP kwaliteitsnormen vastgesteld.

Waterschappen hebben op grond van de *Wet op de waterhuishouding* een belangrijke taak met betrekking tot het waterbeheer. In een waterbeheerplan dienen zij functies aan het water te geven waarbij afstemming wordt gezocht met het ruimtelijk beleid.

Als leidende principes voor een duurzaam waterbeheer geldt een tweetal 'tritsen' die achtereenvolgens dienen te worden gevolgd:

- vasthouden, bergen en afvoeren (kwantitatief);
- schoonhouden, scheiden en zuiveren (kwalitatief).

De trits 'vasthouden, bergen en afvoeren' houdt in dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms in de bodem en in het oppervlaktewater wordt vastgehouden. Vervolgens wordt zo nodig het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas, als vasthouden en bergen te weinig opleveren, wordt het water afgevoerd.

Bij 'schoonhouden, scheiden en zuiveren' gaat het erom dat het water zo veel mogelijk schoon wordt gehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste, wanneer schoonhouden en scheiden niet mogelijk is, komt het zuiveren van verontreinigd water aan bod. In het algemeen geldt dat vanuit het watersysteem, waarvan het betreffende gebied deel uitmaakt, wordt geredeneerd.

Opgemerkt wordt dat de *Wet op de Waterhuishouding* medio 2009 door de *Waterwet* wordt vervangen.

Dit plangebied valt in het werkgebied van het Waterschap Noorderzijlvest. Dit waterschap heeft de *Notitie Stedelijk waterbeheer (2006)* uitgebracht, met daarin specifiek aandacht voor wat er in stedelijke situaties vanuit het waterbeleid belangrijk is.

Ook wordt aangegeven op welke wijze het onderdeel water meegenomen kan worden in de ruimtelijke planvorming. De functie van het water wordt in een waterkansenkaart opgenomen, terwijl voorts op gemeentelijk niveau naar waterplannen wordt gestreefd.

In dat verband kan gewezen worden op de *Watervisie Winsum*¹⁴⁾. Daarin is een scala aan maatregelen opgenomen die bij de uitvoering van het waterbeleid aan de orde komen. Die maatregelen hebben betrekking op het creëren van voldoende waterberging, verbetering van de kwaliteit, inrichting van natuurvriendelijke oevers, vervanging van rioleringen en het geven van een meervoudige functie aan het water.

Voor zover aan de orde, wordt binnen dit bestemmingsplan de ruimte geboden voor de uitvoering van deze maatregelen.

5.2.3. Waterhuishoudkundige consequenties

Vanuit waterhuishoudkundig oogpunt zijn de volgende aspecten van belang.

(kwantiteitsaspecten):

- algemeen vindt in overleg tussen gemeente en waterschap afstemming op de waterkansenkaart plaats;
- dit bestemmingsplan is primair van een conserverend karakter; er worden geen grote ruimtelijke ontwikkelingen voorzien met wezenlijke veranderingen in de waterhuishouding als gevolg.

Het Waterschap Noorderzijlvest hanteert bij toepassing van de watertoets een drempel: bij een toename van de verharding van 750 m² of meer, wordt de watertoets gevolgd, bij een lagere toename geeft het waterschap een advies.

Het voorliggende plan voorziet over het algemeen in perceelsgebonden ontwikkelingen die een beperktere toename van oppervlakteverharding (dan 750 m²) teweeg brengen. In voorkomende gevallen zal een wateradvies worden gevraagd. Bij meer ingrijpende vernieuwingen als ter plaatse van De Twaalf Hoven zal de watertoets worden doorlopen.

¹⁴⁾

Watervisie gemeente Winsum, Bureau Tauw bv, Assen 2006.

In stedenbouwkundig opzicht is overigens uitgangspunt dat er onder meer gestreefd wordt naar een watermilieu met opvangmogelijkheden voor waterberging. Voldoende waterbergende capaciteit in de nieuwe situatie is uitgangspunt;

- er wordt rekening gehouden met voldoende waterbergende capaciteit. Met name vindt dit plaats in de vorm van hoofdwatgangen en de capaciteit van de waterpartijen in de verschillende groengebieden in de woonbuurten. Daarmee kan het water in het gebied worden vastgehouden c.q. worden geborgen. Overigens geeft de *Waterstructuurvisie Winsum* aan dat rondom het dorp extra mogelijkheden voor eventueel noodzakelijke waterberging liggen;
- aanwezige hoofdwatgangen met een primaire functie in de waterhuishouding zijn overeenkomstig bestemd;
- de bestemmingen langs de watgangen bieden voldoende mogelijkheden voor onderhoud vanaf de kant (geen bebouwde bestemmingen, maar overwegend openbare groenbestemmingen);

(kwaliteitsaspecten):

- het huidige rioleringssysteem in de bestaande buurten is uitgangspunt. Daarom worden er in de bestaande gebieden geen veranderingen van betekenis in dit aspect van het watersysteem voorzien;
- voor zover er in oudere buurten sprake is van een gemengd systeem, komt bij nieuwe situaties omzetting naar een gescheiden systeem aan de orde;
- het waterkwaliteitsbeleid vindt zijn grondslag in onder meer het *Gemeentelijk Rioleringsplan Winsum 2004 - 2008*.

5. 3. Ecologie

Op grond van de *Europese Vogel- en Habitatrichtlijn* (gebiedsbescherming) en de *Flora- en faunawet* (soortenbescherming) is inzicht nodig in de mogelijke effecten van enige voorgenomen invulling van terreinen op de aanwezige ecologische waarden.

Bijzondere natuurwaarden komen in het eigenlijke dorpsgebied niet voor. Tevens ligt het plangebied met zijn directe omgeving niet in de Ecologische hoofdstructuur, noch in Vogelrichtlijn- of Habitatrichtlijngebieden.

Wel liggen er enkele park- en groengebieden temidden van de dorpsbebouwing die met name een landschappelijke betekenis hebben en naar verwachting ook een zekere ecologische betekenis.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is een conserverende bestemming van de groengebieden vanwege primair de landschappelijke betekenis, ook met het oog op eventueel aanwezige ecologische waarden. Datzelfde geldt voor de waterlopen en waterpartijen.

Ook voor het overige, bebouwde gebied, heeft dit bestemmingsplan een beheersmatig en conserverend karakter, gericht op bestendig gebruik en op de aanwezige functies. Vanuit oogpunt van ecologie is daar geen sprake van (bijzondere) waarden.

Voor zover dit bestemmingsplan nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt, betreft dit de incidentele invulling / herstructurering binnen het bestaande bebouwingspatroon en de ontwikkelingsruimte die aanwezige functies hebben gekregen. Daarvan valt, gelet op het huidige gebruik en de ligging te midden van bestaande functies, geen significante invloed op beschermde soorten te verwachten.

Geconcludeerd kan worden dat de haalbaarheid van het bestemmingsplan op grond van de Flora- en faunawet voor dergelijke situaties niet in het geding is.

In voorkomende gevallen geldt een vrijstellingsregeling voor algemene soorten, dan wel zal sectoraal - dus naast het bestemmingsplan - een ontheffingsprocedure op grond van de Flora- en faunawet moeten worden gevolgd.

Een uitzondering op dit algemene gegeven betreft het veel grotere vernieuwingsgebied van De Twaalf Hoven. Daarvoor is reeds specifiek ecologisch onderzoek ¹⁵⁾ verricht met als conclusies:

- realisering van De Twaalf Hoven heeft geen significant negatieve effecten in de zin van de Vogelrichtlijn noch de Habitatrichtlijn; Vanuit de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling voor algemeen aangetroffen, beschermde soorten. Daarvoor is begin 2005 een AMvB in werking ¹⁶⁾ getreden;
- voor vogels kan geen ontheffing worden verleend, hetgeen betekent dat buiten het broedseizoen moet worden gestart met kritische werkzaamheden.

Overigens zijn met dit bestemmingsplan voor De Twaalf Hoven vooralsnog de bestaande, vigerende mogelijkheden overgenomen. Mochten deze onvoldoende zijn voor een toekomstige herstructurering / vernieuwing van het complex, dan volgt een aparte planologische regeling voor de locatie.

5. 4. Archeologie

Vanuit zijn historie neemt de archeologie een belangrijke plaats in het dorpsgebied Winsum-Obergum.

- Beleidskader

Als gevolg van het Europese Verdrag van Valletta (Malta) moet het archeologisch erfgoed in Europa beter beschermd worden.

Dit verdrag, dat in 1992 op Malta werd ondertekend door een groot aantal EU-landen - waaronder Nederland, heeft tot doel het veiligstellen van het Europese archeologisch erfgoed. Ter implementatie van dit verdrag is per 1 september 2007 de *Wet op de Archeologische Monumentenzorg* van kracht geworden.

¹⁵⁾ Ecologische beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet voor de herinrichting van De Twaalf Hoven te Winsum, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Veenwouden 2004.

¹⁶⁾ Het Wijzigingsbesluit AmvB Artikel 75 is op 23 februari 2004 via een publicatie in het Staatsblad in werking getreden. Dit betekent dat de mogelijkheden worden verruimd om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen. Voor een aantal meer algemene soorten zal geen ontheffing in het kader van het bestemmingsplan nodig zijn.

Een belangrijk aspect van de wettelijke regeling is dat een plan op grond van de *Wet ruimtelijke ordening* (Wro-2008) moet zijn gebaseerd op toereikende archeologische informatie en de aanwezige waarden zo mogelijk moet veiligstellen.

Inzicht in de aard van de archeologische waarden in het plangebied is gegeven in de Archeologische Monumentenkaart (AMK) van Groningen, opgesteld door de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)¹⁷⁾ en de provincie Groningen. Aanzienlijke delen van het plangebied zijn volgens de AMK terreinen met aangetoonde hoge archeologische waarde (het hele centrumgebied), en enkele beschermde archeologische monumenten. In hoofdstuk 4.2. zijn voor het plangebied de fragmenten van de AMK en de IKAW overgenomen.

- *Nota archeologiebeleid regio Noord-Groningen*

Omdat toepassing van de IKAW in de praktijk niet voldoende werkte, hebben de gemeenten in de regio Noord een specifieke beleidsnota archeologiebeleid gemaakt¹⁸⁾. In deze nota is voor de verschillende gemeenten een overzicht gegeven van de aanwezigheid van bekende archeologische vindplaatsen en verwachte archeologische waarden.

De nota dient als beleidsinstrument om tot op perceelsniveau beslissingen te kunnen nemen ten aanzien van de bekende en te verwachten archeologische waarden. Tot de planologisch te beschermen gebieden op deze kaart behoren in ieder geval ook de Rijksmonumenten en de op de AMK vermelde waardevolle gebieden.

De gemeenten in de regio Noord geven in de *Nota Archeologiebeleid* aan:

- hun beleid te willen laten aansluiten op de nieuwe wetgeving over de archeologische monumentenzorg;
- archeologische waarden zoveel mogelijk 'in situ' te laten behouden;
- cultuurhistorie (archeologie) vroegtijdig in te brengen in de totstandkoming van ruimtelijke plannen;
- aandacht te hebben voor interactie tussen ruimtelijke ordening en het bodemarchief.

- *Verwerking bestemmingsplan*

Gelet op de aanwezige waarden en het wettelijk kader dienaangaande, dient in het bestemmingsplan een regeling te worden getroffen die aanwezige archeologische waarden zoveel mogelijk ontziet.

Het bestemmingsplan is primair conserverend van karakter. Met name bij nieuwe bouwactiviteiten, zoals benutting van invullocaties of andere (ingrijpende) activiteiten met consequenties voor de bodem, kan een archeologische toets noodzakelijk zijn, met name in de gebieden met een belangrijke archeologische waarde.

In de regionale archeologienota wordt door middel van voorbeeldregelingen aangegeven, hoe het aspect 'archeologie' in bestemmingsplannen dient te worden vertaald. Hiermee is in dit bestemmingsplan rekening gehouden.

¹⁷⁾ De ROB maakt per april 2009 deel uit van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

¹⁸⁾ Nota Archeologiebeleid regio Noord-Groningen, Bureau BAAC, Deventer, in opdracht van de regioraad Noord-Groningen.

Een uitzondering op het algemene gegeven van een conserverend plan, betreft het veel grotere vernieuwingsgebied van De Twaalf Hoven.

Daarvoor is reeds specifiek archeologisch onderzoek ¹⁹⁾ verricht met als conclusies:

- op de natuurlijke kwelderafzettingen bevindt zich een waarschijnlijk recent opgebrachte kleilaag, waarin zich baksteenbrokjes en incidenteel houtskool en verbrand leem bevinden. Deze vormen geen aanwijzing voor een archeologische vindplaats;
- voor het onderzochte gebied worden geen aanbevelingen voor vervolgonderzoek gedaan. Vernieuwingswerkzaamheden kunnen vanuit archeologisch oogpunt zonder beperkingen worden uitgevoerd.

5. 5. Energie/duurzaam bouwen

In toenemende mate hebben gemeenten de afgelopen jaren bij de opzet van bestemmingsplannen de taak gekregen om milieudoelstellingen in het ruimtelijke beleid te integreren.

Het collegeprogramma heeft als uitgangspunt dat, in navolging van het *Plan van Aanpak Klimaatbeleid 2004*, bij ieder nieuw bestemmingsplan een energievisie hoort. Het programma stelt dat gestreefd wordt naar duurzame bouw met alternatieve energiebronnen. Daarbij hebben Burgemeester en Wethouders met name gedoeld op plannen waar nieuwe ontwikkelingen aan de orde zijn en waar sprake is van een sturing van ontwikkelingen. Zo heeft de gemeente het *Convenant duurzaam bouwen* ondertekend, zoals dat voor het hele Noorden is afgesloten. Daarin kunnen met name bij dit soort nieuwe plannen met toekomstige ontwikkelende partijen afspraken worden gemaakt.

Wat dat betreft is dit onderwerp op het niveau van dit bestemmingsplan niet aan de orde: het gaat hier om een conserverend bestemmingsplan met alleen perceelsgebonden ontwikkelingen. Bij verbouw/uitbreiding van bestaande panden worden de energieaspecten in het kader van de gebruikelijke bouwvergunningsprocedure meegenomen.

¹⁹⁾ Een inventariserend archeologisch onderzoek De Twaalf Hoven te Winsum, RAAP Archeologisch Adviesbureau BV, Amsterdam 2004.

6. TOELICHTING OP DE BESTEMMINGEN

6. 1. Opzet van het bestemmingsplan

In de voorgaande hoofdstukken zijn de aanwezige functies, de ontwikkelingen daarbinnen en de uitgangspunten ten aanzien daarvan aan de orde geweest. Dit beleid krijgt zijn juridische vertaling in bestemmingen. Deze regelen de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden binnen het plangebied. Het bestemmingsplan geeft aan voor welke doeleinden de gronden zijn bestemd.

6. 2. Afstemming op de landelijke standaard

Dit bestemmingsplan is opgezet conform de *Wet ruimtelijke ordening* (Wro) en het *Besluit ruimtelijke ordening* (Bro), zoals die gelden per 1 juli 2008. Inherent hieraan is de toepassing van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2008. De SVBP maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld. De SVBP 2008 is toegespitst op de regels die voorschrijven hoe bestemmingsplannen volgens de nieuwe Wro en het Bro moeten worden gemaakt.

Het bestemmingsplan is daarbij opgezet als een digitaal raadpleegbaar plan. Deze digitale versie is bedoeld om de burger "online" informatie te verschaffen omtrent het bestemmingsplan. Bovendien is de digitale versie bedoeld voor uitwisseling van gegevens binnen de gemeente en met andere overheidsinstanties.

De SVBP geeft bindende standaarden voor de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan, zowel digitaal als analoog. De regels van dit bestemmingsplan zijn opgesteld conform deze standaarden. Zo voorziet het SVBP in een standaardopbouw van een bestemmingsplan, onder meer door:

- standaardbenamingen van een bestemming en de daarin voorkomende bepalingen;
- alfabetische volgorde van begrippen en bestemmingen en een vaste volgorde in de bestemmingen;
- een aantal standaardbegripsbepalingen;
- een standaardwijze van meten;
- vaste kleuren en kleurcodes van een bestemming op de kaart;
- standaardbenamingen van aanduidingen in regels en op de kaart.

In het kader van de nieuwe wet- en regelgeving zal het plan technisch als een digitaal raadpleegbare versie worden uitgevoerd en zal het voldoen aan de eisen van DURP (Digitale Uitwisseling in Ruimtelijke Processen). Het plan kan in het informatiesysteem van de gemeente en diverse andere overheden en instanties worden ingevoerd en worden ontsloten via internet. Er zal een analoge (papieren) versie van het bestemmingsplan naast het digitale plan blijven bestaan. Het vaststellen van een digitale versie is een jaar na de invoering van de nieuwe Wro overigens verplicht.

6. 3. Nieuwe Wet ruimtelijke ordening

Daarnaast zijn, vanwege de inwerkingtreding van de nieuwe Wro, een aantal onderdelen in het bestemmingsplan veranderd. Het betreft onder meer:

- het vervallen van de gebruiksbepaling en de strafbepaling. Deze is opgenomen in de nieuwe Wro;
- een gestandaardiseerde bepaling met betrekking tot het overgangsrecht en de anti-dubbelregel. De tekst hiervan is integraal overgenomen uit het nieuwe Bro;
- het vervallen van de uitsluiting van de aanvullende werking van de Bouwverordening. Bepalingen met betrekking tot bijvoorbeeld erf- en terreinafscheidingen die vooreerst aan de Bouwverordening konden worden overgelaten, worden nu in het bestemmingsplan geregeld;
- binnenplanse vrijstellingen worden nu ontheffingen genoemd.

De regels - óók in dit plan - bevatten eerst een bestemmingsomschrijving. Hierin is per bestemming uitgewerkt voor welk doel of doeleinden de gronden mogen worden benut. Daarnaast zijn bouwregels, aanlegvergunningen en gebruiksregels opgenomen. In de bouwregels zijn - gerelateerd aan de toegelaten gebruiksfuncties - eisen gesteld aan de hoogte, aard, nadere situering, diepte aantal bouwlagen etc. van gebouwen en bouwwerken.

In de regels zijn in voorkomende gevallen een aantal aanlegvergunningstelsels opgenomen voor het uitvoeren van omschreven werkzaamheden zoals rooien van bomen of het afgraven van gronden. De gebruiksregels verbieden bepaalde vormen van gebruik binnen een bestemming (specifieke gebruiksregels) dan wel alle gebruik in strijd met de gegeven bestemming (algemene gebruiksregels).

6. 4. Uitgangspunten

Met dit plan wordt ingezet op een actualisering van (verouderde) bestemmingsplannen. Voor het plangebied geldt nog een groot aantal vigerende plannen, die zowel in leeftijd als in wijze van regelgeving uiteenlopen. Met dit nieuwe bestemmingsplan wordt een nieuwe, eenduidige regeling gemaakt.

Naast een actuele regeling, wordt ingezet op een opzet die inspeelt op de digitale raadpleegbaarheid van bestemmingsplannen. Zoals hiervoor aangegeven, is aangesloten bij de landelijke standaard (Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen (SVBP 2008) van het Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM).

Er is gezocht naar een vereenvoudigde regeling, die ook beter handhaafbaar is. Dat betekent dat de burger vooraf duidelijkheid krijgt over de ruimte binnen een bestemming, maar tegelijk ook waar grenzen liggen.

6. 5. Beschermd dorpsgezicht en overig dorpsgebied

In de opzet van bestemmingen is een onderscheid te maken tussen het beschermde dorpsgezicht van Winsum - Obergum en het overige dorpsgebied.

In het eerste gebied wordt ingezet op de meer gedetailleerde en gedifferentieerde regeling, die met de cultuurhistorische waarden van de dorpskom rekening houdt. In het overige gebied is de regeling op onderdelen globaler.

Voor het beschermde dorpsgezicht gelden de bouwklassen zoals die in het volgende bouwschema zijn opgenomen.

Bestemming met bouwklassen:	Goothoogte		Bouwhoogte (maximaal)
	minimaal	maximaal	
I	2,50 m	3,50 m	6,00 m
II	3,50 m	4,50 m	7,00 m
III	4,50 m	6,00 m	8,00 m
IV	6,00 m	8,00 m	9,00 m
V	-	-	3,50 m
VI	-	-	7,50 m

Voor de bebouwing rond het beschermde dorpsgezicht en in de uitbreidingswijken geldt een bouwschema van opeenvolgende bouwklassen, met als hoofdonderscheid woningen in één bouwlaag, dan wel woningen in twee of drie bouwlagen en voorts woningen met een plat dak. De bouwklassen zijn in de (grondgebonden) woonbestemmingen aangegeven.

Voor de woningen in één of twee bouwlagen - het merendeel van het plangebied - wordt de maximale bouwhoogte gevormd door de goothoogte in combinatie met de kap; daarvoor geldt een dakhellingsregeling.

Waar het gaat om de aantallen aaneengebouwde woningen (vrijstaand, halfvrijstaand, rijenbouw) zijn de bouwvlakken bepalend; deze zijn op de aanwezige situatie afgestemd.

Bouwklasse	Goothoogte maximaal	Bouwhoogte maximaal
Wonen 1	3,50 m	-
Wonen 2	7,00 m	-
Wonen 3	-	3,50 m
Wonen 4	-	7,00 m
Wonen 5	-	10,00 m

Voor de overige bebouwde bestemmingen als bedrijven of maatschappelijke functies zijn de hoogtebepalingen op de bouwvlakken op de plankaart aangegeven. Voor de toelaatbare bebouwde oppervlakte geldt het bouwvlak op de kaart met daarbij in voorkomende gevallen een bebouwingspercentage. Via een ontheffing kan een zekere extra ruimte worden geboden. In de volgende paragraaf wordt een korte toelichting op bestemmingen in dit plan gegeven.

6. 6. Bestemmingen

De basisbestemmingen van het onderhavige bestemmingsplan bevatten regels ten aanzien van het gebruik (de functionele aspecten) van gronden en gebouwen, terwijl daarnaast ook ruimtelijke aspecten, als de grootte en de situering van bebouwing per bestemming worden geregeld.

De cultuurhistorische waarden en de ruimtelijke waarden, verbonden met het beschermd dorpsgezicht, worden daarnaast door een gebiedsgerichte, aanvullende bestemming beschermd.

De betreffende waarden worden daarmee in hun onderlinge samenhang beschermd. Op dezelfde wijze is ook rekening gehouden met de cultuurhistorische c.q. archeologische waarden.

De aanvullende bestemmingen liggen over de basisbestemmingen heen en zorgen op die wijze voor de bescherming van de cultuurhistorische waarden

- Agrarisch - Cultuurgrond

Binnen het plangebied liggen op meerdere plaatsen agrarische cultuurgronden die dienovereenkomstig zijn bestemd. Deze gronden kennen in de regel een hobbymatig agrarisch gebruik. Dat kan binnen de bestemming worden voortgezet. Binnen de bestemming wordt geen bebouwing mogelijk gemaakt. De betreffende gronden vormen veelal overgangsgebieden tussen de verschillende woonbuurten en tussen het dorp en het omringende landelijk gebied.

- Bedrijf 1

Een tweetal specifieke bedrijfslocaties is onder de bestemming “Bedrijf –1” gebracht. De bestemming betreft locaties voor wonen en werken. Het gaat om de locatie Lombok, aan de oostzijde van het plangebied, en het gebied aan de Schouwerzijlsterweg. De bestemming wil tot uitdrukking brengen dat het hier gaat om een combinatie van wonen en lichte vormen van bedrijvigheid (de lichte milieucategorieën 1 en 2 uit de basiszoneringslijst van de VNG). Op het terrein Lombok is het terrein van de (voormalige) steenfabriek vooralsnog meegenomen. Eventueel nieuwe plannen dienaangaande worden apart afgewogen.

- Bedrijf 2

Op een aantal plaatsen binnen het plangebied komt de bestemming “Bedrijf-2” voor. Deze regelt over het algemeen kleinschalige (nijverheids- en verzorgende) bedrijven die zich buiten het afgebakende centrumgebied hebben ontwikkeld. De bestemming heeft in hoofdzaak betrekking op locaties nabij het Winsumerdiep, alsmede op enkele verspreid liggende locaties rondom het centrum.

Binnen de bedrijfsbestemming wordt de aard van de bedrijven vastgelegd; de meeste van de bedrijven zijn nabij woningen gelegen en een negatieve beïnvloeding van de woonfunctie moet worden voorkomen. Daarom wordt uitgegaan van een basisregeling die bedrijven uit de milieucategorieën 1 en 2 toestaat, terwijl bedrijven uit een hogere milieucategorie specifiek zijn aangeduid. Gelet op de gewenste flexibiliteit is een ontheffingsregeling opgenomen voor niet onder categorie 1 en 2 vallende bedrijven, die desalniettemin wel aanvaardbaar kunnen zijn, omdat ze qua invloed op de woonomgeving vergelijkbaar zijn met de wél genoemde. In de looptijd van het bestemmingsplan kunnen zich immers bedrijfssoorten of (andere) productieprocessen aandienen die niet in de lijsten zijn opgenomen en die toch binnen de planuitgangspunten passen.

Verder is een bij de bedrijven behorende woning mogelijk, tenzij deze al binnen de bestemming "Wonen" valt. In het eerste geval is de locatie voorzien van een specifieke aanduiding.

- Bedrijf - Nutsvoorzieningen

Gebouwtjes met een openbare nutsfunctie zijn dienovereenkomstig bestemd. Overigens voorziet een algemene ontheffingsregeling in de oprichting van nieuwe nutsvoorzieningen, mocht daaraan behoefte bestaan.

- Bedrijf - Verkooppunt motorbrandstoffen

Aan de Garnwerderweg komt de bestemming "Bedrijf - Verkooppunt motorbrandstoffen" voor. Gelet op het feit dat hier tevens LPG wordt verkocht, is hiermee binnen de bestemming rekening gehouden. Bovendien gaat het bestemmingsplan ervan uit, dat conform de maatregelen voortvloeiend uit het beleid aangaande *externe veiligheid*, de LPG is verplaatst naar de overzijde van de Garnwerderweg. Door middel van een aanduiding is voorts de risicocontour aangegeven.

- Bedrijventerrein

Conform de uitgangspunten in hoofdstuk 4, is het bedrijventerrein Het Aanleg van een bestemming "Bedrijventerrein" voorzien.

In het bestemmingsplan wordt de aard van de bedrijvigheid vastgelegd. Een meer gerichte regeling voor de milieu-aspecten, krijgt - voor zover nodig - zijn beslag in de milieuwetgeving (*Wet milieubeheer*).

Specifieke elementen in de regeling zijn verder de volgende.

Voor kantoren en vormen van productiegebonden detailhandel is een zichtlocatie van belang, ook vanuit oogpunt van ruimtelijke kwaliteit. Vandaar dat de zone voor deze functies op de kaart specifiek zijn aangegeven.

Volumineuze vormen van detailhandel, zijnde functies die vanwege hun aanzienlijk ruimtebeslag niet in het dorpscentrum zijn in te passen, zijn evenzo apart geregeld: voor dergelijke volumineuze detailhandel geldt een oppervlaktemaat van maximaal 2500 m².

Op het bedrijventerrein komen verder bedrijfswoningen voor. Voor zover voorzien van een aanduiding, zijn deze toegestaan; mocht er behoefte ontstaan aan een nieuwe bedrijfswoning, dan biedt het plan daartoe de mogelijkheid, waarbij er uiteraard sprake moet zijn van een functionele relatie.

- Centrum - 1

De bestemming "Centrum - 1" heeft betrekking op het winkelgebied, zoals dat ligt rond de Hoofdstraat - Winsum en de Hoofdstraat - Obergum. Behalve winkels is er ook ruimte voor andere publieksgerichte functies, zoals lichte vormen van bedrijvigheid, dienstverlening en maatschappelijke voorzieningen. De woonfunctie is evenzo een belangrijke functie in dit centrumgebied, zij het dat het hier meestal om bijbehorende woningen gaat (bedrijfswoningen e.d.).

Gemeenschappelijk kenmerk voor de centrumfuncties is hun publieksgerichte karakter. De bestemming is een gebiedsgerichte bestemming.

Doel is - ter uitwerking van de *Ruimtelijk-economische visie centrum* - het gebied af te bakenen, waarin sprake dient te zijn van een compact en overzichtelijk centrum, tussen de polen aan de noord- en zuidzijde.

Daarbinnen is een uitwisselbaarheid van de verschillende centrumfuncties mogelijk. Wonen is zowel op de begane grond als in de vorm van bovenwonen toegestaan. Zwaardere vormen van horeca, die ook een publieksgerichte functie hebben, worden apart geregeld vanwege mogelijk negatieve effecten op hun omgeving. Zie ook hoofdstuk 3.3.

Voor supermarkten is evenzo een aparte regeling uitgewerkt. De *Ruimtelijk-economische visie centrum* ziet mogelijkheden voor de (her)vestiging van supermarkten, maar stelt tegelijk vast, dat grote winkelunits moeilijk zijn in te passen in de cultuurhistorisch waardevolle structuur.

De bebouwingsbepalingen van de bestaande panden met deze bestemming, zijn in beginsel op het bestaande bebouwingsbeeld afgestemd.

- Centrum - 2

De bestemming "Centrum - 2" heeft betrekking op het winkelcentrum aan het Omsnijdingskanaal, ter plaatse van het Obergonterrein. De bestemming sluit functioneel in hoofdzaak aan bij de hiervoor genoemde bestemming "Centrum - 1", maar er zijn enkele specifieke punten.

Zo onderscheidt het wonen zich hier in de vorm van bovenwoningen, terwijl aan de Hoofdstraat merendeels grondgebonden (bedrijfs)woningen voorkomen. De toelaatbare horeca richt zich op complementaire daghoreca, terwijl rond de Hoofdstraat incidenteel bars en/of restaurants voorkomen.

Voorts is in de bestemmingsregeling rekening gehouden met de ontwikkelde stedenbouwkundige opzet met een complex in een rooilijn aan het Omsnijdingskanaal; de ruimtelijke maatvoering is voorts afgestemd op het aanwezige complex.

- Cultuur en ontspanning

Een zalencentrum aan de westzijde van de Hoofdstraat - Obergum is met een aparte bestemming geregeld. De sociaal-culturele functies van het complex zijn daarmee vastgelegd; een bescheiden vorm van bijbehorende horeca is mogelijk. Uitbreiding van de bebouwing is, gezien ook de ligging in het beschermd dorpsgezicht, niet aan de orde.

- Cultuur en ontspanning - Molen

Binnen Winsum komt een tweetal molens voor. Gelet ook op hun beeldbepalende betekenis, is een aparte bestemmingsregeling gekozen, afgestemd op de ruimtelijke verschijningsvorm.

- Detailhandel

Enkele buiten het centrumgebied voorkomende winkels zijn onder de bestemming "Detailhandel - 1" gebracht. De aanwezige situatie is uitgangspunt. Een verdere toename van winkels buiten het centrale deel van het dubbeldorp wordt ongewenst geacht.

Voor een kwekerijcentrum aan de westzijde van Winsum is binnen de detailhandelsbestemming, een aparte bestemming opgenomen: "Detailhandel - 2". Dit vanwege de meer extensieve vorm van detailhandel.

- *Dienstverlening*

Rond het centrum komen enkele gebouwen voor met een kantoorfunctie, zoals bankgebouwen e.d. Deze zijn onder de bestemming "Dienstverlening" gebracht. Een verdere ontwikkeling van wonen met dienstverlening voorziet de *Ruimtelijk-economische visie centrum* in het gebied Hoofdstraat - Winsum, Regnerus Praediniusstraat en Geert Reindersstraat. Met dit bestemmingsplan wordt hiermee rekening gehouden door de panden die zich daarvoor lenen, aan te duiden. Het zijn veelal grotere panden die goed ontsloten zijn.

- *Groen*

De bestemming "Groen" heeft betrekking op het buurt- en wijkgroen in de bestaande woongebieden. Ook de ruime groenzones rond het sportveldencomplex vallen onder de bestemming. De bestemming beoogt handhaving van de structurele groenfunctie. Plaatselijk komt binnen de bestemming "Groen" ook water voor. Gelet ook op de waterhuishoudkundige betekenis, houdt de bestemmingsomschrijving daar rekening mee.

- *Groen - Park*

Een bestaand hertenkamp in het woongebied Ripperda is onder de bestemming "Groen - Park" geregeld. Het is een bestemming die toegesneden is op de aanwezige functie en aansluit op de groenstructuur in de omgeving.

Meer specifiek is er ten noorden van het winkelcentrum Obergonterrein een 'JOP' aanwezig, een jongerenontmoetingsplaats. Deze is op de plankaart aangeduid.

- *Horeca*

De bestemming "Horeca" heeft betrekking op een tweetal horecabedrijven in het plangebied. Deze liggen op de Hoofdstraat/hoek Onderdendamsterweg en op de hoek Havenstraat/Het Hoge Heem. Het bestemmingsplan legt een bestemming die voortzetting van het aanwezige gebruik mogelijk maakt. (Opgemerkt wordt dat ook als onderdeel van de bestemming Centrum lichte vormen van horeca zijn geregeld).

- *Maatschappelijk*

Binnen het plan komt een groot aantal gebouwen voor met een maatschappelijke functie: diverse scholen, verenigingsgebouwen, kerken, gebouwen met meerdere functies (als De Blauwe Schuit) en sociaal-/medische doeleinden. Deze gebouwen hebben een bestemming "Maatschappelijk 1" dan wel "Maatschappelijk 2" gekregen.

De eerstgenoemde bestemming heeft betrekking op voorzieningen die relatief weinig invloed op de woonomgeving hebben, klasse twee op functies die meer invloed op de woonomgeving kunnen hebben, zoals sociaal-culturele functies en functies voor openbare dienstverlening.

De bestemmingen zijn overwegend afgestemd op de aanwezige situatie. Kwalitatieve verbeteringen zijn desgewenst mogelijk, uitbreidingen voor zover ruimtelijk inpasbaar. Ook is ruimte voor functieverbreding/-wisseling geboden.

- Maatschappelijk - Begraafplaats

Aan de westzijde van het plangebied komt een begraafplaats voor die dienovereenkomstig is geregeld. Bijbehorende bebouwing wordt in de regels mogelijk gemaakt.

- Recreatie - Kampeerterrein

De aanwezige camping "Marenland" aan de noordwestzijde van Winsum is dienovereenkomstig bestemd. Het bestemmingsplan biedt ruimte voor de plaatsing van de verschillende soorten kampeermiddelen. In aansluiting op de kampeervergunning wordt alleen uitgegaan van de toelaatbaarheid van caravans en tenten (en niet van stacaravans). Permanente vormen van verblijfsrecreatie zijn niet toegestaan. In beperkte wordt voorzien in de plaatsing van blokhutten.

- Recreatie - Volkstuinen

Aan de westkant van Winsum liggen volkstuinen en ook aan de noordzijde ligt een complex volkstuinen. De bestemmingsregeling voorziet in een bestemming van het huidige gebruik. In beperkte mate zijn gebouwtjes mogelijk.

- Sport

De sportaccommodaties van Winsum, alsook het openluchtwembad, zijn aan de westzijde van de provinciale weg gelegen. Het bestemmingsplan voorziet in een regeling die op de huidige situatie is afgestemd. Dat geldt eveneens voor de bijbehorende club- en kleedaccommodaties. Het plan reserveert verder ruimte voor een nieuw accommodatiegebouw. Nieuwe ontwikkelingen in dit gebied worden planologisch apart geregeld.

- Tuin

Om het onbebouwde karakter van voor- en bepalende zijtuinen te beschermen, is daarvoor de afzonderlijke bestemming "Tuin" opgenomen. Dit dient zowel het ruimtelijk beeld als het belang van omwonenden. Bebouwing is binnen deze bestemming niet toegestaan. Dat sluit trouwens aan op de gegroeide praktijk. Ter wille van een zekere flexibiliteit mag een woonhuis binnen de bestemming overigens wel met een erker uitgebouwd worden. Ook de erfafscheidingen zijn hier lager: 1,00 m maximaal vóór de voorgevel en voor het overige 2,00 m.

- Verkeer

Binnen de bestemming "Verkeer" staat, in tegenstelling tot de navolgende bestemming "Verkeer - Verblijf", de verkeersfunctie voorop. Het betreft bovenlokale wegen in het plangebied, zoals de doorgaande provinciale weg (N361) en de Onderdendamsterweg. Binnen de bestemming wordt tevens voorzien in de aanleg van parkeervoorzieningen.

Voor bebouwing in de vorm van wachthuisjes (abri's) e.d. is geen specifieke regeling getroffen. Deze kunnen in het algemeen op grond van de *Woningwet* en het daarop gebaseerde *Besluit vergunningsvrije en lichtbouwvergunningsplichtige bouwwerken* (BBLB) zonder bouwvergunning worden gerealiseerd.

- Verkeer - Railverkeer

De spoorlijn zoals deze door Winsum loopt, is apart bestemd, inclusief bijbehorende terreinen. Een bij het station behorend gebouw (wachtruimte, restauratie, kiosk, e.d.) is binnen de naastgelegen bestemming "Bedrijf-1" meegenomen.

- Verkeer - Verblijf

De gronden die aangewezen zijn als "Verkeer - Verblijf" betreffen met name de openbare straten in het plangebied, met in hoofdzaak een functie voor het bestemmingsverkeer. Ook klein snippergroen (bermen) en parkeervoorzieningen vallen onder deze bestemming, evenals de bijbehorende bouwwerken. Op verschillende plaatsen in het plangebied zijn bergingen en garageboxen gerealiseerd in deze openbare ruimte. Deze bergingen zijn aangeduid.

Openbare paden die deel uitmaken van de woonomgeving en in feite alleen bedoeld zijn voor het gebruik van direct aanwonenden, zijn binnen de woonbestemmingen opgenomen. Het spreekt voor zich dat deze paden niet bebouwd mogen worden en toegankelijk blijven.

- Water

Een aantal bepalende waterlopen en waterpartijen met een waterhuishoudkundige en in een aantal gevallen ook een ruimtelijke functie, zijn onder de bestemming "Water" geregeld.

Conform het ligplaatsenbeleid is aan de westzijde van het Winsumerdiep een aanduiding gelegd die de ligplaats van een achttal woonboten mogelijk maakt. Er wordt in bescheiden mate voorzien in bijbehorende bebouwing (berging) op de wal.

- Wonen

Voor de bestaande woningen zijn, afhankelijk van het woningtype, verschillende bestemmingen "Wonen" gebruikt. De bestemming "Wonen – Beschermde dorpsgezicht" regelt de woningen binnen het beschermde dorpsgezicht, de overige bestemmingen "Wonen" (respectievelijk "Wonen-1" tot en met "Wonen-5") daarbuiten. Deze zijn in voorgaand schema (paragraaf 6.5) aangegeven.

Voor de woningen binnen het beschermde dorpsgezicht geldt in de lijn van het tot dusver vigerende plan een conserverende regeling: het bouwen binnen de bouwblokken (kaart), in aangegeven rooilijnen (kaart) en volgens de maatvoering van het bouwschema uit de dubbelbestemming (artikel 41 planregels).

Voor de woningen in de buurten buiten het beschermde dorpsgezicht gelden verschillende woonbestemmingen die op de aanwezige hoofdvorm zijn afgestemd. Ook al zijn voor de verschillende woningtypen diverse woonbestemmingen gebruikt, ze zijn wel op dezelfde wijze opgezet.

De plankaart vermeldt bouwvlakken, primair afgestemd op de aanwezige situatie, maar met zekere ontwikkelingsmogelijkheden binnen de daarvoor aangegeven ruimte op de plankaart. Bovendien geldt een ontheffingsmogelijkheid (met voorwaarden ter behoud van een goede bewoningssituatie).

Voor aan- en uitbouwen, alsmede voor bijgebouwen (welke ook buiten het bouwvlak aanwezig mogen zijn) geldt een oppervlaktemaat van maximaal 50 m². Voor het karakteristieke buurtje in Winsum-West geldt een verbijzondering voor de bijgebouwenregeling, gericht op bescherming van het kenmerkende beeld.

Verder is binnen de woonbestemmingen de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep mogelijk. Er is aangesloten bij de reguliere gemeentelijke regeling (recent opgenomen in het *Bestemmingsplan Baflo - Rasquert*). Zo is voor dergelijke bijzondere functies, alsmede voor vormen van mantelzorg een ontheffing mogelijk binnen de aangegeven oppervlakte aan bijgebouwen. Een goede verhouding tot het aanwezige hoofdgebouw/beschikbare perceel blijft uitgangspunt. Het gaat hierbij niet om toevoeging van woningen. (Binnen de woonbestemmingen in het beschermd dorpsgezicht is de regeling voor extra bijgebouwen terughoudender, maar gelden wel gebruiksmogelijkheden voor mantelzorg).

- Wonen - Wooncentrum

Ter onderscheid van de bestemming "Wonen - Woongebouw", heeft de bestemming "Wooncentrum" betrekking op woonvoorzieningen waar tevens sprake is van gemeenschappelijke voorzieningen, zoals ten dienste van zorg, welzijn en sociaal-/medische voorzieningen.

Met deze bestemming wordt allereerst geregeld het complex De Twaalf Hoven. Zoals in de planuitgangspunten is aangegeven, zijn er plannen voor vernieuwing van het complex voor zowel beschermd en verzorgd wonen, als ook voor regulier wonen. In het bestemmingsplan wordt ingezet op een (globale) eindbestemming die aansluit op de vigerende rechten voor het terrein, waarbij - voor zover aan de orde - wordt aangesloten op de randvoorwaarden vanuit de *Dorpsvisie Winsum*. Binnen deze bestemming valt voorts het verzorgingscentrum Winkheem aan de Borgweg. Het bestemmingsplan gaat in hoofdlijnen uit van de aanwezige situatie.

Mocht er sprake zijn van ingrijpende ontwikkelingsplannen, dan vindt de afweging daarvan in het kader van een aparte planologische regeling plaats.

- Wonen - Woongebouw

De bestemming "Wonen - Woongebouw" heeft betrekking op complexgewijze woonbebouwing: woongebouwen waar sprake is van meerdere wooneenheden, veelal gestapeld. Wel gaat het hierbij om zelfstandige woningen, maar de verschijningsvorm onderscheidt zich ruimtelijk van zogenaamde grondgebonden woningen, terwijl er tevens sprake van gemeenschappelijke voorzieningen kan zijn. Daarop is dan ook de bestemming toegeschreven: deze is afgestemd op de specifieke hoofdvorm, terwijl afgezien wordt van een regeling voor individuele bijgebouwen. Wel is er ruimte voor (collectieve) bijgebouwen, daar waar dit ook ruimtelijk passend is.

Dubbelbestemmingen

- Waarde - Archeologie

Zowel het beschermde dorpsgezicht als andere delen binnen het plangebied hebben tevens een hoge archeologische waarde.

Binnen de bestemmingen "Waarde - Archeologie" is daarom, aansluitend op wat reeds door de basisbestemmingen is geregeld, rekening gehouden met de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de betreffende gebieden, zoals die bijvoorbeeld tot uiting komen in de wierdestructuur. De bescherming van de cultuurhistorische waarden is geregeld door middel van dienovereenkomstige bestemmingen met een aanlegvergunningenstelsel.

Eerder in deze toelichting is ingegaan op voor de regio Noord-Groningen opgestelde Archeologische Advieskaart. Daarin zijn de terreinen van monumentale of hoge archeologische waarde onderverdeeld, hetgeen in dit bestemmingsplan is vertaald in respectievelijk de bestemmingen 'Waarde - Archeologie 1, 2, 3 en 4'.

De bestemming 'Waarde - Archeologie 1' is gelegd op de archeologische monumenten. De bescherming vindt plaats op grond van de monumentenwet. Het bestemmingsplan bevat hiervoor slechts een beperkte (afstemmings)regeling, waarbij verwezen wordt naar een noodzakelijke vergunning van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Binnen de overige bestemmingen (dus 'Waarde Archeologie 2 - 4') is - aansluitend op wat in de basisbestemmingen is geregeld - rekening gehouden met de cultuurhistorische waarden van de betreffende gebieden.

De bescherming van de cultuurhistorische/archeologische waarden is geregeld door middel van bouwregels en een aanlegvergunningenstelsel.

De bouwregels lopen op naar mate de waarden hoger zijn.

Voor gebieden die alleen een verwachtingswaarde kennen, wordt door het opnemen van een aanlegvergunningenstelsel geregeld, dat er (geen toetsbare) activiteiten in het gebied plaatsvinden die onevenredige afbreuk (kunnen) doen aan de archeologische waarden die zich (mogelijk) in de bodem bevinden. In het aanlegvergunningenstelsel is de bodemingreep gekoppeld aan een diepte van meer dan 0,40 m bij een oppervlakte tot 200 m². Indien archeologische waarden worden aangetroffen, zal een erkend archeoloog worden geraadpleegd. De uitkomsten van het archeologisch onderzoek kunnen leiden tot aanvullende bepalingen in de bouwvergunning.

- Waarde - Beschermd dorpsgezicht

Het beleid is er in zijn algemeenheid op gericht om de cultuurhistorische, archeologische en ruimtelijke waarden in het plangebied te beschermen en zo mogelijk te versterken. Dit beschermende beleid ligt vast in het aanwijzen van de oorspronkelijke kern Winsum - Obergum tot Beschermd dorpsgezicht en het aanwijzen van veel panden tot monument.

Het beschermende beleid ten aanzien van de cultuurhistorische en ruimtelijke waarden wordt in het onderhavige plan vormgegeven door het opnemen van de bestemming "Waarde - Beschermd dorpsgezicht".

In de bestemming zijn in beperkte mate bouwvoorschriften opgenomen. Goot- en bouwhoogte van de verschillende gebouwen worden in de onderliggende basisbestemmingen geregeld. Ter bescherming van een aantal waarden is een aanlegvergunningenstelsel opgenomen.

Zo is bijvoorbeeld voor het wijzigen c.q. aanleggen van bestrating of verharding een aanlegvergunning vereist.

Gebiedsaanduidingen

- Veiligheidszone LPG

Rond het LPG-tankstation ligt een veiligheidszone vanwege het externe veiligheidsbeleid. Ter aansluiting op het milieubeleid wordt hierbinnen de aanwezigheid van milieugevoelige functies uitgesloten. Zoals eerder aangegeven, is de inzet om het LPG-station ter plaatse over enige afstand te verplaatsen.

- Vrijwaringszone - molenbiotoop

Rond de twee molens in de dorpskern is de gebiedsaanduiding "vrijwaringszone molenbiotoop" opgenomen. Deze beschermt de zone rond de molens voor hoge bouwwerken die de windvang kunnen belemmeren. De molens oefenen hun oorspronkelijke molenfunctie nog in zekere mate uit, vandaar dat door middel van een extra aanduiding de molenbiotoop is geregeld. Een dergelijke functioneren blijft ook in de toekomst mogelijk.

Overigens wordt opgemerkt dat de molens in een bestaand dorpsgebied staat. Rondom de molens worden al sowieso geen nieuwe, hoge bouwwerken voorzien, terwijl het overigens om bestaande bebouwing gaat.

Zo is hogere bebouwing dan de stellinghoogte niet aan de orde; mocht dat in het kader van ontheffingen wel het geval zijn, dan zal de windvang in het kader van zo'n ontheffing nader beoordeeld worden.

Voor deze bestaande bebouwing wordt de ruimtelijke hoofdvorm in het bestemmingsplan vastgelegd, afgestemd op de aanwezige situatie. Bovendien hebben de molens nog slechts een bescheiden functie. Een verandering voor de situatie van windvang is dan ook niet aan de orde.

Wijzigingsbepalingen

Het bestemmingsplan bevat in een aantal gevallen een mogelijkheid tot een binnenplanse wijziging. Het betreft een wijzigingsbevoegdheid op grond van artikel 3.6. lid 1 sub a van de *Wet ruimtelijke ordening* voor het college van Burgemeester en Wethouders binnen door de raad vastgestelde regels. Zo is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de bouwvlakken op de kaart van de bestemming "Woondoeleinden" te veranderen. Dit zou kunnen indien in incidentele gevallen tot herbouw van een pand wordt besloten. Ook zou, eventueel in combinatie hiermee, een wijziging van de maatvoering (goot- en bouwhoogten) binnen de betreffende woningcategorie kunnen plaatsvinden.

Ook voor bestemmingen voor bedrijven en maatschappelijke voorzieningen wordt flexibiliteit ingebouwd voor toekomstige ontwikkelingen.

7. UITVOERBAARHEID

7. 1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Aangaande de maatschappelijke uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan, wordt op de volgende zaken gewezen.

Het plangebied heeft merendeels betrekking op een regeling voor bestaand woongebied, het centrumgebied en het recreatiegebied. Er is in beginsel een regeling, opgenomen, afgestemd op bestaand gebruik. Wel is de regeling zoals uit het vorige hoofdstuk blijkt, vernieuwd. Beoogd wordt om daarmee de praktische toepasbaarheid te vergroten.

Aangaande de maatschappelijke uitvoerbaarheid speelt in het bijzonder de regeling voor nieuwe ontwikkelingen: voor enkele invullocaties is de besluitvorming inmiddels rond en vertaald in dit bestemmingsplan. Daar waar dat niet het geval is, vindt nog aparte besluitvorming plaats.

Daarnaast hebben over het voorontwerp van dit bestemmingsplan de gebruikelijke informatie- en inspraakmogelijkheden plaatsgevonden (overeenkomstig de gemeentelijke Inspraakverordening).

Een inloopmiddag en -avond is op 10 december 2008 gehouden en in de periode vanaf 3 december 2008 heeft het plan zes weken ter visie gelegen met de mogelijkheid tot indiening van zienswijzen. In het volgende hoofdstuk wordt daar op teruggekomen.

Daarnaast is het voorontwerp voorgelegd aan de rijks- en provinciale instanties en aan het waterschap. Op de reacties van deze instanties wordt eveneens in hoofdstuk 8 ingegaan.

7. 2. Economische uitvoerbaarheid

Inzicht in de economische uitvoerbaarheid is vanuit het bestemmingsplan in het bijzonder van belang waar het gaat om nieuwe activiteiten. Dit bestemmingsplan richt zich evenwel primair op een moderne planologische regeling voor bestaande functies. Perceelsgebonden ontwikkelingen zijn daarop binnen de randvoorwaarden van het bestemmingsplan mogelijk.

Vanuit de gemeentelijke optiek zijn daarvoor geen consequenties die noodzaken tot uitleg in het kader van de economische uitvoerbaarheid.

Binnen de openbare bestemmingen biedt het bestemmingsplan de ruimte voor gewenste vernieuwings- of herinrichtingsmaatregelen.

Financiële consequenties daarvan worden via sectoraal beleid, bijvoorbeeld aangaande het verkeer, apart afgewogen. Indien er sprake is van algehele vernieuwingen, dient een partiële wijziging van het bestemmingsplan te worden opgesteld.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wro (01-07-08) beschikken de gemeenten over meer mogelijkheden voor een kostenverhaal op ontwikkelaars in een plangebied. De gemeente kan in dat geval een exploitatieplan vaststellen, dat gelijk op loopt met de procedure van een bestemmingsplan. Bovenplanse kosten kunnen op die wijze in rekening gebracht. Daarmee wordt een exploitatieplan mede een toetsingsgrond bij bouwvergunningen.

De gemeenteraad kan evenwel bij vaststelling van het bestemmingsplan besluiten om géén exploitatieplan vast te stellen.

Dat kan de raad alleen doen, doordat het kostenverhaal op andere wijze is verzekerd er geen extra eisen aan locaties hoeven te worden gesteld.

Gelet op de aard van dit bestemmingsplan - conserverend, alleen percelen gerichte ontwikkelingen - wordt afgezien van het opstellen van een exploitatieplan.

8. REACTIENOTA INSPRAAK EN OVERLEG

Deze hoofdstuk met daarin Reactienota inspraak en overleg behandelt de ingekomen Inspraak- en Overlegreacties (bijlage 5) op het voorontwerpbestemmingsplan *Winsum-Kom*. Na behandeling van deze Reactienota kan het bestemmingsplan voor zover nodig aangevuld en aangepast worden. Daarna wordt het bestemmingsplan gereed gemaakt voor de formele procedure: de terinzagelegging, gevolgd door een voorstel tot vaststelling. Na het doorlopen van de formele procedure krijgt het bestemmingsplan vervolgens rechtskracht.

Hieronder wordt eerst ingegaan op de inspraakreacties en daarna op de reacties van de overleginstanties. De reactienota sluit af met een aantal ambtshalve in het bestemmingsplan aan te brengen wijzigingen.

8. 1. Inspraak

Over het voorontwerp bestemmingsplan Winsum-Dorp is overeenkomstig de gemeentelijke Inspraakverordening in de periode van 3 december 2008 t/m 13 januari 2009 gelegenheid geboden om inspraakreacties op het voorontwerp in te dienen.

Tevens is in die periode (op woensdag 10 december 2008) een inloopmiddag- en avond gehouden. Tijdens deze gelegenheid konden inwoners kennis van het plan nemen en desgewenst ook een reactie geven.

In de periode waarin het voorontwerp ter inzage heeft gelegen, zijn inspraakreacties ingekomen van

1. De Provinciale commissie van de Bond Heemschut, Haddingestraat 24, 9711 KD Groningen;
2. Historische Vereniging Winsum - Obergum, Bellingeweer 10, 9951 AM Winsum;
3. Molenstichting Winsum, Geuchien Zijlmaststraat 7, 9951 NH Winsum;
4. Stichting Het Groninger Molenhuis, Lopende Diep 8, 9712 NW Groningen;
5. Stichting Kids2B, Bedumerweg 2^a, 9959 PA Onderdendam;
6. Maatschappij tot nut van 't algemeen, Maarhuizerweg 5, 9953 TB Baflo;
7. R. en A. Wendelaar, Havenstraat 12, 9951 AE Winsum;
8. T. van Vliet, ook namens andere huurders van het volkstuintencomplex (Kerkstraat/molen de vriendschap), Kerkstraat 6, 9951 AD Winsum;
9. R.M. Dijk, Kloosterstraat 5, 9951 CE Winsum;
10. P. Groot en H. Elema, Wigbolt Ripperdastraat 25, 9951 CD Winsum;
11. D.W. Wieringa, Winsumerdiep 5, 9951 CG Winsum;
12. R. Crubain, Winsumerdiep 4, 9951 CG Winsum;
13. K. Dam, Winsumerdiep 2, 9451 CG Winsum;
14. A.P. Piersma, Winsumerdiep 1, 9951 CG Winsum;
15. G.R.G. Ritsema, C.F. van Sijtzamastraat 7, 9951 AK Winsum;
16. A.J.M. Oomen, C.F. van Sijtzamastraat 6, 9951 AK Winsum;
17. H. Theisens, C.F. van Sijtzamastraat 5, 9951 AK Winsum;
18. B. van Barneveld, C.F. van Sijtzamastraat 4, 9951 AK Winsum;
19. H. Nicolay, Reitdiepstraat 5, 9951 CH Winsum;
20. J. Rutgers, Reitdiepstraat 9, 9951 CH Winsum;

21. W. Floot-Hendriks, Reitdiepstraat 11, 9951 CH Winsum;
22. J. Houkes, Reitdiepstraat 2, 9951 CH Winsum;
23. E. Zaterdug, Reitdiepstraat 1, 9951 CH Winsum;
24. J. Oosting, Kloosterstraat 10, 9951 CE Winsum;
25. Fam. Dijk, Kloosterstraat 5, 9951 CE Winsum;
26. J.E. Kruidhof-van Hoogdalem, Kloosterstraat 4, 9951 CE Winsum;
27. P.Molenkamp, Kloosterstraat, 9951 CE Winsum;
28. R.O. de Vries, Kloosterstraat 1, 9951 CE Winsum;
29. W.G. Straat, G. Reindersstraat 12, 9951 CC Winsum;
30. G. Damstra-Bakker, G. Reindersstraat 16, 9951 CC Winsum;
31. D. Groot, W. Ripperdastraat 25, 9951 CD Winsum;
32. H. Elema, W. Ripperdastraat 25, 9951 CD Winsum;
33. P. Groot, W. Ripperdastraat 25, 9951 CD Winsum;
34. H. van Marum, W. Ripperdastraat 24, 9951 CD Winsum;
35. K. Leinenga, W. Ripperdastraat 23, 9951 CD Winsum;
36. P.J. Westers – Koek, W. Ripperdastraat 22, 9951 CD Winsum;
37. R. Ritsema, W. Ripperdastraat 20, 9951 CD Winsum;
38. M. Bos, W. Ripperdastraat 19, 9951 CD Winsum;
39. A. en J. Bolhuis, W. Ripperdastraat 17, 9951 CD Winsum;
40. B. Dröge en M. Dröge-Asbroek, W. Ripperdastraat 16, 9951 CD Winsum;
41. A. v.d. Meulen, W. Ripperdastraat 15, 9951 CD Winsum;
42. W. Nicolay, W. Ripperdastraat 14, 9951 CD Winsum;
43. Veerman, W. Ripperdastraat 12, 9951 CD Winsum;
44. K.G. en B. de Haan, W. Ripperdastraat 8, 995 CD Winsum;
45. B. en E. v/d Beek, W. Ripperdastraat 6, 9951 CD Winsum;
46. H. Flim, W. Ripperdastraat 4, 9951 CD Winsum;
47. J. Tillema, W. Ripperdastraat 2, 9951 CD Winsum;
48. P. van Dijken – Wil, W. Ripperdastraat 11, 9951 CD Winsum;
49. Y. Busstra, Reitdiepstraat 4, 9951 CH Winsum;
50. B. Raangs, Havenstraat 4, 9951 AE Winsum;
51. A.A. Versnel, Havenstraat 2, 9951 AE Winsum;
52. R. Van der Sommen, Havenstraat 10, 9951 AE Winsum;
53. T.H.G. Schuringa, Hoofdstraat Winsum 33, 9951 AA Winsum (namens de vereniging tot behoud van volkstuinen Kerkstraat i.o.);
54. J. en A. Warringa, Kerkstraat 17a -19, 9951 AD Winsum;
55. Dröge, W. Ripperdastraat 16, 9951 CD Winsum.

De samengevatte inspraakreacties en het gemeentelijk commentaar volgen hieronder.

Daarbij wordt opgemerkt, dat een drietal onderwerpen in een 50-tal zienswijzen terugkomen:

- de wenselijkheid van een regeling voor de molenbeschermingszones (zienswijzen onder ad 1 t/m ad 4);
- de wenselijkheid van een meer passende bestemming die parkeren weert voor het volkstuincomplex aan de Kerkstraat (zienswijzen ad 2, 7, 8; ad 50 t/m 53);
- de wenselijkheid van een passende regeling, afgestemd op het specifieke karakter van de jaren 30-buurt te Winsum-West (zienswijzen ad 11 t/m 49).

Ad 1. Provinciale commissie van de Bond Heemschut, Haddingestraat 24, 9711 KD Groningen, d.d. 12 januari 2009

De Bond Heemschut merkt op dat in het bestemmingsplan een regeling voor de molenbiotopen moet worden opgenomen, hoewel er in het voorontwerp al wel rekening is gehouden met een bebouwingsregeling die lager is dan de stellinghoogte van de molens. Maar door enkele ontheffingsregelingen kan alsnog een hogere bebouwing ontstaan die de windvang kan belemmeren.

De Bond Heemschut wijst erop dat de molenbiotoop een cirkel heeft met een straal van 100 m. Voor de zone daarbuiten geldt een bepaalde formule (website: www.molenbiotoop.nl).

Reactie:

Hoewel de bebouwingsregeling al beperkt is, is het aan te bevelen de molenbeschermingszone expliciet in het bestemmingsplan op te nemen. Dat kan door middel van een dubbelbestemming. Zie ook de reactie bij de Historische Vereniging Winsum-Obergum.

Ad 2. Historische Vereniging Winsum - Obergum, Bellingeweer 10, 9951 AM Winsum.

Het doet de Historische Vereniging deugd dat circa vijf jaar na de Kompasdiscussie er een nieuw bestemmingsplan is gemaakt.

In algemene zin komt bij de Vereniging de vraag naar voren, in hoeverre het bestemmingsplan in staat zal zijn het beschermde dorpsgezicht Winsum-Obergum daadwerkelijk te beschermen. Als voorbeeld wijst de vereniging op de uitbreiding van een woonhuis (Westerstraat 19) aan de kwetsbare kant van het Winsumerdiep en de bouw van een dubbele garage op een braak liggend terrein aan de Kerkstraat te Winsum.

In verband daarmee vraagt de Historische Vereniging zich af, of onder de huidige vereenvoudigingsdrift van de bouwregels er nu met dit bestemmingsplan grootschaliger bouwwerken gerealiseerd kunnen worden. De Historische Vereniging is er beducht voor, dat met dit bestemmingsplan direct bouwrecht kan worden geboden zonder goede toetsingskaders.

Reactie:

Het bestemmingsplan kent voor het beschermde dorpsgezicht Winsum-Obergum een specifieke regeling die er op gericht is de kenmerken ervan te beschermen. De redenen die hebben geleid tot de aanwijzing worden met dit bestemmingsplan voldoende beschermd. Gewezen wordt op de volgende zaken:

- *het aangeven van relevante voorgevelrooilijnen aan dñe zijden die ruimtelijk bepalend zijn;*
- *het opnemen van gedifferentieerde bouwklassen die op de verschillende bouwtypen zijn afgestemd;*
- *het opnemen van een aanvullende bestemming "Waarde Beschermd dorpsgezicht" (artikel 41 van de planregels) waarin de relevante kenmerken worden beschreven en deze planologisch worden beschermd;*
- *het opnemen van een aanlegvergunningstelsel die ingrijpende werkzaamheden toetsbaar maakt;*

- *het opnemen van een aanlegvergunningenstelsel waarbij eisen worden gesteld aan inrichtingsmaatregelen in de openbare ruimte, waarmee de gemeente zichzelf ook bindt.*

Deze regeling sluit aan bij die in het vigerende plan. Verder wordt erop gewezen dat de betrokken Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (thans Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed) het bestemmingsplan "als voldoende beschermend" heeft aangegeven voor het beschermde dorpsgezicht. Zie hiervoor ook de brief van de VROM-Inspectie van 22-01-09 die in het tweede deel van deze Reactienota aan de orde komt.

Ten slotte wordt erop gewezen dat wat het uiterlijk van de bebouwing betreft ook de Welstandsnota van de gemeente van toepassing is. Deze onderscheidt voor het beschermde dorpsgezicht aparte toetsingscriteria.

Het valt de Historische vereniging verder op, dat de ontwikkeling van het Boogplein een zware wissel trekt op vooral de kom van Winsum. Zo zorg belasting van het verkeer voor een onevenwichtig verblijfsklimaat in de R. Praediniusstraat, de Hoofdstraat-W en op het Dorpsplein. Elke onbenutte plaats in Winsum/Obergum is nodig als parkeerruimte.

Reactie.

Zoals de Vereniging bekend is, is voor het Boogplein een apart bestemmingsplan gemaakt. Daarin is ook het ontwerp van de openbare ruimte en het parkeren onderwerp van regeling. Dat er ten gevolge van deze ontwikkeling sprake zal zijn van een toenemende parkeerbelasting, is op zichzelf niet een aspect waarvoor dit bestemmingsplan Winsum-Dorp een regeling kan opnemen.

Het al dan niet benutten van openbare ruimte voor parkeren, kan desgewenst geregeld worden met het verkeersbeleid. Ook het gebruiken voor lang of kort parkeren wordt met het verkeersbeleid geregeld; het bestemmingsplan is daarvoor niet het geschikte middel; dat laatste geldt ook voor handhaving.

Overigens is voor de centrumontwikkeling op het Boogplein een aparte parkeerbalans opgesteld. Er wordt uitgegaan van een totale parkeercapaciteit van 162 parkeerplaatsen. Voorts is in het bestemmingsplan voor het Boogplein aangegeven, dat de instelling van een parkeerregiem tot de mogelijkheden behoort. Voor de resultaten van het verkeers- en parkeerbeleid wordt verder verwezen naar de plantoelichting op het bestemmingsplan Boogplein. Dit plan is inmiddels door de gemeenteraad vastgesteld (01-07-08) en door Gedeputeerde Staten goedgekeurd (24-02-09).

De gemeente heeft daarnaast recent over de invulling van de openbare ruimte een aparte informatieavond gehouden (25-02-09).

De Historische Vereniging gaat verder in op het archeologisch beschermde terrein aan de Kerkstraat/Hoofdstraat W / Havenstraat. De Historische Vereniging wil zich verzetten tegen de eventuele aanleg van parkeerplaatsen op dit terrein.

De basisbestemming voor het terrein is per abuis "Cultuur en ontspanning" genoemd, terwijl de bestemming "Recreatie – Volkstuinen" hier beter op zijn plaats is: het gaat hier om een complex volkstuinen. Deze bestemming zal alsnog op het terrein worden gelegd. Daarbinnen is de aanleg van parkeerplaatsen niet opgenomen. Bij de eventuele aanleg van andere werkzaamheden zal mede gelet worden op de archeologische betekenis van het gebied. Ten behoeve daarvan is op het archeologisch terrein aan de Kerkstraat de aanvullende bestemming "Waarde Archeologie" gelegd; (figuur 6 in de toelichting geeft een overzicht van de terreinen met archeologische waarde).

Verder heeft de Historische Vereniging bezwaar tegen de voorgenomen bestemming van de voormalige pastorie aan de Hoofdstraat-Obergum. Deze bestemming biedt mogelijkheden voor uitbreiding van de activiteiten van het zalencentrum "De Hoogte", wat verrommeling betekent. De Vereniging stelt voor om de voormalige pastorie een woonbestemming te geven.

Reactie:

De bestemmingsregeling is aangepast: de pastoriewoning heeft thans een woonbestemming gekregen, waarbij het bouwblok is afgestemd op het aanwezige brede huis. Een uitbreiding van bouwactiviteiten is niet aan de orde. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de zienswijze van de Historische Vereniging.

Verder wijst de Historische Vereniging naar de wenselijkheid om de biotopen van de molens "De Ster" en "De Vriendschap" in het bestemmingsplan op te nemen.

Reactie:

Zoals bij de eerdere reactie van de Provinciale commissie van de Bond Heemschut is aangegeven, wordt hiermee rekening gehouden.

Ten slotte constateert de Historische Vereniging als belangrijke wijziging ten opzichte van het vigerende plan de mogelijkheid van functiewijziging in het kernwinkelgebied. Door een dergelijke mogelijkheid bestaat het gevaar dat woonhuismonumenten een ingrijpende verbouwing ondergaan. Bij nivellering van de regelgeving bestaat het gevaar dat ook een monumentenvergunning wordt afgegeven. De Historische Vereniging pleit er dan ook voor, om de betreffende panden een woonbestemming te geven.

Reactie:

Aan het betreffende kernwinkelgebied is in het voorontwerp een bestemming "Centrum-1" gegeven. Deze maakt functioneel gezien diverse functies mogelijk die horen bij een centrum als dat van Winsum. Oogmerk van de bestemming is functie-uitwisseling mogelijk maken, maar wel voor die functies, die passen bij een centrum, zoals detailhandel, dienstverlening, lichte vormen van bedrijvigheid en daarnaast ook wonen. Wonen mag zowel zelfstandig plaatsvinden, als in combinatie met een centrumfunctie (bedrijfs-woning). De bestaande woningen kunnen dus gewoon blijven.

Tegelijk is die functie-uitwisseling in ruimtelijke zin begrensd, juist ook vanwege de waarden van het beschermde dorpsgezicht. Dit gebied is afgebakend tot de Hoofdstraat van Winsum-Obergum, terwijl door middel van bouwvlakken wordt aangegeven welke de ontwikkelingsruimte op ieder perceel mag zijn.

Voorts geldt - zoals de Historische Vereniging zelf al opmerkt - dat voor rijksmonumenten een rechtstreeks beschermende werking van de Monumentenwet uitgaat. Dat de Historische Vereniging een nivellering van de Monumentenwet verwacht, die voor het bestemmingsplan een meer gedetailleerde regeling noodzakelijk maakt, is een niet onderbouwde stellingname. Van een meer soepele regeling aangaande woonhuismonumenten is de gemeente niets bekend en ook de Rijksdienst Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (thans Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed) maakt daar geen melding van; deze dienst kan zich trouwens vinden in het bestemmingsplan. Zie later in dit hoofdstuk.

Resumerend treft het bestemmingsplan een voldoende beschermende werking voor woonhuismonumenten.

Ad 3. Molenstichting Winsum, Geuchien Zijlmaststraat 7, 9951 NH Winsum
De Molenstichting Winsum, eigenaar van de molens De Ster en De Vriendschap, merkt op dat in de bestemmingsomschrijving van de beide molens geen verwijzing is opgenomen naar de oorspronkelijke functie van de molens als maal- en pelbedrijf. De Molenstichting wijst erop dat de molens van oudsher bedrijfsgebouwen zijn.

Reactie

Vooraf wordt opgemerkt dat de gemeente sinds de invoering van de Wet ruimtelijke ordening met bijbehorend besluit en uitvoeringsregels niet de vrijheid heeft om naar eigen inzicht bestemmingsbenamingen te kiezen. Dat is thans gebonden aan de landelijke standaardisering (SVBP-2008). Daarbinnen wordt wel geprobeerd zo goed mogelijk met de aanwezige functies rekening te houden. De cultuurhistorische betekenis en ruimtelijke verschijningsvorm zijn gecombineerd in een bestemming "Cultuur en ontspanning - Molen". In de bestemmingsomschrijving is reeds rekening gehouden met de door de Molenstichting gewenste functie: er wordt gesproken over een molen en molenbedrijf. Een aanpassing is daarom niet nodig.

Verder is er te weinig rekening gehouden met de windvang en pleit de Molenstichting ervoor om de molenbiotoop in het bestemmingsplan op te nemen. Ook wijst zij op de noodzaak om beperkingen te stellen aan de hoogte van de bebouwing rondom de molens.

Reactie

Zoals bij de reactie van de Provinciale commissie van de Bond Heemschut, alsook bij de Historische Vereniging Winsum-Obergum is aangegeven, is het bestemmingsplan hierop aangevuld in de vorm van een aanduiding voor de molenbiotoop ("vrijwaringszone molenbiotoop").

Wat de hoogtes van bebouwing betreft: deze zijn over het algemeen afgestemd op de aanwezige bebouwing, er ontstaat geen nieuwe hoge bebouwing met extra beperking op de molens.

Verder zou de Molenstichting de gebruiksbepaling in de planregels aangevuld willen zien door detailhandel, anders dan ten behoeve van een molenbedrijf, mogelijk te maken en daarentegen iedere vorm van horeca uit te sluiten door toevoeging aan de regels.

Reactie:

Het planologisch mogelijk maken van een specifieke vorm van detailhandel die hoort bij de molenfunctie is ruimtelijk geen bezwaar; het uitsluiten van vormen van horeca evenmin. In de planregels is daarmee rekening gehouden.

Ten slotte wil de Molenstichting de maximale hoogtebepaling graag op 25 m gesteld zien.

Reactie:

Hiermee is rekening gehouden.

Ad 4. Stichting Het Groninger Molenhuis, Lopende Diep 8, 9712 NW Groningen

De Stichting Het Groninger Molenhuis merkt op dat in het bestemmingsplan een regeling voor de molenbiotopen moet worden opgenomen, gelet op de historische betekenis en hun plaats in de ruimtelijke structuur.

Hoewel er in het voorontwerp al wel rekening is gehouden met een bebouwingsregeling die lager is dan de stellinghoogte van de molen, kan door middel van enkele ontheffingsregelingen alsnog een hogere bebouwing ontstaan die de windvang kan belemmeren.

Reactie

Zoals bij de reactie van de Provinciale commissie van de Bond Heemschut alsook bij de Historische Vereniging Winsum-Obergum is aangegeven, is het bestemmingsplan hierop aangevuld in de vorm van een aanduiding ("vrijwaringszone molenbiotop").

Voor zover nodig wordt hierbij ook rekening gehouden met wat is bepaald in de aanvullende bestemming voor het beschermde dorpsgezicht.

Ad 5. Stichting Kids2B, Bedumerweg 2^a, 9959 PA Onderdendam

De Stichting Kids2B merkt op dat de kinderopvang van "De Hamrik" zo mogelijk naar de Blauwe Schuit verplaatst wordt. Het bouwblok van de Blauwe Schuit is ten opzichte van de huidige situatie iets verruimd. De Stichting Kids2B stelt voor het bouwblok nog iets groter te maken, zodat een kinderopvang voor vijf groepen goed kan worden ingepast. Een voorgestelde wijziging wordt meegezonden.

Reactie:

De beoogde wijziging wordt op twee locaties aangegeven: locaties aan de noordoost- en de zuidoostzijde van het bestaande gebouw.

Algemeen uitgangspunt voor de maatschappelijke functies is het bieden van ontwikkelingsruimte, daar waar dit in relatie tot de bewoningssituatie en de groenstructuur acceptabel is.

De Blauwe Schuit heeft in voorontwerp van het bestemmingsplan een bebouwingsvlak gekregen dat overwegend is afgestemd op de aanwezige situatie met rondom een groenbestemming. Een kinderopvang is op zichzelf een functie die goed past binnen een woongebied.

Voor een functie als De Blauwe Schuit noemt de VNG in de brochure Bedrijven en Milieuzonering een richtlijnafstand van 30 m, maar daarvan mag worden gemotiveerd afgeweken, indien vanuit de concrete situatie daarvoor aanleiding bestaat. De afstand tot de woningen aan de zuidwestzijde wordt met een verlenging van het bouwblok niet anders dan ten opzichte van het bestaande bouwblok, wel komt een uitbreiding van het bouwblok iets meer voor bestaande woningen te liggen.

Met het oog op de reactie is thans aan het plan een wijzigingsmogelijkheid toegevoegd. Op grond daarvan is het mogelijk binnen de op de plankaart aangegeven gebieden het gebouw uit te breiden. Bij de invulling daarvan is maatwerk het uitgangspunt om tot een zo goede mogelijke inpassing in de omgeving te komen.

Ad 6. Maatschappij tot nut van 't algemeen, Maarhuizerweg 5, 9953 TB Baflo

Het Nutsdepartement Winsum/Baflo heeft een perceel in eigendom aan de Onderdendamsterweg (circa 1,5 ha). Dat perceel ligt tussen het spoor, de Groene School en Veldwijk. Er zijn ter plaatse twee bestemmingen gelegd: "Agrarisch" en "Cultuur (a-c)". Het Nut pleit voor één en dezelfde bestemming, omdat het perceel in zijn geheel bedoeld is voor volkstuinen. Bovendien wordt op de landelijke trend gewezen met meer vraag naar volkstuinen. Met het oog hierop verzoekt het NUT de gebiedsbestemming te wijzigen in een meer toegespitste bestemming "Recreatie-volkstuinen". Daarbij wordt er in de inspraakreactie op gewezen, dat het complex van alle kanten onder vuur ligt: vanwege de ontsluitingsweg die in de Dorpsvisie is aangegeven, vanwege de eventuele aanleg van parkeerplaatsen voor de supermarkt, als locatie voor andere supermarkten, voor uitbreiding van de Groene school én voor verdubbeling van het spoor.

Reactie:

In het bestemmingsplan zijn de bestemmingen gelegd overeenkomstig de bestaande situatie. Daarbij is in de bestemming "Recreatie - Volkstuinen" beter op zijn plaats dan de in de voorontwerp gelegde bestemming "Cultuur en ontspanning". Het is planologisch ook geen bezwaar om op het resterende deel ook een uitbreiding van volkstuinen mogelijk te maken. De bestemming voor de volkstuinen is op dit punt in noordelijke richting uitgebreid.

Nieuwe bebouwing in dit gebied is ongewenst, om onomkeerbare ontwikkelingen te voorkomen.

Op termijn kan deze strook namelijk nodig zijn voor de aanleg van een in-steekweg vanaf een nieuwe provinciale weg richting het dorpscentrum. Een dergelijk project wordt in de Dorpsvisie Winsum genoemd.

Ook in de plantoelichting is aangegeven, dat de huidige bestemmingen niet betekenen, dat afgezien wordt van een dergelijke verkeersmaatregel, maar dat deze in een apart bestemmingsplan geregeld wordt op het moment dat het ontwerp daarvan is uitgekristalliseerd.

De in de inspraakreactie genoemde mogelijkheden dat het terrein ook in aanmerking komt voor uitbreiding van de Groene school of de vestiging van een supermarkt (dan wel parkeerplaatsen daarvoor) zijn niet in dit bestemmingsplan opgenomen. Naar aanleiding van een actualisatie van het detailhandelsbeleid worden de mogelijkheden voor een supermarkt aan de zuidzijde van de Onderdendamsterweg onderzocht, maar deze zijn nog niet zodanig uitgewerkt dat ze in dit bestemmingplan kunnen worden meegenomen. Ontwikkelingsmogelijkheden voor de Groene school liggen aan de oostzijde van de waterloop.

Resumerend: een bestemming "Recreatie - Volkstuinen" is op het volkstuinencomplex gelegd, inclusief het uitbreidingsgedeelte aan de noordkant. Dit betekent niet dat de gemeente afziet van plannen om op deze termijn deze gronden te willen bestemmen voor de aanleg van een insteekweg. Nadere studie daarnaar vindt plaats. In dat geval wordt uiteraard met grondeigenaren overlegd en moet afweging in een apart bestemmingsplan plaatsvinden.

Ad 7. R. en A. Wendelaar, Havenstraat 12, 9951 AE Winsum, 13 januari 2009

De heer en mevrouw Wendelaar lezen in het plan, dat het bestemmingsplan met de volkstuintjes de mogelijkheid openhoudt voor de aanleg van parkeerplaatsen. Het terrein is evenwel een beschermd archeologisch monument. Een parkeerplaats kan daarnaast het woongenot negatief beïnvloeden.

Ad 8. T. van Vliet, ook namens andere huurders van het volkstuinencomplex (Kerkstraat/molen de vriendschap), Kerkstraat 6, 9951 AD Winsum, 13 januari 2009

Deze bewoners zijn tevens huurders van het volkstuinencomplex aan de Kerkstraat en willen graag het voortbestaan van deze functie. Tevens wijzen zij op de archeologische waarden van het gebied.

Reactie:

De hiervoor genoemde zienswijzen onder 7 en 8 richten zich op de regeling voor de volkstuintjes aan de Kerkstraat.

Een vergelijkbare reactie is eerder aan de orde gekomen bij de zienswijze van de Historische Vereniging Winsum - Obergum (zie onder ad 2).

De basisbestemming voor het terrein is per abuis "Cultuur en ontspanning" genoemd, terwijl de bestemming "Recreatie - Volkstuinen" hier op zijn plaats is: het gaat hier om een complex volkstuinen. Deze bestemming is thans op het terrein gelegd. Binnen die bestemming is de aanleg van parkeerplaatsen niet opgenomen.

Bij de eventuele aanleg van andere werkzaamheden zal mede gelet worden op de archeologische betekenis van het gebied.

Verder is de aanvullende bestemming "Waarde - Archeologie" op dit terrein is gelegd. (figuur 6 in de toelichting geeft een overzicht van de terreinen met archeologische waarde).

Ad 9. R.M. Dijk, Kloosterstraat 5, 9951 CE Winsum, 13 januari 2009

Inspreker vindt tot zijn verbijstering dat de soap "Blik in Winsum" steeds meer gestalte krijgt. Gedoeld wordt op de uitholling van de prachtwijk waarin de Kloosterstraat ligt en waarin deze straat als blauwe parkeerzone wordt opgenomen. Voor de bewoners zal er geen parkeeronthefing verleend worden, zo wordt opgemerkt, en dat leidt tot verkeerschaos en afname van de verkeersveiligheid.

Reactie:

Dat de omgeving van de Kloosterstraat tot de gave buurten van Winsum behoort, leidt geen twijfel. Dat wordt ook de in de plantoelichting aangegeven. Het aanwijzen van blauwe zones in straten van deze wijk is op zichzelf een verkeersmaatregel die met een bestemmingsplan niet regelbaar is. Wel kan in relatie tot de herinvulling van het gebied Boogplein worden opgemerkt, dat in overleg met een klankbordgroep van betrokkenen de parkeerproblematiek is c.q. wordt onderzocht. Doel is om tot een aanvaardbare oplossing voor het parkeren te komen, waarbij tevens rekening wordt gehouden met belangen van de omgeving.

Meer in het bijzonder wordt ten aanzien van de Kloosterstraat opgemerkt, dat deze alleen vanuit de zuidzijde bereikbaar is (en dus niet vanaf de noordzijde).

Bij de bespreking van de reactie van de Historische Vereniging Winsum - Obergum is in dit verband tevens gewezen op de planvorming rond het Boogplein. Als bekend, is daarvoor een apart bestemmingsplan gemaakt. Daarin is ook het ontwerp van de openbare ruimte en het parkeren onderwerp van regeling. Dat ten gevolge van deze ontwikkeling er sprake zal zijn van een toenemende parkeerbelasting, is op zichzelf niet een aspect waarvoor dit bestemmingsplan een regeling kan opnemen. Het al dan niet benutten van openbare ruimte voor parkeren, dan wel voor lang of kort parkeren, kan desgewenst geregeld worden met het verkeersbeleid.

Voor de centrumontwikkeling op het Boogplein is een aparte parkeerbalans opgesteld. Er wordt uitgegaan van een totale parkeercapaciteit van 162 parkeerplaatsen; verder is in het bestemmingsplan voor het Boogplein aangegeven dat het instellen van een parkeerregiem tot de mogelijkheden behoort. Voor de resultaten daarvan wordt verder verwezen naar de plantoelichting op dat bestemmingsplan. De gemeente heeft daarnaast recent over de invulling van de openbare ruimte een aparte informatieavond gehouden (25-02-09).

Ad 10. P. Groot en H. Elema, Wigbolt Ripperdastraat 25, 9951 CD Winsum, 12 januari 2009

Insprekers Groot en Elema zijn eigenaar van Het Aanleg no. 24 en constateren, dat hun bouwblok ongeveer wordt gehalveerd.

Er kan hier geen aanzet worden gemaakt tot een nieuwe ontsluiting. Het bouwblok tussen Het Aanleg 22 en 24 zou moeten doorlopen.

Reactie:

Het gaat hier om het noordwestelijke deel van het bedrijventerrein Het Aanleg.

Bij dit bestemmingsplan gaat het primair om een plan dat is afgestemd op de aanwezige functies. In hoeverre toekomstige ontwikkelingen niet onmogelijk moeten worden gemaakt, kan mede beantwoord worden vanuit de Dorpsvisie Winsum. Daarin is onder meer rekening gehouden met een verdere ontwikkeling van het bedrijventerrein Het Aanleg. De Dorpsvisie geeft aan dat deze aan de noordzijde van het huidige terrein zou moeten plaatsvinden.

Met het oog daarop kan het gewenst zijn om de mogelijkheden naar deze zijde niet af te sluiten. De Dorpsvisie houdt er rekening mee dat in voorkomend geval er meer centraal op het terrein een mogelijke aansluiting kan worden gemaakt. (het vigerende plan Bedrijventerrein Het Aanleg - 1997 hield nog geen rekening met een eventuele doorsteek naar het noorden).

Het bestemmingsplan is thans op dit onderdeel conform de begrenzing van het vigerende plan aangehouden.

In de zienswijze wordt verder aangegeven, dat het hart van de sloot aan de west- en noordzijde niet op de erfgrens ligt. Ook is de sloot verkeerd gegraven. Insprekers verwachten dat in het bestemmingsplan de coördinaten van de grens tussen de huidige boomsingel en het bouwvlak als bouwgrens wordt gehanteerd.

Verder hebben insprekers, in tegenstelling tot alle overige kopers, alle grond moeten kopen tot 45 cm uit de rand van het asfalt van de werkweg, een grens die door de gemeente was uitgezet en nu als grens van het bouwvlak is gebruikt. Inspreker gaat ervan uit, dat een onbebouwde strook van 3 m vanaf de erfgrens tot het bouwvlak voldoende moet zijn.

Reactie:

Het bouwblok is afgestemd op de aanwezige situatie, tevens rekening houdend met de regeling vanuit het vigerende plan.

Insprekers willen graag op het meest noordwestelijke deel van het bouwvlak een historische molen plaatsen. De hoogte van de kap is circa 3,5 m. Binnen circa 15 jaar wordt het molentje verplaatst naar een museale omgeving.

Reactie:

Ter plaatse van Het Aanleg is sprake van een als zodanig bestemd bedrijventerrein. De bestemmingsomschrijving geeft aan voor welke categorieën bedrijven het terrein bestemd is. Uit de inspraakreactie valt op te maken, dat het gaat om een molen die met name een cultuurhistorische functie heeft en op de lange duur ook weer verplaatst zou gaan worden.

Voor zover het gaat om een bouwwerk dat binnen de bebouwingsbepalingen van de bestemming "Bedrijventerrein" valt, is het inpasbaar.

Insprekers constateren verder dat met het nieuwe bestemmingsplan geen nieuwe detailhandel op Het Aanleg wordt toegestaan, gelet op de functie van de dorpskom.

Toch lijkt het hen dat sommige nieuwe en bestaande detailhandel, zoals de verkoop via internet, geen afbreuk hoeft te doen aan de kom. Meer detailhandel zou mogelijk moeten zijn, ook om vertrek naar andere gemeenten te voorkomen. Minimaal de huidige mogelijkheden voor detailhandel op het Aanleg zouden moeten worden gehandhaafd

Reactie:

Insprekers constateren terecht dat het gemeentelijk beleid aangaande detailhandel gericht is concentratie van winkels in de historische dorpskern. Dat is een ruimtelijk afgebakend deel rond de Hoofdstraat. Een dergelijk beleid wordt al langer gevoerd, overeenkomstig de Ruimtelijk-economische visie centrum. Ook bij het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan is dit uitgangspunt gehandhaafd: het is nog steeds van veel belang dat ten behoeve van een winkelcentrum een concentratiebeleid wordt gevoerd.

Op dit algemene principe bestaan evenwel enkele uitzonderingen. Daarbij gaat het om specifieke vormen van detailhandel, waarvan vestiging in een winkelcentrum niet passend of gewenst is

Het betreft primair detailhandel in zogenaamde volumineuze producten als auto's, boten, caravans, piano's, e.d. Dergelijke vormen van detailhandel vragen veel ruimte en brengen vaak ook zwaar vrachtverkeer met zich mee in verband met de aan- of afvoer van goederen. Zowel ruimtelijk als functioneel passen dergelijke vormen niet in een dorpskom, terwijl ze juist wel goed zijn in te passen op een bedrijventerrein.

Naast deze mogelijkheid - een voortzetting van eerder ingezet beleid - wil het bestemmingsplan ook ruimte reserveren voor twee andere groepen (zie ook toelichting hoofdstuk 4.2.2.): fietsen en fietsbenodigdheden en daarnaast computers en computerbenodigdheden.

Dit beleid wordt door de provincie ondersteund (met dié kanttekening dat de provincie de maximale oppervlakte voor winkelvestiging op een bedrijventerrein gebonden wil zien aan een maximale grens van 2500 m² per vestiging voor volumineuze goederen).

Wat de verkoop via internet betreft, een fenomeen van de laatste jaren, dient meer algemeen getoetst te worden aan het gemeentelijk beleid.

Als de verkoop enkel via het internet plaatsheeft en op het betreffende perceel voorts geen enkele inrichting gericht is op de verkoop van goederen of andere activiteit ten behoeve van die verkoop plaatsheeft, dan is er geen sprake van een ruimtelijke uitstraling. Dat element kan van belang zijn om te bepalen of verkoop via internet toegestaan kan worden.

Ad 11. t/m 49. Bewoners aan de C.F. van Sijtzamastraat, Kloosterstraat, Reitdiepstraat, Reindersstraat, Winsumerdiep en de W. Ripperdastraat te Winsum, 12 januari 2009.

Het betreft hier een gemeenschappelijke reactie van bewoners van een aantal straten aan de westzijde van het dorp. In de reacties wordt gewezen op het ontstaan van de buurt, een karakteristieke wijk uit de jaren dertig, in de Groninger variant van de Amsterdamse school.

De bewoners wijzen op de kenmerkende indeling van de openbare ruimte. Zij verzoeken om de rooilijn daar waar dat bij diverse woningen nog niet het geval is, af te stemmen op de bestaande situatie.

Reactie:

Dat is in algemene zin ook het uitgangspunt van het bestemmingsplan. De bestaande rooilijnen zijn aangehouden. Voor zover dat in incidentele gevallen nog niet het geval was, is dat thans wel aangehouden. Verder heeft op onderdelen een verfijning plaatsgevonden ten aanzien van de bijbehorende erven, zodanig dat bijgebouwen niet het straatbeeld zouden gaan bepalen.

Verder wil men de openbare ruimte niet zodanig wordt herbestemd als "Verkeer - Verblijf" indien dit leidt tot de aanleg meer parkeerplaatsen.

Reactie:

De bestemming "Verkeer en verblijf" biedt ter wille van de flexibiliteit een zekere uitwisselbaarheid van openbare functies. Daar waar dat uitdrukkelijk niet de bedoeling is, is gekozen voor een groenbestemming, zoals de kenmerkende groenvoorziening aan de W.Ripperdastraat. Dit groen is thans op de plankaart bestemd.

Wat de vrees voor de aanleg van meer parkeerruimte betreft, wordt verwezen naar de reactie bij de Historische Vereniging Winsum - Obergum.

Verder missen de bewoners enkele bepalingen die zij ter wille van het behoud van het karakter van de buurt graag opgenomen willen zien. Zo willen zij, onder verwijzing naar het vorige plan, opgenomen zien:

- een bepaling die de afstand regelt tussen het verlengde van de voorgevel van een eengezinshuis en de bijgebouwen (niet minder dan 4 m);
- een bepaling die de afstand van de bijgebouwen regelt tot een eengezinshuis (niet minder dan 4 m), tenzij ze aangebouwd zijn.

Reactie:

Bij het opstellen van de planregels (vroeger: voorschriften) is voor de verschillende typen woningen een onderscheid gemaakt in bestemmingen, afhankelijk van de hoofdvorm van de woning. Voor het overige is ter wille van een gelijke toepassing zoveel mogelijk een uniforme benadering toegepast. Er bestaat niettemin begrip voor de wens van de bewoners om in de regeling rekening te houden met ruimtelijke kenmerken van de buurt. Het gaat de bewoners allereerst om een minimaal aan te houden afstand tussen het verlengde van de voorgevel van een woning en bijgebouwen.

Dat is gebeurd door het opnemen van een specifieke regeling aangaande de plaats van bijgebouwen:

- *deze dienen ten minste 5 m achter de voorgevel van het hoofdgebouw (of het verlengde daarvan) te worden geplaatst. Achtergrond: beeldbepalende zijde van de woningen naar de straat toe beschermen;*
- *de afstand van een bijgebouw tot een hoofdgebouw moet ten minste 4 m zijn, tenzij een bijgebouw al aangebouwd is. Achtergrond: het beeld van kenmerkende hoofdgebouwen beschermen, tenzij een bijgebouw daarvan al een geïntegreerd deel van is.*

Deze regeling heeft tot doel het specifieke karakter van de buurt te regelen en is toegevoegd als verbijzondering aan de basisregeling. Deze regeling is gebaseerd op het vigerende plan. Voor bestaande situaties die daarvan afwijken, geldt het overgangsrecht).

Hierbij moet wel het volgende worden overwogen. Op grond van de regeling voor het vergunningvrij bouwen van het Ministerie van VROM mag tot een zekere oppervlakte zonder vergunning worden gebouwd. Het bestemmingsplan kan hier niet aan voorbij gaan. Wel is het mogelijk om door middel van een tuinbestemming aan te geven, dat de bestemming "Tuin" überhaupt niet bedoeld is voor de plaatsing van bijgebouwen en derhalve ook wordt uitgesloten van de plaatsing van bijgebouwen. Door middel van een aanpassing van de bestemming "Tuin" op het kaartdeel van de betreffende buurt en een aanpassing binnen de relevante woonbestemming, is dan ook aan de bezwaren van de bewoners tegemoet gekomen.

Ten slotte wordt opgemerkt dat voor diverse woningen van een onjuiste hoogte is uitgegaan.

Reactie:

Het bestemmingsplan heeft zoveel mogelijk de bestaande hoofdvorm als uitgangspunt voor de bestemmingen gebruikt. Waar aan de orde zijn, bouwklassen in het betreffende gebied aangepast.

Ad 50. B.Raangs, Havenstraat 4, 9951 AE Winsum, 13 januari 2009:

Ad 51. A.A. Versnel, Havenstraat 2, 9951 AE Winsum, 13 januari 2009:

Ad 52. R. Van der Sommen, Havenstraat 10, 9951 AE Winsum, 13 januari 2009:

Ad 53. T.H.G. Schuringa, mede namens mevrouw Y. Boschma, mevrouw D. Dieben, prof. Mr. D.J. Elzinga, en de heer W.H.W. van Haarlem, vormend de vereniging tot behoud van volkstuinen Kerkstraat i.o, Hoofdstraat Winsum 33, 9951 AA Winsum, 13 januari 2009.

In deze inspraakreacties wordt ingegaan op de regeling voor de volkstuinen nabij de Kerkstraat en op de wens voor het tegengaan van parkeren aldaar.

Reactie:

Bij de zienswijzen genoemd onder 7 en 8 is een vergelijkbaar bezwaar naar voren gebracht.

Zoals eerder opgemerkt is als basisbestemming voor het terrein per abuis "Cultuur en ontspanning" gelegd, terwijl de bestemming "Recreatie - Volkstuinen" hier op zijn plaats is vanwege de aanwezige volkstuinen.

Deze bestemming zal alsnog op het terrein worden gelegd. Binnen die bestemming is de aanleg van parkeerplaatsen niet opgenomen. Bij de eventuele aanleg van andere werkzaamheden zal mede gelet worden op de archeologische betekenis van het gebied.

Verder is de aanvullende bestemming "Waarde Archeologie" op dit terrein is gelegd (figuur 6 in de toelichting geeft een overzicht van de terreinen met archeologische waarde).

Ad 54. J. en A. Warringa, Kerkstraat 17a -19, 9951 AD Winsum

De heer en mevrouw Warringa gaan in op de regeling van het LPG-station c.a. in het zuidwesten van de dorpskom. Verder wordt erop gewezen dat het vulpunt met parkeerplaats en vergroot bijbehorend terrein nog niet volgens de nieuwe situatie op de kaart staan aangegeven.

Reactie:

Aangaande de zaak van het LPG-station met vulpunt is inmiddels de procedure voor een nieuwe milieuvergunning gevolgd. Deze is na advies van de Regioraad in de wettelijke procedure gebracht. Gelet op de inmiddels gerealiseerde nieuwe situatie vertoont het bestemmingsplan voldoende afstemming op de milieuvergunning. De toelichting is voorts aangevuld met gegevens uit het advies van de Hulpverleningsdienst Groningen.

Ad 55. Dröge, W. Ripperdastraat 16, 9951 CD Winsum

Verzocht wordt om de groenstructuur aan de W.Ripperdastraat terug te brengen.

Reactie

Deze straat kent nu een bestemming "Verkeer - Verblijf", waarbij het groen rond de RABO-bank specifiek is bestemd. Deze groenbestemming is op het overige deel van de straat toegevoegd, daar waar sprake is van groen met een meer structurele functie.

8. 2. Overleg

In het kader van het wettelijke verplichte overleg op grond van artikel 10 van het *Besluit ruimtelijke ordening* is het voorontwerp toegezonden aan:

1. Hoofd Afdeling Ruimtelijke Plannen van de provincie Groningen te Groningen;
2. VROM-Inspectie, Regio Noord te Groningen;
3. Het waterschap Noorderzijlvest te Groningen.

Ad 1. Provincie Groningen

Bij brief van 20 januari 2009 geeft de provincie Groningen (Hoofd Afdeling Ruimtelijke Plannen) zijn reactie op het voorontwerp van het bestemmingsplan Winsum - Dorp. De provincie brengt de volgende zaken naar voren.

Provinciaal beleidskader

De provincie wijst wat het vigerende beleidskader betreft naar het POP-2, zoals dat sinds 5 juli 2006 van kracht is. Veder is het ontwerp voor een nieuw POP, alsmede de ontwerp-Omgevingsverordening relevant. Ten slotte wijst de provincie op een onvoldoende verwijzing naar het provinciaal woningbouwbeleid.

Reactie:

De toelichting is op deze punten geactualiseerd. Sinds het uitkomen van de brief van de provincie is recent ook het *Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013* vastgesteld, alsmede de *Omgevingsverordening Groningen*. Ook daarvan wordt melding gemaakt.

Reclamemasten

Volgens het POP-2 mogen nieuwe reclamemasten niet hoger zijn dan 6 m. De provincie vraagt hiermee rekening te houden, om te voorkomen dat dergelijke bouwwerken in het plangebied zouden worden gerealiseerd.

Reactie:

De planregels zijn hierop aangepast. Inmiddels is overigens een nieuw POP vastgesteld.

Externe veiligheid

Voor de LPG-inrichting aan de Garnwerderweg 2a wordt een doorzet van 300 m $\geq$ gehanteerd. Daarbij hoort een afstand van het plaatsgebonden risico van 25 m. Bovendien moet het plaatsgebonden risico voor de ondergrondse tank en het vulpunt genoemd worden.

Voorts moet nog een verantwoording van het groepsrisico aan het plan worden toegevoegd. Wel wijst de provincie er nog op, dat het vulpunt inmiddels is verplaatst, waardoor het probleem rond het plaatsgebonden risico is opgelost. Wat betreft het transport gevaarlijke stoffen wordt weliswaar gerefereerd aan onder meer de MER-studie Mensingeweer-Winsum-Groningen, maar een goede beschrijving van het groepsrisico en het invloedsgebied zou moeten worden opgenomen. Daarbij is tevens het advies van de Regionale brandweer van belang.

Reactie:

De toelichting is aangevuld en op de actuele situatie afgestemd.

Toelaten bosinplant op agrarische gronden

In de bestemmingsomschrijving "Agrarisch - Cultuurgrond" is bij recht bos en bebossing toegelaten. Een deel van deze bestemming rust echter op gronden die in het Reitdiepdal liggen en op de POP-kaart zijn aangegeven als "landbouw in gaaf landschap". Een eventuele inplant van bos zal aan de karakteristieke waarde afbreuk doen.

Reactie:

De provincie constateert terecht dat binnen de bestemming "Agrarisch cultuurgrond" volgens het voorontwerp ook bos/bebossing is toegelaten. Hoewel niet het doel was om bosontwikkeling toe te staan, maar meer ruimte te bieden voor incidentele beplanting - met het behoud van het overwegende open karakter - niet uit te sluiten.

Gelet op de provinciale reactie is het element 'bos' thans achterwege gelaten.

Windmolens

Binnen de bestemming "Bedrijventerrein" is het mogelijk een windmolen te bouwen met een hoogte van maximaal 30 m, terwijl - als toepassing wordt gegeven aan een algemene ontheffing - een 10%-verhoging mogelijk is. Het POP staat slechts nieuwe windmolens toe met een hoogte van maximaal 15 m en een wieklengte van maximaal 2/3 van de ashoogte.

Reactie:

Ten aanzien van deze opmerking moet erop gewezen worden, dat het hier gaat om een specifiek aangeduide windmolen en niet om het mogelijk maken van nieuwe situaties. Op grond van het vigerende plan is de bestaande windmolen geregeld met een maximale hoogte van 30 m en om die reden maken de bouwregels in artikel 8 dit mogelijk. De provincie geeft aan dat bestaande windturbines met een hoogte van 15,00 m of meer door een turbine met dezelfde hoogte vervangen kan worden. Echter, voor wat betreft de bestaande windmolen, zijn er geen vervangingsplannen. Wel kan uit de opmerking van de provincie worden afgeleid, dat windmolens met een afwijkende hoogte kunnen worden inbestemd. Dat wordt met het bestemmingsplan gedaan.

Woningbouw

De provincie gaat vervolgens uitvoerig in op de relatie tot de woningbouw. Zij haalt daarbij de (ontwerp-)Omgevingsverordening aan met de eisen die daarin aan gemeenten gesteld worden. Daarnaast constateert de provincie tegelijkertijd dat het bestemmingsplan Winsum-Dorp in hoofdzaak een conserverend karakter heeft. Vanwege de relatie tot het contingentenbeleid vraagt de provincie desalniettemin aandacht voor een aantal locaties, ten aanzien waarvan duidelijkheid in de woningbouwcapaciteit moet worden gegeven.

Het zijn:

- de locatie van De Twaalf Hoven;
- de NOVO-locatie;
- de locatie Veldwijk.

Reactie:

Zoals de provincie opmerkt, gaat het met het bestemmingsplan Winsum-Dorp primair om een plan dat het karakter heeft van een beheerplan en niet is bedoeld om nieuwbouwruijnte te realiseren.

Over de door de provincie genoemde locaties kan het volgende worden gezegd.:

De locatie van het verpleeghuis De Twaalf Hoven is primair conserverend bestemd, in de lijn van het vigerende plan. Het bouwblok is meer dan in het vorige plan zodanig begrensd; daarbij is het omliggende parkgebied als "Groen" bestemd. Bij het zorgcentrum leven plannen voor een vernieuwing van het zorgcentrum. Deze zijn nog niet concreet genoeg om daarvoor in dit bestemmingsplan al een planologische basis te geven; dat gebeurt met-tertijd in een apart bestemmingsplan. Dan zal ook de relatie met het contingentenbeleid van dat moment worden gelegd.

Mocht het gaan om een extramuralisering dan geeft de provincie in de huidige Nota Bouwen en Wonen en in de Omgevingsverordening aan, dat het hier gaat om woningen die buiten het reguliere contingent vallen. Als er daarnaast nog zelfstandige woningen deel uit maken van de vernieuwing, dan zullen deze in het gemeentelijk woonprogramma worden ingebracht. Op dit moment kan over de aantallen daarvan nog geen zekerheid worden geboden.

Wat de NOVO-locatie betreft, wordt in tegenstelling tot wat de provincie aangeeft, wel ingegaan op de woningbouw die met dit plan annex is: het gaat om een kleinschalig woongebouw met negentien appartementen voor verstandelijk gehandicapten.

Het betreft hier niet-zelfstandige woningen die als zodanig niet tot de reguliere woningvoorraad worden gerekend en buiten het reguliere contingent kunnen blijven.

Wat de locatie Veldwijk betreft, is de provincie waarschijnlijk abuis. Het gaat hier niet om een woonbestemming, maar om een bestemming - geregeld in een apart bestemmingsplan - die gericht is op de aanwezige functies van sportschool en zalencentrum. Een bijbehorende bedrijfswoning is opgenomen, maar het gaat daarbij om een bestaande situatie, terwijl bedrijfswoningen bovendien buiten het reguliere contingent mogen worden gehouden. Voor de locatie Veldwijk is door de gemeenteraad een apart bestemmingsplan vastgesteld.

Molenbiotoop

De provincie vraagt om nader in te gaan op de bescherming van de molenbiotoop van de molens in de dorpskern.

Reactie:

Hierin kan worden voorzien. Een aanvullende bestemmingsregeling, afgestemd op de molenbeschermingszone, is opgenomen.

Overigens wordt ook verwezen naar eerder in dit hoofdstuk.

Perifere detailhandel

Wat betreft de perifere detailhandel op het bedrijventerrein, wijst de provincie op de noodzaak deze in oppervlakte te beperken tot maximaal 1500 m² per bedrijf.

Reactie:

Het bestemmingsplan kent een regeling voor het bedrijventerrein dat rekening houdt met vormen van perifere detailhandel. Dat zijn vormen van volumineuze detailhandel die niet of nauwelijks in een dorpscentrum zijn in te passen. Een groot ruimtebeslag en de verkeersaantrekkende werking zijn daarvan veelal de kenmerken.

In het bestemmingsplan is voor detailhandel op het bedrijventerrein de ruimte gegeven voor volumineuze detailhandel. De begripsbepalingen geven daarvan als omschrijving: detailhandel volgens een formule die vanwege de aard en/of omvang van de gevoerde artikelen een groot oppervlak nodig heeft voor de uitstalling, zoals de verkoop van auto's, boten, caravans, tuininrichtingsartikelen, bouwmaterialen, keukens en sanitair, alsmede woninginrichtingsartikelen, waaronder meubelen. De in het plan opgenomen regels zijn conform het vigerende plan, waarbij geen uitdrukkelijk maximum oppervlakteregeling is opgenomen. Overigens gaat het in hoofdzaak om bestaande vormen van detailhandel.

Wat betreft de relatie met het bestaande plan het volgende: ook daarin is in de goedkeuringsfase door Gedeputeerde Staten ingegaan op de maximale omvang van 2500 m² voor perifere detailhandel. In de nieuwe Omgevingsverordening Provincie Groningen-2009 (17-06-09) is ten aanzien van detailhandel met een grote ruimtebehoefte (volumineuze detailhandel) aangegeven, dat deze tot maximaal bruto 2500 m² toegestaan is (buiten winkel- en wijkcentra, bijvoorbeeld op een bedrijventerrein zoals Het Aanleg). Gelet hierop is thans deze maat in het bestemmingsplan opgenomen.

Bodem

Binnen het plangebied bevinden zich diverse locaties waarvan de bodemkwaliteit verdacht is. Bij eventuele planontwikkelingen moet de milieuhygiënische kwaliteit bekend zijn, zo merkt de provincie op. Deels kan met de bestaande bodemkwaliteitskaart de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem zichtbaar worden gemaakt. Zeker bij herstructurering en/of nieuwbouw moet vervolgens nader bodemonderzoek plaatsvinden.

De provincie merkt op dat de bodemparagraaf in hoofdlijnen voldoende is uitgewerkt. Aanbevolen wordt om in deze paragraaf duidelijker te vermelden dat voorafgaand aan (enig) grondverzet de bodemkwaliteit is bepaald.

Reactie:

Gemeentelijk kan met deze reactie worden ingestemd. Overigens voorziet het bestemmingsplan met name in een beheersregeling met perceelsgebonden ontwikkelingen. Voor nieuwe planontwikkelingen zal daaraan voorafgaand een bodemonderzoek plaatsvinden.

Overige opmerkingen

De provincie vraagt in verband met het woonschepengebied in het Winsumerdiep om in de planregels een omschrijving van het begrip “woonschip” op te nemen.

Reactie:

Een begripsomschrijving is in artikel 1 van de planregels toegevoegd.

Energie / duurzaam bouwen

De provincie vraagt om in de toelichting een paragraaf met betrekking tot energiezuinig en duurzaam bouwen op te nemen. Zij verwijst naar een ontwerpbijsluiting in september 2008 “Winsum-Oost, naar een integrale energie-ruimte visie”.

Reactie:

De plantoelichting is hiermee aangevuld. Overigens, als eerder opgemerkt, bevat dit plan met name een beheersregeling voor bestaande functies, waar het aspect ‘duurzaamheid’ zeker ook kan spelen, maar in mindere mate dan bij volledig nieuwe ontwikkelingen.

Gezondheid en milieu

Bij een nieuwe invulling van De Twaalf Hoven vindt de provincie het een prima streven om rekening te houden met de geluidhinder van De Meeden als randvoorwaarde bij een toekomstige ontwikkeling. Bij de daadwerkelijke herontwikkeling vindt de provincie het aanbeveling verdienen om contact te leggen met de GGD.

Reactie:

Bij de planuitvoering wordt hiermee rekening gehouden.

Ad 2 VROM-Inspectie

De VROM-Inspectie geeft aan dat zij de reactie van de verschillende rijksdiensten coördineert en samenvat. De volgende opmerkingen worden gemaakt.

Verbetering basiskwaliteit van de gehele hoofdinfrastructuur

In de paragraaf “Externe veiligheid” (hoofdstuk 5.1.4.) zou ook ingegaan moeten worden op het onderwerp ‘buisleidingen’. Overigens wordt opgemerkt, dat naar informatie van de Inspectie er in het plangebied geen buisleidingen voorkomen.

Reactie:

De toelichting is aangevuld.

Behoud en versterking van kernkwaliteiten natuur, architectuur, cultuurhistorie, gebruiks- en belevingswaarde van het landschap.

Namens de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) wordt opgemerkt, dat het bestemmingsplan als voldoende beschermend kan worden beschouwd voor het beschermde dorpsgezicht Winsum.

Ten aanzien van de archeologische monumenten in het plangebied, is het Ministerie van OCW in voorkomende gevallen het bevoegd gezag om aanlegvergunningen voor (diepe) grondwerkzaamheden te verlenen. Een aanlegvergunningseis in het bestemmingsplan kan voor deze gebieden achterwege blijven.

Reactie:

Deze opmerking klopt. De planregels zijn hierop aangepast.

Verder wijst de Rijksdienst op de situatie van het archeologisch monument nummer 11897. Dat heeft in het bestemmingsplan de bestemming "Cultuur en ontspanning" gekregen, terwijl het naar informatie van de Rijksdienst onbebouwd is. Bebouwing zou hier moeten worden voorkomen en een meer passende bestemming is gewenst.

Reactie:

De basisbestemming voor het terrein is per abuis "Cultuur en ontspanning" genoemd, terwijl de bestemming "Recreatie - Volkstuinen" hier op zijn plaats is: het gaat hier om een complex volkstuinen. Deze bestemming is alsnog op het terrein gelegd. Binnen die bestemming is de aanleg van parkeerplaatsen niet opgenomen. Bij de eventuele aanleg van andere werkzaamheden zal mede gelet worden op de archeologische betekenis van het gebied.

Verder is de aanvullende bestemming "Waarde - Archeologie" op dit terrein gelegd (figuur 6 in de toelichting geeft een overzicht van de terreinen met archeologische waarde).

Ad 2 Het Waterschap Noorderzijlvest

Het waterschap stemt met het bestemmingsplan. Men wil graag betrokken blijven bij de nadere uitwerking van het plan.

Reactie:

De gemeente neemt hiervan met waardering kennis. Ingeval van nadere uitwerkingen waarbij waterhuishoudkundige zaken aan de orde zijn, wordt het waterschap weer betrokken.

9. RAADSVASTSTELLING

Het ontwerp-bestemmingsplan "Winsum - Dorp" heeft overeenkomstig de Wet ruimtelijke ordening (Wro, artikel 3:8)) met ingang van 16 december 2009 gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage gelegen. Tijdens deze periode is een ieder in de gelegenheid gesteld om zijn of haar zienswijze omtrent het plan kenbaar te maken. Van deze gelegenheid is gebruik gemaakt.

De gemeenteraad heeft de zienswijzen betrokken bij de besluitvorming over de vaststelling. Daarnaast zijn enkele ambtshalve wijzigingen opgenomen.

Op 28 september 2010 heeft de gemeenteraad van Winsum het bestemmingsplan "Winsum – Dorp" vastgesteld met inachtnaam van een aantla inhoudelijke en ambtshalve wijzigingen.

Voor de raadsstukken (Reactienota op ingediende zienswijzen, raadsvoorstel, raadsbesluit) wordt verwezen naar bijlage 6 bij deze toelichting.

De hieruit voortvloeiende wijzigingen zijn in het plan verwerkt.

===